

13.08.2024

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
ESITYSLISTA
22 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 13.08.2024 klo 15:30
Kokouspaikka Horisontti, Työpajankatu 8
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kaupunkiympäristölautakunta

13.08.2024

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Ilmoitusasiat	2
3 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2025 - 2027 (a-asia)	6
4 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Espoon yleiskaava-alueuudistuksesta. (a-asia)	19
5 Valkkusuonkuja, katusuunnitelma, Vuosaari	23
6 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle valtion tukemaan asuntotuotantoon vuokrattujen tonttien maanvuokrasopimusten muuttamisen periaatteiksi peruskorjaustilanteessa	27
7 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025 - 2027 sekä vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmasta vuosille 2025 - 2044	31
8 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Oikeusministeriön lausuntopyynnöstä luonnoksesta hallituksen esitykseksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta koskevan lain muuttamiseksi	36
9 Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupa- jaoston päätöksestä (28.03.2024 § 63) koskien vuodelle 2024 myönnettyjä avustuksia	45
10 Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston päätöksestä 13.6.2024 § 82	51
11 Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 14.5.2024 § 72 (liukastuminen)	59
12 Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 13.5.2024 § 69 (autovaurio)	66
13 Hankintaoikaisu kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston päätöksestä 13.06.2024 § 84	75
14 Hankintaoikaisu kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätöksestä 24.6.2024 § 28	81
15 Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten	89

13.08.2024

ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 71 päätöksestä koskien tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevaa puitejärjestelyä sopimuskaudelle 2024 - 2026 (osa-alue 1)

16	Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 73 päätöksestä koskien Toteutussuunnittelu: Yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun puitejärjestelyä	102
17	Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 75 päätöksestä koskien Yleissuunnittelu: Yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun puitejärjestelyn osa-alueita 1 ja 2	122
18	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 1.8.-7.8.2024 tekemien päätösten seuraaminen	151

13.08.2024

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi Eveliina Heinäluoman ja varatarkastajaksi Silja Borgarsdóttir Sandelinin.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Nina Crow, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 26317
nina.crow(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.08.2024

Asia/2

2

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi.

Kaupunginvaltuusto (Kvsto)

Kvsto 29.5.2024 § 113

Voimaantullut asemakaava: Laajasalo, Jollaksen ja Hevossalmen suojeltavat pientalot

Laajasalo, Hevossalmi, Jollas, tontti 49120/2, tontti 49124/18, tontti 49126/5, tontit 49133/4 ja 7, kortteli 49134, tontti 49151/3, tontti 49153/4, korttelit 49154–49156, tontit 49157/1–9, tontti 49159/3, tontti 49160/10, tontit 49165/11 ja 14, kortteli 49206, tontti 49247/7, tontti 49265/4, tontti 49266/5, yleisten rakennusten korttelialueet, loma- ja virkistyspalveluiden korttelialue, lomakäyttöön tarkoitettu alue, lähivirkistysalueet ja venevalkama-alueet (muodostuvat uudet korttelit 49451–49456), piirustus nro 12810, Jollaksen ja Hevossalmen suojeltavat pientalot.

HEL 2021-007610.

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12810, osa 2/5](#)

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12810, osa 3/5](#)

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12810, osa 4/5](#)

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12810, osa 5/5](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12810](#)

Helsingissä 22.7.2024

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 17.6.2024 § 400

Kiinteistöjen vaihtokaupan tekeminen Kiinteistö Oy Helsingin Myllymatkantie 1:n kanssa (Myllypuro, Myllymatkantie 1-5)

HEL 2024-005756

[Pöytäkirja](#)

13.08.2024

Asia/2

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto (Eja)

Eja 10.6.2024 § 16

Aluevaraus, toimitilahanke, 91-20-9906-101, 91-20-9909-100, 91-20-007-10, 91-20-007-11 sekä tontti 20007/10 ja 20007/11, Jätkäsaari, Supercell Oy

HEL 2024-006331

Eja 10.6.2024 § 17

Aluevaraus, toimitilahanke, tontit 20024/2 ja 20041/1 sekä näihin liittyvä laajempi tarkastelualue, Jätkäsaari, SRV Yhtiöt Oyj

HEL 2024-006647

[Pöytäkirja](#)

Kaupunginkanslia

Voimaan tullut asemakaava: Lauttasaari, Katajajarjuntien ja Luoteisväylän pohjoisosan tontit

Kaupunginvaltuuston 30.8.2023, § 203, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Lauttasaari, Myllykallio, tontit 31061/1–4 sekä puistoalue, piirustus nro 12741, Katajajarjuntien ja Luoteisväylän pohjoisosan tontit.

HEL 2017-004528.

Kaupunginvaltuuston päätöksestä valitettiin. Helsingin hallinto-oikeus päätti 16.5.2024 hylätä valitukset eikä korkeimmasta hallinto-oikeudesta ole haettu valituslupaa.

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12741](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12741](#)

Helsingissä 20.6.2023

Voimaan tullut asemakaava: Vartiokylä, Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alue

Kaupunginvaltuuston 24.4.2024, § 91, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Vartiokylä, kortteli 45056, korttelin 45063 tontti 3, kortteli 45069 sekä katu-, pysäköinti - ja puistoalueet, piirustus nro 12836, Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alue.

HEL 2021-012074.

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12836](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12836](#)

Helsingissä 18.6.2024

Voimaan tullut asemakaava: Laajasalo, Nuottaniemen huvilat

Kaupunginvaltuuston 24.4.2024, § 92, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Laajasalo, lähivirkistys- ja vesialueet, muodostuvat uudet korttelit 49345, 49346, 49347, 49348 ja 49465 piirustus nro 12747, Nuottaniemen huvilat.

HEL 2021-009377.

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12747](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12747](#)

Helsingissä 18.6.2024

Asemakaavan hyväksyminen: Kamppi, Kaartin lasaretin kortteli

Kaupunginvaltuusto on 19.6.2024, 136 § päättänyt seuraavan alueen asemakaavan muutoksesta, minkä vuoksi alueella on maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 3 momentin perusteella voimassa rakennuskielto, kunnes hyväksymispäätös on saanut lainvoiman:

Kamppi, kortteli 4078, piirustus nro 12821, Kaartin lasaretin kortteli.

HEL 2022-000100.

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12821](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12821](#)

Helsingissä 26.6.2024

Asemakaavan hyväksyminen: Tapaninkylä, Malmin kauppatie 30 ja Uudenpellonpolku 6

Kaupunginvaltuusto on 19.6.2024, 137 § päättänyt seuraavan alueen asemakaavan muutoksesta, minkä vuoksi alueella on maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 3 momentin perusteella voimassa rakennuskielto, kunnes hyväksymispäätös on saanut lainvoiman:

13.08.2024

Asia/2

Tapaninkylä, Tapanila, tontit 39151/2 ja 39127/7 sekä katualueet, piirustus nro 12800, Malmin kauppatie 30 ja Uudenpellonpolku 6.

HEL 2020-012523

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12800](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12800](#)

Helsingissä 26.6.2024

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Nina Crow, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 26317
nina.crow(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Asia tulisi käsitellä tässä kokouksessa

3

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2025 - 2027 (a- asia)

HEL 2024-008761 T 00 01 06

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunnon keskeisin sisältö:

- HSL:n alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa Helsingin kuntaosuuden kasvu ylittää huomattavasti kaupungin talousarvion vastuuperiaatteen mukaisen kasvun. Helsingin kuntaosuuksien ei voi kasvaa niin paljon edellisvuoteen verrattuna kuten HSL on alustavassa taloussuunnitelmassaan vuodelle 2025 esittänyt.
- Perustelluin ja yksinkertaisin tapa ratkaista subventioprocentin määrittelyyn liittyvät lipun hintojen korotuspaineet, on erottaa infrakustannukset kokonaisuudessaan subventioprocentin laskennasta infrakorvausjärjestelmän säilyessä muutoin nykyisen kaltaisena.
- On tärkeää, että lippujen hinnoittelu ohjaa tiiviiseen kaupunkirakenteeseen ja lyhyisiin matkoihin eikä kannusta maankäytön hajaantumiseen. Siten Helsinki ei kannata tasatariffiin siirtymistä edes väliaikaisena ratkaisuna lähimaksun käyttöönoton ensimmäisessä vaiheessa.

HSL:n talous 2025 - 2027

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa toimintamenot vuodelle 2025 on merkittävästi edellisvuotta suuremmat (6,1 %). Vuoden 2025 talousehdotus on kasvanut myös siitä, miten sen ennustettiin viime vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmassa olevan.

Helsingin kaupunki noudattaa taloudenhoidossaan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti ns. vastuuperiaatetta, jossa käyttömenojen kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkistrategiassa asetettuun tuottavuustavoitteeseen. Tämä rajoittaa olennaisesti mahdollisuuksia kasvattaa HSL:lle maksettavaa kuntaosuutta, jonka tulee olla sovitettavissa Helsingin kaupunkitasoiseen talouden kokonaisuuteen vuonna 2025.

HSL:n alustavan toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen esitys Helsingin kuntaosuudeksi vuodelle 2025 on 276,1 milj. euroa eli 33,6 milj. euroa (13,9 %) suurempi kuin kaupungin vuoden 2024 kuntaosuus. Vuodelle 2025 esitetty kuntaosuus on kasvanut 18,0 milj. euroa (7,0 %) edellisvuonna arvioidusta. Helsingin kuntaosuus ylittää huomattavasti kaupungin talousarvion vastuuperiaatteen mukaisen kasvuvaran. Kaupunginhallituksen 10.6.2024 hyväksymän Helsingin talousarvion vuoden 2025 talousarvioesityksen raamissa on huomioitu enintään 258,0 milj. euron kuntaosuus.

Kuntaosuuksien voimakkaan kasvun takia on syytä arvioida, onko tarkoituksenmukaista kasvattaa kuntayhtymän henkilöstökuluja ja muiden palvelujen ostoja esitetyssä määrin. Näiden toimintamenojen kasvu nostaa Helsingin maksuosuutta vuodesta 2024 noin 8,0 milj. eurolla (18,6 %). HSL:n muiden ostopalvelujen (erityisesti ulkopuolelta ostettavien asiantuntijapalveluiden) ja henkilöstömenojen esitetään nousevan vuodesta 2024 vuoteen 2025 yhteensä noin 13,6 milj. euroa (19,9 %). Myös kuntayhtymän vuoden 2025 investoinnit kasvavat huomattavasti nykyisen talousarvion sisältämästä TS-vuoden 2025 arviosta (investointimenojen nousu TS2025 - TAE2025 yht. 6,6 milj. euroa / 42,6 %). Em. toiminta- ja investointimenojen nousut liittyvät erityisesti matkustajainformaatiojärjestelmän kehittämiseen sekä lipputilihankkeeseen. Kustannusnousut ovat huomattavat, ja toimintamenojen osalta merkittävästi kaupungin toimintaa ohjaavaa vastuuperiaatetta suuremmat.

HSL suunnittelee talouttaan erittäin varovaisesti, mikä on pandemian aikaisia vuosia lukuun ottamatta aina johtanut ylijäämien kertymiseen HSL:n kassaan. HSL:n tulisi luopua ylivarovaisesta budjetointitavastaan, koska harvoin kaikki riskivaraukset toteutuvat samana vuonna. Mikäli tiukennettu budjetointitapa ja yleisistä kustannuksista säästäminen eivät pienennä menoja riittävästi, on myös tarpeellista arvioida, kuinka operointikustannuksia voitaisiin pienentää. HSL:n tulee tarkastella mahdollisia joukkoliikenteen tarjonnan lisäyksiä ja arvioida niiden vaikutuksia hyvin kriittisesti, kun Helsingin kuntaosuus kasvaa niin voimakkaasti. Vuoden 2025 infrakustannuksiin HSL:llä ei ole mahdollisuuksia vaikuttaa.

HSL on alustavassa TTS:ssa esittänyt, että kunnille kertyneistä ylijäämistä 1/3 käytettäisiin vuonna 2025 tasaamaan kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua (kasvua), mutta vuosina 2026 ja 2027 kertynyttä ylijäämää ei käytettäisi lainkaan. Helsingin kanta on, että kunnille kertyneet ylijäämät tulisi käyttää taloussuunnitelmakauden aikana täysimääräisesti kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua tasaamaan vakiintuneen käytännön mukaisesti.

Mikäli hallituksen esitys joukkoliikennelippujen arvolisäverokannan korottamisesta 10 %:sta 14 %:iin toteutuu, heikentyy joukkoliikenteen hinnoittelun kilpailukyky suhteessa henkilöautoon. Arvolisäveron muutoksen aiheuttama kustannusvaikutus lippujen hintoihin on ilman hintajoustoa 3,6 % ja hintajousto huomioiden HSL:n arvion mukaan noin 6 %. Suurin osa HSL:n esittämästä keskimääräisestä 8 % lipunhintojen korotuksesta kohdistuu siten arvonlisäveron ennakoidun korotuksen kattamiseen.

Vastaukset kuuteen kysymykseen

Osana lausuntopyyntöä HSL on tiedustellut jäsenkuntien näkemyksiä kuuteen kysymykseen.

1) Infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten tämä tilanne ratkaistaan nopeasti?

Infrakorvausten kytkeminen lippujen hintoihin subventioasteen kautta on osoittautunut kestävämmäksi ratkaisuksi. Samalla kun tavoitellaan kestäväää kasvua tukeutuen pääosin joukkoliikenteeseen, joukkoliikenneinvestoinnit aiheuttavat suhteettoman suuren korotuspaineen lippujen hintoihin.

Selvitysten perusteella infrakustannusten aiheuttamat lippujen hintapaineet ratkaisisi tehokkaimmin ja yksinkertaisimmin malli, jossa infrakustannukset erotetaan kokonaan subventioprocentin laskennasta. Samalla tarkoituksenmukainen subventiotavoite määriteltäisiin uudelleen, jotta muutos on kuntataloudellisesti neutraali. Infrakustannusten poistamisen jälkeen subventioprocentti kuvaisi selkeämmin HSL:n oman toiminnan tehokkuutta ja HSL:n talouden suunnittelu voi keskittyä sen omassa päätäntävallassa oleviin asioihin. Infrakorvausjärjestelmä säilyisi muutoin nykyisellään ja infran kustannukset jaettaisiin edelleen HSL:n kautta kuntien kesken käytön mukaisesti.

Kaupungin talouden hallinnan kannalta infrakustannusten irrottaminen subventioprocentin laskennasta ei tarkoita lipsumista tiukasta talouden hoidosta. Päinvastoin kaupungin kannalta olisi selkeää, että joukkoliikenteen infrahankkeiden vaikutukset kaupungin talouteen käsitellään kokonaisvaltaisesti infrahankkeen hankesuunnitelmasta kaupungilla päätettäessä. Kaupunki on joka tapauksessa nykyisinkin infrakustannusten lopullinen maksaja ja on päätöksenteon kannalta hyvä, että roolia tämän mukaisesti selkeytetään.

Infrakorvausten irrottamisesta HSL:n subventiotavoitteesta ei ole saavutettu seudullista yksimielisyyttä.

Vaikka infrakorvausjärjestelmää muutettaisiin, edelleen tulee huomioida, että HSL:n perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän yhtenä tehtävänä on osallistua joukkoliikenteen infran kehittämisen ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä kuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa. Tehtävän hoitaminen edellyttää sekä HSL:n että jäsenkuntien sitoutumista siihen.

2) Sitoutuvatko kunnat tavoitelähtöiseen budjettiin, joka tähtää 400 milj. nousun nousijamäärätavoitteen saavuttamiseen?

Matkustajamäärien kasvattaminen on erittäin hyvä tavoite ja on yhden-suuntainen kaupungin tavoitteiden kanssa, mutta siihen ei tule pyrkiä kustannuksista välittämättä. Tavoitetta 400 milj. noususta on syytä arvioida uudelleen koronan jälkeisenä vähentyneiden työmatkojen aikana.

Asetettavan tavoitteen tulee olla saavutettavissa ja olisi esitettävä toimenpiteet, joiden vaikutusarvioinneissa on osoitettu tavoitteen toteutuminen kustannustehokkaasti. HSL:n tulee seurata sekä nousukustannusta että matkustajakilometrin kustannusta sekä näiden suhdetta lipputuloihin. Näiden avulla voidaan seurata HSL:n tekemien toimenpiteiden ja joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuutta.

Jatkossa HSL:n tulisi, tiiviissä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa, seurata erityisesti joukkoliikenteen kokonaiskustannusten ja eri kustannuserien sekä lipputulojen ja matkustajamäärien kehitystä. Tähän vuonna 2023 aloitettu HSL-talouden keskipitkän aikavälin jatkuva prosessi on hyvä ja tarpeellinen työtapana.

3) Mitä kunnat priorisoivat: kuntaosuuksien tasoa, hinnankorotusten minimoimista vai hyvää palvelutasoa?

Kuntaosuuksien tason, hinnankorotusten minimoimisen ja palvelutason kesken tulee löytää sellainen tasapaino, jossa minkään alueen tai väestöryhmän liikkumismahdollisuudet eivät heikkene olennaisesti ja toimitaan talouden vastuuperiaatteen mukaisesti. Helsingiläisten kannalta huonoimmin näistä kolmesta painopisteestä ovat kehittyneet lippujen hinnat, joiden hintojen pitämistä kohtuullisina tulee priorisoida.

Helsingiläisten eniten käyttämien lippujen (sisäinen/AB-vyöhyke) hintoja on HSL:n toiminta-aikana nostettu 55 - 75 %, kun samaan aikaan pidempien matkojen lippujen hinnat ovat nousseet 12 - 22 % ja yleinen kuluttajaindeksi on kasvanut noin 30 %. Kaupunkistrategiakin edellyttää, että helsinkiläisten joukkoliikennelippujen hinnat on pidettävä kohtuullisina. Joukkoliikenteen kehittämisen ja myös lippujen hinnoittelun pitää olla pitkäjänteistä työtä. Lippujen hintoja laskettiin AB-vyöhykkeellä ensimmäistä kertaa kuluvan vuoden alussa.

Jos palvelutason parannuksia tehdään, tulee ne kohdistaa kustannus-
tehokkaasti siten, että liikennöintiin tehdyt muutokset kasvattavat lippu-
tuloja ja tuovat joukkoliikenteen pariin uusia maksavia asiakkaita. Teh-
tävät toimenpiteet tulee raportoida jäsenkunnille ja seurata niiden vai-
kuttavuutta. Kysynnän muutoksia tulee seurata tarkasti ja palvelutason
muutoksia ohjata resurssiviisaasti. Eniten kasvupotentiaalia on siellä,
missä on tiivein maankäyttö ja missä tehdään eniten matkoja sekä ar-
kena että viikonloppuisin.

4) Mikä on kunnan tavoitetaso kulkumuoto-osuuksiin (joukkoliikenne,
henkilöautoilu, pyöräily, kävely) vuosina 2025 - 2027?

Kaupunkistrategian mukaisesti maankäyttöä kehitetään Helsingissä si-
ten, että liikenne on järjestettävissä kestäväällä tavalla niin taloudellises-
ti, sosiaalisesti kuin ekologisesti. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyörälii-
kenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan, mutta muutokselle ei ole
asetettu tarkkaa lukuarvoa. Kaupungin on kuitenkin perusteltua tavoit-
tella sitä, että helsinkiläisten matkoissa joukkoliikenteen osuudet palau-
tuisivat samalla tasolle kuin ennen pandemiaa. Tämä muutos tulee
saavuttaa niin, että kävelen, polkupyörällä ja joukkoliikenteellä tehtyjen
matkojen osuus kasvaa kaupunkistrategian tavoitteen mukaisesti.

5) Millaisia toimia kunnat ovat valmiita itse tekemään, jotta joukkoliiken-
teen kulkumuoto-osuus kasvaa?

Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamiseksi kaupungin kas-
vua ohjataan joukkoliikenteen kannalta hyvän palvelutason alueille
mahdollisimman paljon raideliikenteeseen tukeutuen. Asemansuutujen
kehittäminen on MAL-suunnitelman keskeinen tavoite ja myös Helsin-
gin täydennysrakentamisen painopiste. Raideliikenteen verkostokau-
punkia laajennetaan toteuttamalla raitieliikenteen kehittämisohjelman
toimenpiteitä ja rakentamalla uusia yhteyksiä kuten Kruunusillat, Kala-
satama-Pasila-raitiotie ja Länsi-Helsingin raitiotie.

Kaupungin liikenneinvestoinnit painottuvat joukkoliikennejärjestelmän
kehittämiseen. Ensi vuoden kaikista yleisille alueille kohdistuvista in-
vestoinneista joukkoliikenteen osuus on noin 40 %. Helsinki on sitoutu-
nut investoimaan sellaisiin liikennehankkeisiin, jotka lisäävät kestävien
kulkumuotojen käyttöä. Kestävän liikkumisen muodot eli kävely, pyörä-
liikenne ja joukkoliikenne sekä tukevat toisiaan että osin ovat vaihtoeh-
toja toisilleen. Olennaista on kasvattaa niiden osuutta kokonaisuutena,
mihin Helsinki on sitoutunut kaupunkistrategiassaan.

6) Ovatko kunnat halukkaita ottamaan lähimaksun käyttöön HSL-
alueella helppouden ja sujuvuuden vuoksi ensimmäisessä vaiheessa
yhtenäisellä hinnalla koko alueella?

Lähimaksu on erinomainen, asiakkaiden pitkään toivoma parannus maksujärjestelmään, joka yksinkertaistaa erityisesti satunnaisten joukkoliikenteen käyttäjien matkustamista. Lähimaksamiselle ei kuitenkaan tule asettaa muista maksutavoista poikkeavaa taksaa. Käyttäjän kannalta on sekavaa, jos lipunhinta määräytyy maksutavan mukaan.

Yleisesti tasatariffista voidaan todeta aiemmin annetun lausunnon mukaisesti, että on tärkeää, että lippujen hinnoittelu ohjaa tiiviiseen kaupunkirakenteeseen ja lyhyisiin matkoihin eikä kannusta maankäytön hajaantumiseen, mikä olisi seurausta siitä, että matkustaminen kaukaa maksaa saman kuin läheltä. Helsingiläisten eniten tekemien matkojen hinnat ovat nousseet suhteettoman paljon. Tasatariffin myötä hinnat nousisivat entisestään. Helsingin kaupunginhallitus on useassa aiemmassa lausunnossaan tuonut esille, että HSL:n tulee selvittää edullisemman lyhytmatkaisen kertalipputuotteen käyttöönottoa.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 13.8.2024 mennessä. Asia tulisi käsitellä tässä kaupunkiympäristölautakunnan kokouksessa, jotta pysytään annetussa aikataulussa.

Yleistä

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) perussopimuksen mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. HSL:n hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Ehdotuksesta pyydetään jäsenkuntien lausunnot. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

HSL on pyytänyt kaupungilta lausuntoa taloussuunnitelmaehdotuksesta 2025 - 2027. HSL pyytää jäsenkuntiaan ottamaan lausunnoissaan kantaa erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. Infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten tämä tilanne ratkaistaan nopeasti?
2. Sitoutuvatko kunnat tavoitelähtöiseen budjetointiin, joka tähtää 400 milj. nousun nousijamäärätavoitteen saavuttamiseen?
3. Mitä kunnat priorisoivat: kuntaosuuksien tasoa, hinnankorotusten minimoimista vai hyvää palvelutasoa?

4. Mikä on kunnan tavoitetaso kulkumuoto-osuuksiin (joukkoliikenne, henkilöautoilu, pyöräily, kävely) vuosina 2025 - 2027?
5. Millaisia toimia kunnat ovat valmiita itse tekemään, jotta joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa?
6. Ovatko kunnat halukkaita ottamaan lähimaksun käyttöön HSL-alueella helppouden ja sujuvuuden vuoksi ensimmäisessä vaiheessa yhtenäisellä hinnalla koko alueella?

HSL:n strategia

HSL:n yhtymäkokous hyväksyy hallituskausittain laadittavan toiminnan kehittämistä ohjaavan strategian. HSL:n strategia kausille 2022 - 2025 hyväksyttiin 18.1.2022.

HSL:n visiona on olla vuonna 2030 kestävä liikunnan johtava toimija, mahdollistaja ja kumppani. Strategian mukaiset arvot ovat: olemme luottamuksen arvoisia, uudistamme rohkeasti ja onnistumme yhdessä. Neljä strategista tavoitetta ovat: kohti päästötöntä joukkoliikennettä, joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa, kustannustehokas joukkoliikenne ja tasapainoinen talous. Näissä tavoitteissa korostuvat talouden tervehdyttäminen, asiakkaiden paluu joukkoliikenteeseen ja päästöjen vähentäminen.

Kaupunginhallitus on aiemmin lausunut HSL:n strategiasta, että strategian visio ja strategiset painopisteet antavat hyvän perustan kuntayhtymän toiminnalle. Strategian tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat omalta osaltaan Helsingin kaupungin maankäytön ja liikenteen kehittämiselle asettamia tavoitteita.

Taloussuunnitelma

Osana valtion talouden sopeutusta joukkoliikenteen matalampi 10 %:n arvonlisäverokanta nostetaan 14 %:iin vuoden 2025 alusta alkaen. Arvonlisäverokannan esitetty korottaminen nostaa matkustamisen hintaa ja heikentää joukkoliikenteen hintakilpailukykyä. Veromuutoksen suora vaikutus lippujen hintoihin on 3,64 %, mutta hintajousto huomioiden HSL arvioi vaikutuksen olevan noin 6 %. Muihin kulkutapoihin kohdistuva yleisen arvonlisäverokannan muutos kasvattaa kuluttajahintoja 1,21 % eli selvästi vähemmän.

Mikäli lippujen hintoja ei korotettaisi, veromuutos aiheuttaisi HSL:lle noin 17,4 milj. euron lipputulomenetyksen, josta Helsingin osuus olisi 10,2 milj. euroa.

HSL on valmistellut alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman perustuen keskimääräiselle 8 %:n lippujen hintojen korotukselle, jonka tuo-

masta lisätulosta valtaosa menee korotettuun arvonlisäveroon. Koska alv:n mahdollisen muutoksen takia lippujen hintoja joudutaan nostamaan, esitetty lipun hintojen korotus ei mahdollista juurikaan muiden kustannusten nousua.

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu HSL:n strategiseen tavoitteeseen, jossa matkustajamäärät kasvavat 400 milj. nousuun vuonna 2025. Vuonna 2023 tehtiin 344 milj. nousua. Vuoden 2024 nousujen toteutumaennuste vuoden ensimmäisen neljänneksen toteutumaan perustuen on 364 milj. nousua. Koronaa edeltäneenä vuonna 2019 HSL-liikenteessä tehtiin 397 milj. nousua.

HSL:n on asettanut strategiakauden tavoitteeksi, että kuntaosuudet asettuvat keskimäärin 50 - 55 %:in subventiotasoon. Alustava TTS-suunnitelma on laadittu siten, että subventioasteeksi tulee keskimäärin 55,9 %. Strategiseen tavoitteeseen ei siis aivan päästä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi lisäleikkauksia joukkoliikenteen palvelutason tai lippujen hintojen suunniteltua suurempia korotuksia.

HSL:n toimintamenojen on arvioitu vuonna 2025 olevan yhteensä 962,8 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2024 toteutumaennusteesta 55,4 milj. euroa (6,1 %). Vuonna 2026 toimintamenojen arvioidaan olevan 974,9 milj. euroa ja 993,9 milj. euroa vuonna 2027.

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat vuonna 2025 yhteensä 639,8 milj. euroa, mikä muodostaa 66,5 % toimintamenoista. Operointikustannukset kasvavat vuoden 2024 toteutumaennusteesta 32,6 milj. eurolla (5,4 %). Liikennemuodoittain operointikustannukset jakautuvat seuraavasti: bussiliikenne 358,9 milj. euroa (56,1 %), metrolinnoitus 65,9 milj. euroa (10,3 %), raitioliikenne 84,6 milj. euroa (13,2 %), pikaraitioliikenne 23,0 milj. euroa (3,6 %), junaliikenne 101,4 milj. euroa (15,8 %) ja lauttaliikenne 6,0 milj. euroa (0,9 %). Operointikustannukset ovat 657,2 milj. euroa vuonna 2026 ja 665,6 milj. euroa vuonna 2027.

HSL:n kautta laskutettava kuntien joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus on vuonna 2025 yhteensä 230,3 milj. euroa. Inframenoihin sisällytetään 50 % investointien poistoista ja koroista sekä hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisinä. Infrakustannuksista metron osuus on 163,8 milj. euroa (71,1 %). Vuoden 2025 infrakustannukset ovat 9,8 milj. euroa (4,4 %) suuremmat kuin vuoden 2024 toteutumaennuste. Vuonna 2026 infrakulujen arvioidaan laskevan 224,8 milj. euroon ja vuonna 2027 jälleen kasvavan 237,5 milj. euroon.

HSL:n toimintatulot vuonna 2025 ovat yhteensä 956,6 milj. euroa. Kasvu kuluvaan vuoteen ennusteeseen verrattuna on 70,4 milj. euroa (7,9 %). Toimintatuloista vuonna 2025 on lipputulot 43,8 % ja kuntaosuu-

sia 53,9 %. Toimintatulojen arvioidaan olevan 993,4 milj. euroa vuonna 2026 ja 1 012,5 milj. euroa vuonna 2027.

Kokonaisuudessaan vuodelle 2025 tavoitellaan lipputulota yhteensä 418,6 milj. euron edestä. Lipputulotavoite vuonna 2025 on 40,8 milj. euroa (10,8 %) kuluvan vuoden 2024 ennustetta suurempi. Lipputuloennuste perustuu keskimäärin 8 %:n lippujen hintojen korotukselle. HSL:n hallitus päättää lippujen hinnoista erikseen lokakuussa 2024. Vuoden 2026 lipputulotavoite on 427,0 milj. euroa ja vuoden 2027 435,4 milj. euroa.

Kuntaosuudet vuonna 2025 ovat yhteensä 537,7 milj. euroa. Keskimääräiseksi subventioasteeksi muodostuu 55,9 %. Kuntaosuudet ovat yhteensä 548,9 milj. euroa vuonna 2026 ja 559,4 milj. euroa vuonna 2027. Vuosien 2026 ja 2027 keskimääräinen subventioaste asettuu 56,0 %:iin.

Helsingin kuntaosuuden on arvioitu vuonna 2025 olevan 284,2 milj. euroa. Kun tästä vähennetään edellisten vuosien ylijäämän kolmannes (5,7 milj. euroa) ja valtion suurille kaupunkiseuduille antama tuki (2,4 milj. euroa) kuntaosuudeksi muodostuu 276,1 milj. euroa. HSL:n tulee tarkastella mahdollisia joukkoliikenteeseen tehtäviä tarjonnan lisäyksiä ja arvioida niiden vaikutuksia hyvin kriittisesti, kun Helsingin kuntaosuus on kasvanut näin voimakkaasti. Kaupunginhallituksen 10.6.2024 hyväksymän Helsingin talousarvion vuoden 2025 talousarvioesityksen raamissa on huomioitu enintään 258,0 milj. euron kuntaosuus.

Pikaraitiotien ja kantaraitiotien infrakustannusten jakoperiaatteita on valmisteltu hyvässä yhteistyössä kuntien edustajien ja HSL:n kesken. Esityslistan liitteenä olevan HSL:n TTS-raportin kuntaosuuslaskelma on vanhentunut. Päivitetty laskelma kuntaosuuksista on esityslistan liitteenä 3. Pikaraitiolinjan 15 infrakustannusten tarkempi jako vahvistuu syksyllä tehtävässä raitioliikenteen lippulajitutkimuksessa. Tällä voi olla vaikutusta Helsingin kuntaosuuteen tulevina vuosina.

HSL on alustavassa TTS:ssa esittänyt, että kunnille kertyneistä ylijäämistä 1/3 käytettäisiin vuonna 2025 tasaamaan kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua (kasvua), mutta vuosina 2026 ja 2027 kertynyttä ylijäämää ei käytettäisi lainkaan. Aiemmin käytäntönä on ollut, että kunnille kertyneet ylijäämät palautetaan kunnille täysimääräisesti kolmen vuoden TTS-kauden aikana. Ylijäämien kerryttäminen HSL:lle ei ole nykyisessä korkotilanteessa tarkoituksenmukaista. Kertynyt ylijäämä on jatkossakin perusteltua käyttää tasaamaan kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua.

Infrakorvauksista

Osana lausuntopyyntöä HSL on tiedustellut, miten infrakorvausmallista aiheutuvat merkittävät kustannuspaineet lippujen hintoihin voitaisiin ratkaista.

Infrakorvausten kytkeminen lippujen hintoihin subventioasteen kautta on osoittautunut kestävämmäksi ratkaisuksi. Samalla kun tavoitellaan kestävästä kasvua tukeutuen pääosin joukkoliikenteeseen, joukkoliikenneinvestoinnit aiheuttavat suhteettoman suuren korotuspaineen lippujen hintoihin.

HSL on tuonut keskipitkän aikavälin tarkasteluissaan esille, että joukkoliikennejärjestelmän kustannukset kasvavat myös tulevana vuosina lipputuloja nopeammin. Kustannusten nousun yhtenä merkittävänä syynä ovat jäsenkuntien suunnittelemaat joukkoliikennehankkeet, jotka nostavat erityisesti infrakustannusten osuutta. Lippujen hintojen korotuspaineen lisäksi tästä aiheutuu painetta karsia joukkoliikennepalvelua alueilta, jotka eivät hyödy kyseisistä hankkeista. Tämä puolestaan heikentää joukkoliikenteen kilpailukykyä ja pienentää lipputuloja.

Kaupunkiympäristön toimiala on yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien edustajien kanssa selvittänyt erilaisia malleja kasvavien infrakustannusten lippujen hintoihin aiheuttaman korotuspaineen ratkaisemiseksi. Selvitysten perusteella infrakustannusten aiheuttamat lippujen hintapaineet ratkaisisi tehokkaimmin ja yksinkertaisimmin malli, jossa infrakustannukset erotetaan kokonaan subventioprocentin laskennasta. Samalla tarkoituksenmukainen subventiotavoite määriteltäisiin uudelleen, jotta siinä hetkessä muutos on kuntataloudellisesti neutraali. Malli selkeyttäisi HSL:n toiminnan ja talouden ohjausta sekä poistaisi HSL:ltä virheelliset kannusteet. Infrakustannusten poistamisen jälkeen subventioprocentti kuvaisi selkeämmin HSL:n oman toiminnan tehokkuutta ja HSL:n talouden suunnittelu voi keskittyä sen omassa päättävällä oleviin asioihin. Infrakorvausjärjestelmä säilyisi muutoin nykyisellään ja infran kustannukset jaettaisiin edelleen HSL:n kautta kuntien kesken käytön mukaisesti.

Kaupungin talouden hallintaa infrakustannusten irrottaminen subventioprocentin laskennasta jämäköittäisi. Kaupungin kannalta olisi selkeää, että joukkoliikenteen infrahankkeiden vaikutukset kaupungin talouteen käsitellään kokonaisvaltaisesti infrahankkeen hankesuunnitelmas- ta kaupungilla päätettäessä. Kaupunki on joka tapauksessa nykyisinkin infrakustannusten lopullinen maksaja ja on päätöksenteon kannalta hyvä, että roolia tämän mukaisesti selkeytetään.

Infrakorvausten irrottamisesta HSL:n subventiotavoitteesta ei ole sää- vutettu seudullista yksimielisyyttä. Vaikka yksimielisyyttä ei ole, tulee Helsingin irrottautua nykymuotoisesta 50 % subventiotavoitteesta, joka

sisältää myös infrakorvaukset. Helsingin omistajaohjauksen tavoitteena tulee olla mahdollistaa kaupungin kestävä kasvu siten, että helsinkiläisten eniten käyttämien joukkoliikennelippujen hinnat eivät enää nouse nykytasolta suhteettoman paljon.

Muutoksia suunnitelmakaudella

Merkittävimmät liikenteen palvelutasomuutokset suunnitelmakaudella ovat:

Vuonna 2025

- metrolienteessä varaudutaan lähivuosina kohdennettuihin tarjonnan lisäyksiin esimerkiksi ruuhka-ajan vuorovälin tihentämiseen entiselleen maanantaisin ja perjantaisin sekä iltaliikenteen tihentämiseen koronaa edeltävälle tasolle
- raitioliikenteen tarjontaa varaudutaan kasvattamaan Jätkäsaaren ja Kalasataman kasvavilla alueilla vähintäänkin ruuhka-aikoina
- pikaraitiolinjan 15 (Raide-Jokeri) vuoroväli tihennetään ruuhka-aikana 6 minuuttiin. Päivä- ja iltaliikenne varaudutaan tihentämään 7,5 minuutin vuoroväliin nykyisen 10 minuutin vuorovälin sijaan
- bussiliikenteessä tehdään alueellisia linjastotarkasteluja koko HSL-alueella tulevien vuosien aikana. Alueellisilla linjastotarkasteluilla pyritään lisäämään asiakasymmärrystä sekä löytämään potentiaalisia keinoja kasvattaa nousijamääriä sekä parantaa linjaston kustannustehokkuutta.

Vuonna 2026

- lähijunaliikenteessä varaudutaan Helsingin ja Järvenpään välisen junaliikenteen vuorovälin tihentämiseen ruuhka-aikojen ulkopuolella päiväliikenteessä ja lauantaisin klo 9 - 19 siten, että junilla olisi noin 15 minuutin vuorovälit nykyisen 30 minuutin vuorovälin sijaan. Muutos toteutetaan, mikäli Järvenpää liittyy HSL:n jäseneksi.
- raitiolinjat 4 ja 10 palaavat normaalireiteilleen Mannerheimintien katu-
töiden valmistuessa
- varaudutaan Salmisaari-Ruoholahti-Jätkäsaari-Punavuori-Hernesaari-
alueen bussiliikenteen kehittämiseen. Salmisaarenrannan työpaikka-
alueen bussiliikenteen tarjonta pienkalustolinjalla 26 on osoittautunut
kapasiteetiltaan riittämättömäksi ratkaisuksi.
- Lahdenväylän bussiliikenteessä varaudutaan Kalasataman uuden
terminaalialueen mahdollistamiin linjastomuutoksiin

Vuonna 2027

- Kruunusillat-hankkeen valmistumisen myötä varaudutaan aloittamaan raitioliikenne Laajasalon ja Helsingin kantakaupungin välillä kahdella

uudella linjalla: linja 11 (Kruunuvuorenranta – Kalasatama – Pasila) ja linja 12 (Laajasalo – Hakaniemi).

- bussiliikenteessä varaudutaan jatkamaan linjan 56 reittiä Kalasataman alueella metroasemalta Hanasaaren alueelle katuverkon rakentua ja alueen asukasmäärän kasvaessa.

Lisäksi suunnitelmavuosina bussiliikenteessä varaudutaan lisäämään tarjontaa Postipuiston, Malminkentän, Kruunuvuorenrannan ja Kuninkaantammen kasvavia asuinalueita palveleville linjoille.

HSL tulee tekemään päätökset joukkoliikenteen tarjonnan lisäyksistä ja muista toimenpiteistä toteutuneeseen kysyntädataan, kerättyyn asiakasymmärrykseen, alueelliseen lipputulokehittymään ja kuukausittaisiin linjakohtaisiin tilastoihin pohjautuen.

Talousarviossa varaudutaan myös monien katutöiden, metrojärjestelmän perusparannusten ja muiden katuliikenteeseen vaikuttavien poikkeusjärjestelyiden sekä Espoon kaupunkiradan rakennustöiden junaliikenteelle aiheuttamien vuotuisten katkojen aikaisen korvaavan bussiliikenteen lisäkustannuksiin.

HSL:n lippu- ja maksujärjestelmä uudistetaan perustuen tilipohjaiseen taustajärjestelmään. Uudistuksessa yhdistetään nykyisin käytössä olevat kaksi erillistä lippujärjestelmää, matkakorttijärjestelmä ja HSL-sovelluksen taustajärjestelmä, uudeksi lippujärjestelmäksi. Uudessa järjestelmässä matkustusoikeus voidaan todentaa matkakortin lisäksi muilla erilaisilla tunnisteilla. Tämä mahdollistaa esimerkiksi tapahtumalippujen toimimisen matkustusoikeutena joukkoliikennevälineissä. Lipputilihankkeeseen sisältyy tilipohjainen tausta, uudet lukijalaitteet ja tulvaisuuden lipputuotteiden sekä palvelumallin konseptointityö. Uudet lukijat tulevat mahdollistamaan myös lähimaksamisen. HSL:n tavoitteena on ottaa lähimaksu käyttöön vuoden 2025 alussa koko liikenneverkossa.

Nykyistä vyöhykemallia suunnitellaan muutettavan siten, että Tuusulan ja Sipoon pohjoisosat erotellaan D-vyöhykkeestä uudeksi E-vyöhykkeeksi. E-vyöhykkeellä ovat Ainolan, Järvenpään, Saunakallion ja Jokelan rautatieasemat. Jatkossa kaikki vyöhykkeet toimitusministeriön kahden vyöhykkeen yhdistelminä, joten pelkästään D-vyöhykkeen lipun ostaminen ei olisi enää mahdollista.

Lausuntopyynnön liitteet

Lautakunnan listan liitteenä ovat HSL:n lausuntopyyntökirje, HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2025 - 2027 sekä päivitetty kuntaosuuslaskelma.

13.08.2024

Asia/3

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi
Lauri Kangas, johtava liikenneasiantuntija, puhelin: 09 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSL:n lausuntopyyntö 13.6.2024
- 2 HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027
- 3 Alustava TTS 2025-2027 päivitetty liite 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

4

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
Espoon yleiskaavaluonnoksesta. (a-asia)**

HEL 2024-008037 T 10 03 01

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon :

Espoon yleiskaavaluonnos on huolellisesti laadittu ja perustuu Espoon kaupunginhallituksen 13.3.2023 hyväksymiin yleiskaavan tavoitteisiin. Uusi rakentaminen pyritään ohjaamaan ensisijaisesti nykyisten ja tulevien raiteiden sekä merkittävimpien joukkoliikennereittien varrelle. Tiivistyvien alueiden välisiä alueita kehitetään pääosin pientalovaltaisina alueina. Merkittäviä innovaatiokeskittymiä vahvistetaan ja pyritään turvaamaan monipuolisen elinkeinotoiminnan tarpeet. Kaavaratkaisu perustuu Espoon ja pääkaupunkiseudun monikeskukseiseen rakentamiseen.

MAL 2023 -suunnittelun yhteydessä on todettu, että väestön kasvaessa ja asumisväljyyden lisääntyessä Helsingin seudulla tarvitaan asuinkerrosalaa 1,5-kertainen määrä nykyisestä vuoteen 2060 mennessä. Yleiskaavaluonnos vastaa osaltaan tähän tarpeeseen.

Espoon yleiskaavaluonnos antaa kattavan kuvan Espoon kaupunkikehityksen suunnasta. Espoon väkiluku oli vuoden 2023 lopussa lähes 315 000 asukasta ja yleiskaava mahdollistaa kaupungin väkiluvun kasvun vähintään 500 000 asukkaaseen ja työpaikkojen kasvun 210 000 työpaikkaan. Näin merkittävällä kasvulla on suuri vaikutus koko seudun liikennejärjestelmän toimivuuteen ja on välttämätöntä, että kasvu tukeutuu pääosin kestäviin kulkumuotoihin.

Yleiskaavan koko kaava-aluetta koskevissa määräyksissä painotetaan, että asemakaavoituksessa pientalokaavoitusta priorisoidaan niin, että pientalorakentamisen osuus kasvaa merkittävästi. Kaavan A- ja AP-alueille suunnataan kasvusta noin 30 prosenttia. On selvää, että laajoilla, suurelta osin yksityisautoiluun tukeutuvilla alueilla on vaikutuksia koko seudun liikennejärjestelmän toimivuuteen, matka-ajan ennakoitavuuteen, ruuhkautuvuuden hallintaan sekä tavaraliikenteen ja pitkämatkaisen linja-autoliikenteen toimivuuteen. Uusien laajojen pientalovaltaisten alueiden vaikutuksia on syytä arvioida ja pyrkiä lieventämään kaavaehdotusta laadittaessa myös esimerkiksi yhdyskuntarakenteen hajautumisen, luontokadon ja ilmastovaikutusten kannalta.

Yleiskaavaluonnoksen vaikutusten arvioinnissa todetaan autoliikenteen suoritteiden kasvavan kokonaisuudessaan noin 45 - 50 %. Espoon ja Helsingin välisillä merkittävimmillä katu- ja tieosuuksilla autoliikenteen määrän ennustetaan kasvavan 34 - 85 %. Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että yleiskaavaratkaisusta johtuva autoliikenteen määrän kasvu ei johda seudullisen liikennejärjestelmän kuormittumiseen ja että kaava täyttää tältä osin yleiskaavalle maankäyttö- ja rakennuslaissa osoitetut sisältövaatimukset. Jatkosuunnittelussa tulisi vielä arvioida tarkemmin seudullisia liikennevaikutuksia. Seudullisia liikennevaikutuksia arvioitaessa tulee autoliikenteen lisäksi tarkastella myös joukkoliikenteen toimivuuteen ja taloudelliseen kannattavuuteen kohdistuvia vaikutuksia etenkin metron laajennuksien ja uusien pikaratikkayhteyksien osalta. Myös liikenteen ympäristövaikutuksiin, kuten liikenteen CO₂-päästöihin, meluun ja ilmanlaatuun sekä liikenneturvallisuuteen liittyvät vaikutusarviointit tulee tehdä huolellisesti kaavan laajalla vaikutusalueella. Arvioinnin perusteella tulee tarvittaessa etsiä kaavaratkaisua, joka vähentää merkittävästi arvioitua autoliikenteen suoritteita.

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty ohjeellisella merkinnällä ns. Tallinna-tunneli. Merkintä perustuu Fin Est Bay Area Development Oy:n vuonna 2019 käynnistyneen keskeneräisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) vaihtoehtoisiin linjauksiin, joista kaksi kulkee Otaniemen kautta. Lainvoimaisessa Helsingin seudun vaihemaakunta-kaavassa Tallinna-tunneli on osoitettu Tallinnasta Helsingin keskustan ja Pasilan kautta lentoasemalle. 4. vaihemaakuntakaavan yhteydessä laaditussa esiselvityksessä todettiin tunnelin suurimpien taloudellisten ja kasvua tuottavien hyötyjen muodostuvan Helsingin ja Tallinnan työ- ja elämäntilanteiden yhteen kytkeytymisestä, missä työmatkojen matkalla on ensisijainen merkitys. Kiinteän yhteyden tulee tästä syystä kulkea radan seudulliseen joukkoliikenteeseen parhaiten kytkevien solmujen, eli Helsingin rautatieaseman, Pasilan aseman ja Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta. Espoon kautta kulkevat linjausvaihtoehdot eivät kytkeydy riittävän hyvin Suomen valtakunnalliseen liikennejärjestelmään, niistä ei ole riittävän kattavia selvityksiä, eivätkä ne tue Helsingin ja Tallinnan välistä kaksoiskaupunkikehitystä. Tallinna-tunnelia koskeva ohjeellinen merkintä on syytä poistaa yleiskaavoitusta ohjaavan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan vastaisena.

Vermon alue on kaavaluonnoksessa osoitettu palveluiden alueeksi. Alue on myös merkitty osaksi joukkoliikenteen poikittaisyhteyden tukeutuvaa kehittämisvyöhykettä. Kehittämisvyöhykemerkitä puoltaisi Vermon alueen voimakasta kehittämistä toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkina Leppävaaran ja Perkkään jatkeena, kuten Helsingin kaupunki alueen maanomistajana on 27.4.2023 päivätyssä maanomistajan aloitteessa yleiskaavan muuttamisesta esittänyt. Helsingin kaupunki esittää, että nykyinen raviradan alue osoitetaan Espoon yleiskaavassa

2060 tiiviiksi ja houkuttelevaksi kaupunginosaksi, mikä tukisi molempien kaupunkien kestävästä kehitystä. Helsinki ei jatka alueella nykyisin toimivan raviradan vuokrasopimusta vuoden 2030 jälkeen. Espoo ja Helsinki valmistautuvat väkilukunsa voimakkaaseen kasvuun. Liikenteen sujuvuuden, ilmastopäästöjen ja rakentamisen taloudellisuuden näkökulmasta uusia asuinalueita on järkevää keskittää hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palveluiden varrelle. Vermon alue sijaitsee seudullisesti keskeisellä paikalla Leppävaaran monipuolisten palveluiden lähellä. Alueen vierestä kulkee pikaraitiolinja 15 ja alue sijaitsee Mäkkylän rautatieaseman välittömässä läheisyydessä. Alustavien kaavataudellisten tarkastelujen perusteella alueen toteuttaminen näyttäisi kummallekin kaupungille taloudellisesti kannattavalta.

Espoon ja Helsingin välisen rajan ylittävät luonto- ja virkistysyhteydet on huomioitu hyvin. Myös seudullisten rajat ylittävien liikenneyhteyksien jatkuvuus on varmistettu. Helsinki laatii parhaillaan osayleiskaavaa Länsiväylän ympäristöön. Suunnitteluperiaatteiden mukainen asukasmäärän lisäystavoite on vähintään 10 000 - 15 000 asukasta. Osayleiskaavatyössä tarkastellaan myös Länsiväylän luonnetta, Länsisataman liikenteen sujuvuuden varmistamista ja joukkoliikennetarkistusta. Kaavan valmistelun yhteydessä on tehty ja tehdään yhteistyötä Espoon kanssa.

Valtakunnallisen ja seudullisen junaliikenteen kehityksen näkökulmasta on välttämätöntä, että seudulle toteutetaan kolme uutta lähijunaliikenteen varikkoa junaliikenteen tarpeisiin perustuen Uusimaa 2050 -kaavaan. Lännen suunnan varikon liikennöinnin kannalta perusteltu sijainti on Espoon ja Kirkkonummen rajan tuntumassa Rantaradan varrella.

Esittelijän perustelut

Espoon koko kaupungin yleiskaava katsoo vuoteen 2060. Se osoittaa askelmerkit koko kaupungin kehittämiseksi seuraaviksi vuosikymmeniksi. Yleiskaava 2060 on luonteeltaan aluevarauskaava. Se osoittaa selkeästi kehityksen isot linjat ja antaa väljyyttä yksittäisten alueiden kehittämiseen. Yleiskaavan tärkeimpänä tehtävänä on varautua kaupungin kasvuun ja ohjata se kestävästi osaksi kaupunkirakennetta. Yleiskaava ohjaa kasvun nykyisten ja uusien joukkoliikenteen runkoyhteyksien varrelle, pääosin nykyistä rakennetta tiivistäen ja tehostaen.

Samalla yleiskaava turvaa keskeisen ekologisen verkoston säilymistä ja hyvät edellytykset lähivirkistysmahdollisuuksien kehittämiseksi jatkosuunnittelussa. Yleiskaavan oikeusvaikutteisuus ei koske seuraavia osayleiskaava-alueita: Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, Blominmäki, Kera, Kaitaa-livisniemi, Kiviruukki, Finnoo ja Skatahol-

13.08.2024

Asia/4

men–Svartholmen–Braskarna. Yleiskaava ei korvaa myöskään seuraavia osayleiskaavoja, mikäli ne tulevat voimaan ennen tätä yleiskaavaa: Saariston osayleiskaava ja Stora Bodö – Lilla Bodö. Yleiskaava korvaa Soukanniemi-Suvisaariston osayleiskaavan vain Soukanniemen ja Svinön alueilla.

Lausuntopyyntö

Espoon kaupunki on pyytänyt lausuntoa Espoon yleiskaavan 2060 luonnoksesta 3.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi
Heikki Salmikivi, vs. yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi
Saija Miettinen-Tuoma, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 09 310 37374
saija.miettinentuoma(a)hel.fi
Heikki Palomäki, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37658
heikki.palomaki(a)hel.fi
Niklas Aalto-Setälä, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 09 310 26605
niklas.aalto-setala(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 31.5.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Espoon kaupunki

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

5

Valkkusuonkuja, katusuunnitelma, Vuosaari

HEL 2023-000199 T 10 05 02

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä liitteenä 2 olevan Valkkusuonkujan katusuunnitelman suunnitelmapiirustus nro 29961/2.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Valkkusuonkuja on viisi vuotta sitten rakennettu päättävä tonttikatu, jolla ei ole jalkakäytävää. Kadun liikennemäärät ovat olleet hyvin vähäisiä ja se on ollut kadun asukkaiden ajoneuvoliikennettä.

Asemakaavan 12671 kaavaratkaisun myötä Valkkusuonkujan itäpuolelle tunnistettiin tarve jalkakäytävälle asuinrakentamisen tehostamisen myötä. Tämän mahdollistamiseksi katualuetta on levennetty asemakaavassa vähäisessä määrin asuinkerrostalojen tontille päin. Katua levennettiin vain jalkakäytävän sovittamiseksi, jotta tontit jäisivät mahdollisimman laajoiksi. Siten tälle tonttikadulle ei osoitettu asemakaavassa erillistä tilaa katuvihreälle. Katusuunnitelma on asemakaavan liitteenä olleen liikennesuunnitelman nro 7159 mukainen.

Katusuunnitelmassa esitetyn ratkaisun tavoitteena on varmistaa turvallinen jalankulun reitti kadun varren tehostuvan maankäytön kanssa.

Suunnitelma

Valkkusuonkuja, katusuunnitelman piirustus nro 29961/2 (liite 2)

Kadun ajoradan leveys pysyy ennallaan 4,5 metrisenä ja kadun varressa säilyy neljä syvennyksessä olevaa pysäköintipaikkaa, jotka ovat edelleen tarpeen palvelemaan täydentyvän alueen vierailuliikennettä. Uutena asiana kadulle toteutetaan jalkakäytävä, jonka leveys vaihtelee 2,3 - 2,4 metrin välillä. Jalkakäytävä on mitoitettu esteettömyyden ja talvikunnossapidon tarpeisiin. Jalkakäytävä päättyy kadun kääntöpäikälle, josta jalankulkijat voivat jatkaa edelleen Valkkusuonmetsän puistoalueelle.

Jalkakäytävän rakentamisella saadaan jalankulkijoille turvallinen tila katutilassa.

Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee liitteenä olevasta suunnitelmaselostuksesta nro 29961/2 (liite 1).

Katu on suunniteltu niin, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus ja yhteistyösopimus

Katusuunnittelu on toteutettu ”Yhteinen kunnallistekninen työmaa” sopimuksen (7.3.2017) mukaisesti yhteistyössä sopimuksen osapuolten kanssa. Sopimuksen osapuolia ovat Helsingin kaupunki, Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä (HSY), Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Elisa Oyj, DNA Oyj, Telia Finland Oyj, GlobalConnect Oy, Auris Kaasunjakelu Oy, Cinia Oy. Sopimuksen mukaisesti kukin sopimuksen allekirjoittanut osapuoli sitoutuu suunnittelun aikana määrittelemään omat johtotarpeensa kohteessa ja tekemään omaa suunnittelua samanaikaisesti hankkeen etenemisen kanssa. Suunnittelun tavoitteena on aikaansaada rakennushankekohtaiset yhteiset ristiriidattomat suunnitelma-asiakirjat ja selostukset.

Katusuunnitelmaluonnos on ollut sähköisesti esillä kaupunkiympäristön asiakas-palvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 9. - 22.11.2022 välisen ajan. Esillä olosta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen on tiedotettu alueen talouksiin postitetulla tiedotekirjeellä ja kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi tiedote esilläolosta toimitettiin seuraaville paikallislehdille: Puoli Kaupunkia, Vuosaari lehti ja Helsingin Uutiset.

Suunnitelmaluonnokseen ei tullut palautteita.

Katusuunnitelmaehdotus on ollut sähköisesti nähtävillä kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 25.1. - 7.2.2023 välisen ajan. Suunnitelmien nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta muistutuksen antamiseen ilmoitettiin kirjallisesti suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, sekä muille osallisille yleistiedoksiantona. Lisäksi asiasta on ilmoitettu kaupungin verkkosivuilla.

Muistutuksen käsittely

Suunnitelmasta jätettiin yksi muistutus.

Muistutus

Valkkusuonkujalle ollaan suunnittelemassa katua. Aivan vieressä sijaitsee Rastilannevan luonnonsuojelualue, joka on jo nyt kärsinyt aivan kylkeen rakennetuista taloista. On erittäin tärkeätä, että tämä pieni luonnonsuojelualue ei enää lisää kärsisi tästä rakentamisesta esimerkiksi, ettei neva pääse lisää kuivumaan. Alue on jo nyt ahdingossa.

Esittelijän vastaus muistutukseen

Kadun ajorata ja hulevesien kuivatusratkaisu on rakennettu vuosina 2017 - 2019 vuonna 2012 laaditun katusuunnitelman mukaisesti. Katu viettää etelään Furuborginkadulle, jonne myös kadun hulevedet päätyvät huleveden runkoviemäriin. Nyt toteutettavaa jalkakäytävää ei voida toteuttaa erillään ajoradan ratkaisusta, eikä jalkakäytävän hulevesiä saada johdettua maastonmuodoista johtuen muutenkaan Rastilannevalle. Näin ollen jalkakäytävän rakentaminen ei huononna Rastilannevan tilannetta.

Muistutus ei aiheuta muutoksia laadittuun katusuunnitelmaan.

Kustannukset ja aikataulu

Katusuunnitelman rakennuskustannus on yhteensä noin 190 000 euroa, 312 euroa/m² (alv. 0 %).

Kadun vuotuiset ylläpitokustannukset ovat noin 6 000 euroa (alv. 0 %). Ylläpitokustannukset ovat 3 500 euroa kalliimmat kuin nykyisin.

Kadun rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2029 alkaen.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 01 katujen uudisrakentaminen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 85 §, 62 §, maankäyttö- ja rakennusasetus 41-43 §.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 1 § 2 mom. kohdan 11 mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jari Hurskainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 21378
jari.hurskainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Suunnitelmaselostus nro 29961/2

13.08.2024

Asia/5

- 2 Suunnitelmapiirustus nro 29961/2
3 Vuorovaikutusmuistio

Oheismateriaali

- 1 Muistutus

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosiset

Muistuttaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Tiedoksi

Hallinto- ja lakipalvelut, arkisto- ja kirjastopalvelut

6

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle valtion tukemaan asuntotuotantoon vuokrattujen tonttien maanvuokrasopimusten muuttamisen periaatteiksi peruskorjaustilanteessa

HEL 2024-008113 T 10 00 00

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että

1. Asuntotonttien maanvuokrauksesta päättävä toimivaltainen viranhaltija oikeutetaan jatkamaan asuntotonttien maanvuokrasopimuksia enintään 40 vuodella, mikäli se on valtion tukeman kohteen peruskorjausta varten otettavan valtion korkotukilainan kannalta tarpeen
2. Kohteen rakennusoikeuden määrällä ei ole toimivaltaa rajoittavaa vaikutusta
3. Maanvuokra säilyy nykyisellä tasolla alkuperäisen vuokra-ajan päättymiseen saakka, minkä jälkeen kaupungilla on oikeus tarkistaa maanvuokraa ko. ajankohdan käypään arvoon, ellei sille ole Ara-kohteiden tonttihinnoitteluun liittyviä tai muita esteitä
4. Muuten noudatetaan olemassa olevan sopimuksen ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

Tiivistelmä

Jotta vuokra- ja asumisoikeustalojen perusparannushankkeiden rahoittaminen olisi jatkossakin mahdollista Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksen (Ara) myöntämällä korkotukilainalla, esitetään, että toimivaltainen viranhaltija olisi oikeutettu jatkamaan jo vuokrattujen ja rakennettujen tonttien vuokra-aikaa 40 vuodella silloin, kun se on tarpeen valtion tukeman kohteen peruskorjausta varten otettavan valtion korkotukilainan kannalta.

Kohteen rakennusoikeudella ei olisi jatkossa toimivaltaa rajoittavaa vaikutusta, sillä kyse on pääasiassa Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle vuokratuista vanhoista tonteista, joiden rakennusoikeudet ovat lähtökohtaisesti yli 3 000 k-m². Muiden kuin Ara-sääntelyn piirissä olevien kohteiden vuokra-ajan jatkaminen tapahtuisi kuten ennenkin, ja uusi

menettelytapa rajattaisiin koskemaan ainoastaan Ara-rahoitteisia peruskorjaushankkeita.

Edelleen esitetään, että jatkettaessa tontin vuokra-aikaa vuokrasopimukseen tehtävin muutoksin kesken vuokratuokauden, tontin maanvuokraa ei tarkisteta vuokra-ajan jatkamisen yhteydessä, vaan vasta silloin, kun alkuperäinen vuokra-aika päättyisi.

Esitettävä menettely on tarpeen toiminnan sujuvoittamiseksi ja yksinkertaistamiseksi. Jatkossa kaupunkiympäristölautakunta ei enää käsitelisi yksittäisten Ara-tonttien vuokra-aikojen jatkamisia peruskorjaustilanteiden sitä edellyttäessä, vaan maanvuokrasopimusten jatkaminen tapahtuisi viranhaltijapäätöksin. Nykykäytännön mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti muun muassa toimialan hallinnassa olevien kiinteistöjen vuokraamisesta enintään 30 vuoden määräaikaisin maanvuokrasopimuksin tai toistaiseksi voimassa olevin maanvuokrasopimuksin, joissa on enintään yhden vuoden irtisanomisaika silloin, kun tontin, jonka vuokra-aikaa jatketaan, rakennusoikeus ylittää 3 000 k-m². Asuntotontit-tiimin päällikölle sekä tontit-yksikön päällikölle on delegoitu toimivalta jatkaa vain alle 3 000 k-m²:n rakennusoikeuden alittavien tonttien maanvuokrasopimuksia.

Esittelijän perustelut

Vuokra- ja asumisoikeustalojen perusparannushankkeet on mahdollista rahoittaa Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksen (Ara) myöntämällä korkotukilainalla. Ara on aikaisemmin edellyttänyt kaupungin vuokratonteilla olevilta kohteilta, että niiden maanvuokrasopimukset ovat voimassa vähintään 30 vuotta lainan myöntämisestä. Ara on kuitenkin muuttanut käytäntöään siten, että rahoituksen saamiseksi maanvuokrasopimuksen vuokra-ajan tulisi olla voimassa vielä 5 vuotta lainan takaisinmaksun jälkeen. Tämän vuoksi nykyinen menettelytapa, jossa vuokra-aikaa jatketaan 30 vuodella, ei enää ole riittävä.

Tästä syystä esitetään, että toimivaltaisella viranhaltijalla olisi oikeus jatkaa jo vuokrattujen rakennettujen asuntotonttien vuokra-aikaa 40 vuodella tontin rakennusoikeuden määrästä riippumatta silloin, kun se on tarpeen valtiontukeman kohteen peruskorjausta varten otettavan valtion korkotukilainan kannalta. Jatko-oikeus rajataan vain Ara-sääntelyn piirissä oleviin kohteisiin.

Nykyisten toimivaltasäännösten mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää muun muassa toimialan hallinnassa olevien kiinteistöjen vuokraamisesta enintään 30 vuoden määräaikaisin maanvuokrasopimuksin tai toistaiseksi voimassa olevin maanvuokrasopimuksin, joissa on enintään yhden vuoden irtisanomisaika. Vain sellaisten kiinteistöjen, joiden

rakennusoikeus on alle 3 000 k-m², vuokraaminen enintään 30 vuodeksi on delegoitu viranhaltijatasolle. Koska Ara-rahoitteiset peruskorjaushankkeet ovat usein suuria kohteita, joiden rakennusoikeus ylittää pääsääntöisesti 3 000 k-m², on kaupunkiympäristölautakunta pääasiassa toimivaltainen jatkamaan näiden hankkeiden vuokra-aikaa. Menettely on kuitenkin käytännössä koettu haasteelliseksi prosessin sujuvuuden kannalta, sillä se on epätarkoituksenmukainen sekä hidas. Siirtämällä toimivaltaa viranhaltijatasolle toimintaa sujuvoitetaan ja yksinkertaistetaan.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 8.12.2020 (725 §) muuttaa kaupunginhallituksen 1.4.2019 (220 §) hyväksymien tontinluovutuslinjausten soveltamisohjeen 3.2 c-kohtaa vähäisesti siten, että jatkettaessa tontin vuokra-aikaa vuokrasopimukseen tehtävin muutoksin kesken vuokrakauden tontin maanvuokraa ei tarkisteta vuokra-ajan jatkamisen yhteydessä, vaan vasta siinä yhteydessä, kun alkuperäinen vuokra-aika olisi päättynyt.

Näin ollen esitetään, että maanvuokra säilyy nykyisellä tasolla alkuperäisen vuokra-ajan päättymiseen saakka, minkä jälkeen kaupungilla on oikeus tarkistaa maanvuokra ko. ajankohdan käypään arvoon, ellei sille ole Ara-kohteiden tonttihinnoitteluun liittyviä tai muita esteitä. Vuokranantajalla on oikeus alkuperäisen sopimuskauden päätyttyä määritellä tai tarvittaessa määrätä myös esimerkiksi vuokra-aika ja muut sopimusehdot kaupunginvaltuuston ja kaupunkiympäristölautakunnan tuolloin voimassa olevien päättyvien tonttien uudelleen vuokraamista koskevien myöhemmin erikseen tehtävien päätösten sekä tuolloin käytössä olevan asuntoalueen maanvuokrasopimuslomakkeen ehtojen mukaisesti. Edellä mainitut vuokrien korotukset tulee tehdä kuitenkin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen vahvistamaan kohtuulliseen hintatasoon.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anni Hautala, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 23775
anni.hautala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

13.08.2024

Asia/6

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit

Käsiteltävä tässä kokouksessa

7

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025 - 2027 sekä vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmasta vuosille 2025 - 2044

HEL 2024-008852 T 00 01 06

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) on pyytänyt Helsingin kaupunginhallitukselta lausuntoa alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025 - 2027 sekä vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmista vuosille 2025 - 2044. Lausunto on pyydetty toimitamaan 31.8.2024 mennessä.

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 13.8.2024 mennessä.

Helsingin osalta investointitarve niin kaavoituksen mukaisen alueverkkoston laajentumisen kuin suurten raidehankkeiden vaatimien johtosiirtojen osalta säilynee suurena myös tulevina vuosina talouden epävarmuuksista huolimatta. HSY:n tavoitetta kattaa kustannukset käyttömaksuilla sekä vähentää uuden velan määrää pidetään kannatettavana. Esitettyjä vesihuollon asiakasmaksujen korotuksia pidetään suuriina, mutta tarpeellisina toimenpiteinä vesihuollon toimivuuden turvaamiseksi, verkoston korjausvelan hallitsemiseksi sekä kuntayhtymän talouden tasapainottamiseksi.

Esplanadin viemäritunnelin sekä siihen liittyvien verkostosaneeraus- hankkeiden suunnittelussa tulee varata riittävät resurssit ulkoisten haittojen minimointiin ja työnaikaisten järjestelyjen toimivuuteen. Suunnittelussa ja toteutuksessa tulee käyttää menetelmiä, joilla voidaan säästää Esplanadin puistoalueen puuistutuksia sekä minimoida haitat liikenteelle, elinkeinoelämälle sekä alueen muulle yleiselle käytölle.

HSY:n tulee osaltaan edistää Östersundomin vesihuoltoverkostojen siirtymistä HSY:n operointivastuulle sekä HSY:n vesihuollon toiminta-alueen laajentumista Östersundomiin. HSY:n tulee investointien suunnittelussaan varautua Östersundomin vesihuoltoverkostojen kapasiteetin lisäämiseen sekä maankäytön muutosten edellyttämien uusien verkostojen rakentamiseen.

Jo käynnistettyä sopimuskokonaisuuksien päivitystä tulee jatkaa ja pyrkiä saattamaan kaikki HSY:n ja jäsenkuntien väliset sopimukset ajantasaiseen tilaan. Erityisesti Helsingin osalta on syytä edistää sekaviemärintiin liittyvien sopimusten ja niissä havaittujen puutteiden päivittämistä, huomioiden mm. Itämeren suojelutavoitteiden kannalta tärkeät lähökohdat kantakaupungissa.

Näillä näkymin vuonna 2024 voimaan tulevan EU:n uuden ilmanlaatu-direktiivin myötä sitovat ilmansaasteiden raja-arvot tulevat kiristymään ja mittausvelvoitteet sekä ilmansuojelutyön tarve lisääntymään merkittävästi. On tärkeää varmistaa, että HSY:llä on riittävät resurssit tehtäviensä hoitoon vaatimusten kiristyessä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä ja raja-arvojen tiukentuessa tarvitaan yhä tarkempaa ilmanlaatatietoa kaupunkisuunnittelun tueksi. HSY:n asiantuntemus sekä luotettava ja ajantasainen mittaus- ja mallinnustieto ovat keskeisessä roolissa ilmanlaadun arvioimisessa.

Kaupunkien hiilineutraaliustavoitevuosien lähestyessä on perusteltua, että HSY käynnistää selvityksen myös hiilineluista. Tämän ja muiden ilmastohankkeiden osalta on tärkeää varmistaa niiden vaikuttavuus ja sopivuus suhteessa kaupunkien strategiaan linjauksiin. Seutu- ja ympäristötiedon ilmastoyksikön palveluista on pyydetty erikseen palautetta ja siitä tullaan linjaamaan tarkemmin syksyllä ympäristöpäällikkökokouksessa. Siellä ohjataan myös HSY:n Ilmastoinfon palveluita, joiden osalta on tärkeä tunnistaa erot ja synergiat Helsingin Energiarenessanssityön kanssa.

Esittelijän perustelut

HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2025 - 2027

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydetävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Toiminta- ja taloussuunnitelman tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päätti marraskuussa 2022.

Helsingin kuntaosuus HSY:n perussopimuksen mukaisesti on ehdotuksessa vuodelle 2025 2,283 milj. euroa, vuodelle 2026 2,417 milj. euroa ja vuodelle 2027 2,639 milj. euroa.

Vuodelle 2025 vesihuollon käyttömaksuihin esitetään 8 % kokonaiskorotusta ja vuosille 2026 - 2027 vuosittaista 5 % kokonaiskorotusta. Perusmaksuihin esitetään vuosittaista 13 % kokonaiskorotusta vuosille 2025 - 2026 ja vuodelle 2027 esitetty korotus on 9 %. Jätehuollon hinnoon esitetään vuodelle 2025 noin 6 % korotusta, joka lisää toimintatuottoja myös kahden seuraavan vuoden osalta.

Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoksen investoinnit tulee kattaa kerättävillä maksuilla. Vesihuollon vuosikatteen arvioidaan parantuvan merkittävästi suunnitelmakauden edetessä ja jakson lopulla vuosikate riittää kattamaan investoinnit täysimääräisesti. Kuntayhtymän tasapainoinen talous tukee pitkällä aikajänteellä myös jatkuvasti kasvavan saneerausvelan vähentämistä.

Kaupunkirakenteen tiivistyessä ja raja-arvojen tiukentuessa tarvitaan yhä tarkempaa ilmanlaatu tietoa kaupunkisuunnittelun tueksi. HSY:n asiantuntemus sekä luotettava ja ajantasainen mittaus- ja mallinnustieto ovat keskeisessä roolissa ilmanlaadun arvioimisessa.

Pääkaupunkiseudun kunnilla on kunnianhimoiset tavoitteet toisaalta hillitä kasvihuonekaasupäästöjä ja toisaalta myös sopeutua muuttuvaan ilmastoon. HSY:n tuottamalla tiedolla on tälle työlle keskeinen merkitys.

HSY:n vesihuollon investointiohjelma 2025 - 2044

HSY:n investointiohjelma on osa investointien suunnittelujärjestelmää ja se laaditaan kahden vuoden välein. Nyt lausuttavana oleva investointiohjelma kattaa ensimmäistä kertaa 20 vuoden aikajänteen.

Investointiohjelma jakautuu investointikoreihin. Korirakenne perustuu kaupunkien kehittämiseen liittyviin investointeihin sekä vesihuoltojärjestelmän kehittämisen ja ylläpitämisen investointeihin. Lisäksi vesihuollon investointiohjelmassa ovat mukana vesihuoltoon liittyvät kiinteistöinvestoinnit ja investoinnit irtaimeen käyttöomaisuuteen sekä IT-ratkaisuihin. Kaupunkilähtöiset investoinnit on jaettu kaavoituksen mukaisiin alueinvestointeihin, vesihuollon kehittämissuunnitelmien mukaiseen laajentumiseen haja-asutusalueille sekä kaupungin kehittämisen aiheuttamiin johtosiirtotarpeisiin. Vesihuoltolähtöiset investoinnit on jaettu vesihuoltojärjestelmän mukaisiin osakokonaisuuksiin sekä edelleen uudisinvestointeihin ja saneerausinvestointeihin.

Investointiohjelman keskimääräinen vuotuinen investointisumma on noin 6,5 % suurempi kuin edellisen ohjelmakauden (2023 - 2032) aika-

na ja uuden ohjelmakauden investointikokonaisuus on 3 732 milj. euroa. Suurimmat lisäykset on tehty jätevedenpuhdistuksen uudisinvestointeihin sekä vedenpuhdistuksen uudisinvestointeihin. Jätevedenpuhdistuksessa on useita suuria investointitarpeita ja investointitaso on noin viisinkertaistunut. Vedenpuhdistuksen uusinvestointeihin kohdistuva varaus koskee kolmannen vedenpuhdistuslaitoksen rakentamista.

HSY:n jätehuollon investointiohjelma 2025 - 2044

Jätehuollon investoinnit on jaettu kahden perusteeman alle. Teemat ovat Ympäristövastuu ja toimintavarmuus sekä Kehittyvä ja palveleva jätehuolto.

Jätehuollon velkaantuminen taittuu talousarviokaudella investointitason laskun sekä vuosikatteen nousun myötä. Omavaraisuusaste pysyy koko tarkastelukaudella hyvällä tasolla. Omavaraisuus pystytään säilyttämään kasvattamalla maltillisesti tulo-rahoitusta sekä pitämällä investoinnit suunnitelman mukaisella tasolla.

Ohjelmakauden aikana on suunniteltu toteuttavaksi Ämmässuon jäteenkäsittelykeskuksen kaatopaikan kaasunkeräysjärjestelmien ylläpitoinvestoinnit ja suunnitelmakauden alussa kaasun lyhytaikaiseen varastointiin tarkoitetun kaasukellon investointi, jonka on arvioitu valmistuvan vuosien 2025 - 2026 aikana. Suunnitelmakauden alussa valmistuu mädätteen jalostus maatalouskäyttöön -hanke, jonka lisäksi suunnitelmakauden alussa saneerataan kompostointilaitoksen tunneleita, jotka ovat tulossa käyttöikänsä päähän. Vuosien 2028 - 2029 aikana on suunniteltu toteuttavaksi biojätteen mädätyskapasiteetin nostamista varten yhden mädätysreaktorin hankinta.

HSY:n pyrolyysin koelaitoksessa tuotettu lietehiili on ollut erittäin tärkeää Helsingin biohiileen liittyville kokeiluille ja tutkimuksille. Biohiileen sitoutunut hiili voi säilyä maaperässä hiilivarastona satoja vuosia. Tästä syystä biohiili on yksi ratkaisuvaihtoehdoista, kun Helsinki pyrkii hiilinegatiiviseksi. Olisi toivottavaa, että HSY voisi jatkaa pyrolyysilaitoksensa toimintaa tämän vuoden lopussa päättyvän kokeilujakson jälkeen.

Investointiohjelman aikana on suunniteltu toteuttavaksi kolme uutta Sortti-asemaa, joista Vantaan Martinkyläntien Sortti-aseman on suunniteltu valmistuvan ensimmäisenä vuosien 2026 - 2028 aikana. Espoon Sortti-asemaverkkoa on suunniteltu täydennettäväksi niin, että uusi Sortti-asema valmistuu vuoden 2032 aikana. Lisäksi on varauduttu kolmanteen uuteen Sortti-asemaan suunnitelmakauden lopussa niin, että asema valmistuu vuoden 2042 aikana. Sortti-asemaverkostoa on myös suunniteltu täydennettäväksi suunnitelmakaudella kahdella uudella Sortti-pienasemalla.

13.08.2024

Asia/7

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Valtteri Lankiniemi, erityisasiantuntija: 09 310 22467
valtteri.lankiniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 14.6.2024
- 2 Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027
- 3 Vesihuollon investointiohjelma 2025-2044
- 4 Jätehuollon investointiohjelma 2025-2044

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Käsiteltävä tässä kokouksessa

8

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Oikeusministeriön lausuntopyynnöstä luonnoksesta hallituksen esi- tykseksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta koskevan lain muuttamiseksi

HEL 2024-008250 T 03 00 00

Lausuntoehdotus

Oikeusministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (lunastuslaki) muuttamisesta ja eräksi siihen liit-
tyviksi laeiksi. Lausuntoa pyydetään lausuntopalvelun kautta 16.8.2024
mennessä.

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon:

1. Täyden korvauksen vaatimuksen täyttymisen varmistamiseksi lunastuslakiin on esitetty sisällytettäväksi säännös, jonka mu-
kaan jatkossa markkina-arvoon perustuvalla lunastuskorvauksel-
le suoritettaisiin 25 %:n suuruinen korotus. Helsingin kaupunki
vastustaa tältä osin lain muutosesitystä sen kielteisten seuran-
naisvaikutusten, puutteellisten ja virheellisten perusteluiden sekä
sen yhdyskuntakehittämiseen tuomien merkittävien haittojen
vuoksi seuraavin alla kohdissa 1. a-d mainituin perustein.

a) Maanhankinta vapaaehtoisin kaupoin estyisi

Esitetty 25 %:n takuukorotus tekisi lunastamisesta ensisijaisen
tavan maan luovuttamiseksi kaupungille. Esitys käytännössä lo-
pettaisi yleisten alueiden eli pääasiassa katujen ja puistojen se-
kä kaavoittamattoman raakamaan vapaaehtoiset kaupat maa-
nomistajien ja kuntien kesken. Maanluovuttajan kannattaisi esi-
tyksen mukaisen muutoksen myötä vaatia aina kaupunkia lunas-
tamaan alue, koska silloin luovuttaja saa korotuksen verran kor-
keamman korvauksen. Vapaaehtoisen kaupan hinnoittelussa
huomioitu korotus taas kumuloituisi tulevaisuudessa tehtäviin
kiinteistökauppoihin ja lunastuksiin. Tällaista menettelyä ei voida
hyväksyä kaupungin kannalta, joka erityisesti monista muista ta-

hoista poiketen toimii pysyvästi ja pitkäjänteisesti paikallisilla markkinoilla maan ostajana. Kaupungin kannalta tilanne olisi hyvin nopeasti kestävä, sillä jo toinen korotettu kauppahinta lunastuksen jälkeen nostaisi näiden alueiden hintatasoa kaksinkertaiseksi (esimerkiksi markkina-arvo 100, 1. kauppa 125, 1. lunastus 156, 2. kauppa 195, jne.). Kauppaneuvotteluissa onnistuminen olisi tehty mahdolliseksi ja maanomistajien tasa-puoleinen kohtelu ei toteutuisi.

b) Asemakaavojen toteuttaminen hidastuisi merkittävästi

Katu- ja puistoalueiden sekä yleisten rakennusten tonttien (muun muassa päiväkodit ja koulut) hankkiminen kaupungin omistukseen joko etukäteen ostamalla tai kaavoitusprosessin aikana osana maankäyttösopimusta loppuisi. Kaavoituksen toteutumisen nopeuttamiseksi maankäyttösopimusten yhteydessä tehtävät yleisten alueiden ja yleisten rakennusten tonttien kiinteistöjärjestelyt jäisivät tekemättä ja hankinta siirtyisi asemakaavoituksen jälkeiseen ajankohtaan lunastamalla toteutettavaksi. Tämä johtuisi siitä, että kaavaa toteuttava lunastaminen voitaisiin tehdä vasta kaavan tultua voimaan. Kaupunki ei voi toisen omistamalle maalle rakentaa esimerkiksi uusien tonttien toteuttamiseksi tarvittavia katuja, jotka ovat perusedellytys kaavoitettujen tonttien saattamisessa rakentamiskelpoiseksi.

Vertailun vuoksi voidaan todeta, että Helsingin kaupunki on viimeisen 15 vuoden aikana lunastanut keskimäärin 0 - 1 tällaista yleisen alueen tai yleisten rakennusten tonttia /vuosi. Samassa ajassa Helsinki on ostanut keskimäärin 14 vastaavaa kohdetta/vuosi. Nykyisellään lunastustoimitus kestää kaupungin päätösprosessineen tapauksesta riippuen noin 1 - 2 vuotta.

Viivästykset olisivat erityisen merkittäviä Helsingin kaupungin kehittämiseen. Asunto- ja työpaikkatonttien tarjonnan vähentäminen johtaisi tonttihintojen nousuun ja lisääntyneeseen segregatiokehitykseen sekä vaikuttaisi monin negatiivisin tavoin kaupungin elinvoiman kehittämiseen.

c) Markkina-arvon arviointitarkkuus heikentyisi

Markkina-arvon arvioimiseksi on jo useimmissa yleisissä maan arvoa määrittävissä tilanteissa olemassa riittävät menetelmät sekä myös vertailukauppa-aineistoa korvauksen määrittämiseksi. Tällainen tilanne on esimerkiksi jo aiemmin kaavoitetuilla alueilla kaavanmuutostilanteissa, kun kohteen arvo määritetään sen aiemman käyttötarkoituksen perusteella esimerkiksi tonttimaan rakennusoikeuden hintaan perustuen. Tällaiset tilanteet ovat kaupunkirakenteen tiivistämisestä ja täydennysrakentamisesta johtuen koko ajan yleisempiä. Näissä tilanteissa jo kaavoitettua ja rakennettua maata muutetaan uuteen käyttötarkoitukseen. Markkina-arvoon määritetyn korvauksen korottaminen arvioinnin oletetusta epätarkkuudesta johtuen olisi näissä tilanteissa täysin perusteetonta.

Kuntien maanhankinnassa käytetään usein käyvän arvon takaamiseksi maa- ja metsätalousmaan arvon sijaan raakamaan arvoa (entinen termi odotusarvomaa), joka lunastuslain muutosta koskevan mietinnönkin mukaan on kaavoittamattoman maan paras ja tuottavin käyttö. Raakamaan hinta sisältää jo tulevan kaavoituksen mukanaan tuoman odotusarvon. Kuntien maksamat kauppahinnat ja lunastuskorvaukset raakamaakaupoissa ovat siten maa- ja metsätalousmaan hintaan nähden moninkertaiset, Helsingissä tällä hetkellä 10 - 75-kertaiset.

Helsingin kaupunki toteaa myös, että lunastuslain täyden korvauksen takaamiseksi lunastustoimituksissa korvaukset määrätään yleensä arvioidun hinnan vaihteluvälin yläkvartaalista. Takuukorotuksen käyttöönoton myötä, kuntien tekemien vapaaehtoisten kauppojen loppuessa, ei enää olisi tarkempia keinoja määrittää raakamaahan pohjautuvien yleisten alueiden ja yleisten rakennusten tonttien markkina-arvoa. Lunastuksissa olisi näiden osalta siten siirryttävä teoreettisiin hintamalleihin, joiden oikeellisuutta ei voisi johtaa markkinoilta. Arviointitarkkuus ja hintatason ennakointi heikkenisivät edelleen merkittävästi.

d) Yhdenvertainen kohtelu ei vapaaehtoisissa kaupoissa toteutuisi

Vapaaehtoisessa kaupassa kaupunki ei voi maksaa kiinteistön markkinahintaa korkeampaa kauppahintaa yritykselle, joka toimii kilpailutilanteessa markkinoilla, rikkomatta EU:n valtiontukisääntelyä. Esimerkiksi täydennysrakentamisessa tarvittavien ja asemakaavanmuutoksella määritettävien katujen levennyksissä korvausperusteena on tätä kaavamuutosta edeltävän maan, kuten tonttimaan arvo. Helsingin kantakaupungissa markkina-arvon korotus ylittäisi kielletyn valtiontuen de minimis -rajan (yhteensä 300 000 euroa kolmen vuoden aikana) jo tilanteissa, joissa lunastetaan pinta-alallisesti melko pieniä määriä entistä tonttimaata yleiseksi katualueeksi.

2. Lakimuutosesityksen tavoitteita voitaisiin edistää, niin halutessa, muilla keinoin kuin säätämällä kaikkea lunastamista koskeva 25 %:n takuukorotus.

Ensinnäkin arviointitarkkuutta voitaisiin parantaa lisäämällä panostuksia arviointimenetelmien kehittämiseen ja hinta-aineiston tarkkuuden ja laadun parantamiseen sekä erityisesti lisäämällä lunastustoimikunnille velvoite käyttää arvonmäärittämisessä apunaan ulkopuolisia kiinteistömarkkina-asiantuntijoita (AKA-arvioitsijoita). Tämä lisäisi tietoa markkina-arvon määrittämiseksi käytettävien toteutuneiden vertailukauppojen taustoista, niiden vertailukelpoisuudesta sekä ostajien maksuhalukkuudesta ja -kyvystä. Tämä tukisi myös lakimuutosesityksessä käyttöalaltaan laajennettavaksi esitetyn, lunastuslain 32 §:ään sisältyvän nk. asunto- ja elinkeinotakuun tarkempaa soveltamista.

Toiseksi lunastuslain takuukorotuksen sijaan olisi mahdollista lisätä verokannustinten käyttämistä esimerkiksi luovutusvoiton veron poistamisella. Tällä hetkellä maan myymistä kunnalle on Suomessa jo kannustettu siten että luovutusvoiton veron määrän laskemiseen käytettävänä hankintahintaolettamana käytetään 80 %:a kauppahinnasta. Lisäksi valtio on toisinaan pyrkinyt kannustamaan myyntiin tekemällä siitä määräaikaisesti kokonaan verotonta. Verohyötyjen avulla onkin kannustettu vapaaehtoisiin kauppoihin yhteiskunnan kehittämisen kannalta tärkeän maanhankinnan toteuttamiseksi. Luovutusvoiton veron poista-

minen kohtelisi eri toimijoita tasapuolisesti.

3. Ellei esitetystä lunastuskorvauksen korottamista, edellä esille tuoduista ilmeisistä kielteisistä vaikutuksista huolimatta muuteta, Helsingin kaupunki esittää, että a) korotus kohdistetaan ainoastaan sellaisiin kohteisiin joissa korvauksen määrä ei perustu rakennusmaan arvoon; b) korotus ei saa vaikuttaa lunastuslain 32 §:n asunto- ja elinkeinotakuun piirissä olevien kohteiden arvonmääritykseen siten että se johtaisi ylisuureen korvaukseen; c) korotuksen suuruus tulisi arvioida uudelleen ja sen määrää selvästi pienentää; sekä d) korotuksen kertautumisvaikutusten välttämiseksi Maanmittauslaitoksen ylläpitämää kauppahintarekisteriä tulisi muuttaa siten, että lunastukseen oikeutetut tahot voivat eriyttää kauppahinnan ja ehdotuksen mukaisen korotuksen toisistaan, jotta voidaan välttää korotuksen kertautumisvaikutusta maan hintaan.
4. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan lakimuutosesitykseen sisältyvä voimaantulosäännös on kohtuuton. Keskeneräisiä lunastustoimituksia ja oikeusistuimelta uuteen käsittelyyn palautettavia toimituksia koskeva takautuva lain voimaantulo on lainsäädäntöperinteestämme hyvin poikkeava. Se on yksipuolisena kohtuuton ja heikentää päätöksenteon ennakoitavuutta sillä lunastaja ei voi vaikuttaa siihen, milloin laki tulee voimaan eikä siihen muuttaako ylempi oikeusaste toimituspäätöstä. Se, jolta lunastetaan voi sen sijaan tehokkaasti viivyttää toimituksen loppuunsaattamista.
5. Lakimuutoksessa esitetyn lunastuskorvauksen 25 %:n takuukorotuksen suhde EU:n valtioneuvoston päätöksen tulisi arvioida. Lakimuutoksen suhde muuhun maankäyttöä koskevaan lainsäädäntöön kuten kiinteistönmuodostamislain perusteella tehtävien lunastusten (esimerkiksi tontinosalunastusten) lunastuskorvauksen määrään ja eriarvoisuuteen tulisi arvioida. Lisäksi tulisi arvioida vaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain 97.3 §:n rakentamiskehotuksen käyttämisen edellytyksille. Lakimuutosesityksen taustalla oleva mietintö tulisi päivittää ottaen huomioon erityisesti energiatuotannon ja -siirron tilanteet, nauhamaisten lunastustilanteiden (tiet, radat, voimajohtolinjat jne.) erityispiirteet,

kaupunkirakenteen tiivistäminen ja täydennysrakentamisen edistäminen. Lunastuslain muutoksen tavoitteiden järjestäminen erityistilanteiden lunastusedellytysten ja korvausperusteiden osalta erityislainsäädännöllä tulisi arvioida ja tarvittaessa mahdollistaa heikentämättä lunastuslain korvauseriaatteita.

Helsingin kaupunki pyytää lisäksi harkitsemaan, olisiko lunastuslaissa säädettyihin lunastusperusteisiin tarpeen tehdä muutoksia, jotta pitkään käyttämättä olleet kiinteistökohteet, joiden käyttöönnotto olisi yhteiskunnan kannalta hyödyllistä, voitaisiin saada käyttöön tarvittaessa lunastamalla ne.

6. Lunastuslainsäädäntöön esitettyjä muutoksia voidaan muilta kuin edellä mainituilta osilta pitää pääasiallisesti kannatettavina.

Esittelijän perustelut

Lakimuutoksen tavoite ja keskeinen sisältö

Lunastuslain korvausperusteisiin ehdotettujen muutosten tarkoituksena on varmistaa perustuslain täyden korvauksen vaatimuksen toteutuminen kaikissa lunastustilanteissa. Lisäksi muutosten tavoitteena on yhdenmukaistaa lunastuslain korvausarvioinnin käsitteet vastaamaan kiinteistönarvioinnissa ja kansainvälisissä arvostusstandardeissa käytettyjä käsitteitä.

Muutosesitysten keskeisenä tarkoituksena on turvata lunastettavan omaisuuden haltijan asemaa ja osaltaan varmistaa perustuslaissa turvatun täyden korvauksen vaatimuksen toteutuminen.

Hallituksen esityksen keskeinen sisältö on, että lunastuskorvaus suoritetaan omaisuuden markkina-arvon mukaan (nykyisin käypä arvo), arvonnäärityksessä käytettävien arviointimenetelmien (markkinalähestymistapa, tuottolähestymistapa, kustannuslähestymistapa) keskinäisestä etusijajärjestyksestä luovutaan, nykyiseen lakiin sisältyvä asunto- ja elinkeinotakuun soveltamisalaa laajennetaan, lunastuskorvausta korotetaan korvauksen määrän epävarmuuteen liittyen aina 25 %:lla ja niin kutsuttu arvonnleikkaussäätely kumotaan.

Lisäksi vesilakiin, kaivoslakiin, kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi annettuun lakiin ja alueidenkäyttölakiin esitetään tehtäväksi lunastuslain korvausperusteiden uudistamisesta johtuvat muutokset.

Lunastuslain merkitys Helsingin kaupungin kannalta

Kaupunginhallituksen 26.4.2021 hyväksymien maapoliittisten linjausten 2 mukaisesti kaupungin maapoliittikka toimii ensisijaisesti vapaaehtoisesta sopimisen periaatteella. Kaupunki luo omalta osaltaan luottamusta osallisten ehdottoman tasapuolisen kohtelun ja toimintansa ennakoitavuuden perusteella. Tällä toimintamallilla ja aktiivisen strategisen maanhankintansa ansiosta Helsinki omistaa nykyisin noin 2/3 hallintoalueensa maa-alasta. Maaomaisuus ja sen tuotot ovat antaneet Helsingille laajat mahdollisuudet kasvavan kaupungin kehittämiseen ja kasvun vaatimien infrainvestointien rahoittamiseen. Maapoliittisten linjausten mukaisesti kaupunki voi tarvittaessa käyttää kaikkia lainsäädännön kunnille tarjoamia maanhankintakeinoja, joista tärkeimmät ovat lunastus ja etuosto.

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977), myöhemmin lunastuslaki, on keskeinen lunastuksia säätelevä yleislaki, johon viitataan myös erityislainsäädännössä. Kaupungin toiminnan kannalta lunastuslainsäädäntöä sovelletaan soveltuvin ja säädetyin osin useimmiten asemakaavan toteuttamista varten tarpeellisissa lunastuksissa. Kohteet ovat tyypillisesti yleisiä alueita, yleisten rakennusten tontteja ja tontinosia, joita kiireellisesti tarvitaan asemakaavan toteuttamista varten. Tällöin lunastuksen edellytykset ovat ensisijaisesti säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa (1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaki) sekä kiinteistönmuodostamislaisissa, eikä lunastaminen vaadi erillistä lupaa. Lunastuslaki määrittää yleisten alueiden ja yleisten rakennusten tonttien lunastamisen korvaamisen perusteet mutta ei esimerkiksi kiinteistönmuodostamislakiin pohjautuvien tontinosien lunastusten korvauserusteita, joita ei nyt laaditussa esitysluonnoksessa esitetä muutettaviksi.

Helsingin kaupunki on vuosina 2009 - 23 lunastanut asemakaavojen yleisiä alueita ja yleisten rakennusten tontteja (tai niiden enemmistö-osuuksia), joiden korvauksiin lakimuutoksen ehdotus vaikuttaisi yhteensä 11 kertaa, eli noin 0 - 1 kertaa/vuosi.

Toinen keskeinen soveltamisen ala on strateginen maanhankinta, eli kaavoitusta varten tulevaisuudessa tarvittavan, kaavoittamattoman niin kutsutun odotusarvo- eli raakamaan, hankinta kaupungille. Raakamaan hankinta lunastamalla edellyttää aina valtion myöntämää lunastuslupaa. Helsingin kaupunki on pitkäjänteisesti toimimalla hankkinut raakamaata vapaaehtoisin kaupoin, eikä kaupungissa enää juurikaan ole tällaisia alueita jäljellä. Kaupungin kasvun suuntautuessa enenevässä määrin jo olemassa olevan kaupunkirakenteen sisälle, strategisen maanhankinnan kohteet ovat jo nykyään luonteeltaan pääosin hyvin erilaiset kuin aiemmin. Siksi kaupungilla on tarvetta hankkia, ja tarvittaessa myös lunastaa vuokraoikeuksia rakennuksineen sekä kiinteistön nautinta-, rasite- ja vastaavia oikeuksia.

Maanhankintaa toteutetaan ensisijaisesti vapaaehtoisin keinoin mutta esimerkiksi omistuksen hajanaisuudesta tai epäselvyydestä taikka siihen kohdistuvista muista rajoitteista johtuen eteneminen hankinnassa vapaaehtoisin keinoin ei aina ole mahdollista.

Voimassa olevan lunastuslain tunnistetut keskeiset ongelmat liittyvät lunastusten toteuttamiseen nauhamaisille kohteille kuten energiantuotannon ja -siirron, erityisesti tuulivoiman, tarpeita varten, joiden taloudellinen merkitys lunastajalle on merkittävä. Energiatuotannon ja -siirron hyödyntämistä koskevat tilanteet eivät tällä hetkellä ole ajankohdaisia Helsingin kaupungin kannalta. Lunastuslaki kuitenkin toimii lunastuksen yleislakina ja muutoksilla lainsäädäntöön on erityistä merkitystä sen toimivuuden kannalta erityisesti asemakaavoilla suunniteltujen alueiden sujuvan toteuttamisen kannalta sekä kaupungin oikea-aikaisen yhdyskuntakehittämisen kannalta.

Lunastuslaki määrittää neuvotteluihin perustuvan maanhankinnan reunaehdot yhdenvertaiselle ja tasapuoliselle kohtelulle. Siksi siihen tehtävillä muutoksilla on pitkäaikainen vaikutus kaupungin harjoittamaan maapolitiikkaan, jossa onnistuminen luo edellytykset osaltaan kaupungin elinvoimaisuudelle ja sujuvalle yhdyskuntakehitykselle. Lunastuslaki tulisikin säilyttää lunastamisen yleislakina ja erityistilanteisiin, kuten esimerkiksi energiantuotannon ja -siirron tarpeisiin liittyen tulisi säätää erityislainsäädäntö, niin kuin on toimittu esimerkiksi vesilain ja puolustustarkoituksiin lunastamisen osalta jo aiemmin. Todettakoon erikseen vielä, että erityisesti alueidenkäyttölain uudistamisessa tulisi kiinnittää huomioita täydennysrakentamisen edellytysten varmistamiseen myös lunastamisen näkökulmasta olevien säädösten kuten rakennusten ja erityisten oikeuksien (vuokraoikeuksien) lunastamista koskevien säädösten toimivuuden varmistamiseksi.

Täyden korvauksen vaatimuksen täyttymisen varmistamiseksi lunastuslakiin on esitetty sisällytettäväksi säännös, jonka mukaan lunastuskorvaus on suoritettava 25 %:lla korotettuna. Lunastuslainsäädäntöön tältä osin esitettyä muutosta ei voi Helsingin kaupungin kannalta pitää perustellusti kannatettavana ja kaupunki vastustaa tältä osin lain muuttamista esitetyn kaltaiseksi. Lisäksi kaupunki pitää esitettyä voimaantulosäännöstä kohtuuttomana ja lakimuutoksen taustalla olevaa mietintöä puutteellisena.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus.

13.08.2024

Asia/8

Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Timo Laiho, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 35201
timo.laiho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
- 2 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.08.2024

Asia/9

9

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston päätöksestä (28.03.2024 § 63) koskien vuodelle 2024 myönnettyjä avustuksia

HEL 2024-003774 T 02 05 01 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston avustuksia koskevasta päätöksestä 28.03.2024 § 63 tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on päätöksellään 28.03.2024 § 63 päättänyt jakaa avustuksia vuodelle 2024 seuraavasti:

- Helsingin eläinsuojeluyhdistys 19 800 euroa
- Helsingin luonnonsuojeluyhdistys 14 000 euroa
- Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys 10 200 euroa
- Biodynaaminen yhdistys 1 000 euroa
- Natur och Miljö rf 15 000 euroa
- Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy 90 000 euroa.

Oikaisuvaatimus

Päätöksestä on tehty oikaisuvaatimus, joka on saapunut kaupungille 16.4.2024 eli määräajassa. Oikaisuvaatimuksen on tehnyt kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen mukaan päätöstä tulee oikaista niin, että Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:lle ei myönnetä avustusta vuonna 2024. Oikaisuvaatimuksen mukaan päätös on syntynyt virheellisessä ja laittomassa järjestyksessä, toimitus on ylittänyt toimivaltansa ja päätös on epätarkoituksenmukainen, koska avustus on myönnetty vastoin Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeita.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry on tehnyt paljon valituksia eri oikeusasteille Helsingin kaupungin päätöksistä, ja koska valitukset eivät ole menestyneet, ne ovat olleet suurelta osin perusteettomia. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan ylimääräiset valitukset aiheuttavat ylimääräistä työtä kaupungille, oikeus-

laitoksille ja veronmaksajille, eikä tällaisen toiminnan voida katsoa olevan yleishyödyllistä.

Oikaisuvaatimuksen mukaan yhdistyksen avustushakemuksessa haetaan avustusta ”asiantuntemuksen tarjoamiseen kaupunkisuunnittelun vuorovaikutukseen”, joka käytännössä tarkoittaa valitusten teettämistä laajassa mittakaavassa. Lisäksi oikaisuvaatimuksen mukaan avustusta on haettu mm. järjestösihteerin palkkakuluihin, ja järjestösihteerin työtehtäviin kuuluu mm. valitushakemusten lähettäminen ja valitusasioiden käsittely.

Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Perustelut

Avustusten yleisohjeet

Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeiden mukaan avustusta voidaan myöntää oikeushenkilöille, kuten rekisteröidyille yhdistyksille, säätiöille ja osakeyhtiöille, joiden toiminnan voidaan katsoa olevan yleisesti hyödyllistä. Avustettavan toiminnan tulee tukea ja täydentää avustuksia myöntävän toimialan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Avustuksiin tuetaan toimintaa, joka monipuolistaa kaupungin omaa palvelutarjontaa.

Avustushakemuksia käsiteltäessä ja avustuksia myönnettäessä tulee ottaa huomioon avustuksen myöntämisen yleiset periaatteet sekä yhteisön harjoittaman toiminnan tarpeellisuus toimialalla. Lähtökohtana on, että avustettava toiminta tukee tai täydentää avustuksia myöntävän kaupungin tahon toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Lisäksi tarkastellaan avustuksen hakijan hyödyllisyyttä ja tarpeellisuutta avustuksen myöntäjän toimialalla. Yleisten periaatteiden mukaisesti avustusten myöntämisharkinnassa tulee tarkastella helsinkiläisten määrää, johon yhteisön toiminta kohdistuu sekä arvioida avustettavan toiminnan tuloksia ja laajuutta, palvelujen laatua sekä yhteisön asiantuntemusta.

Avustusohjeiden mukaan avustusta saadaan käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuun tarkoitukseen. Jos avustuspäätöksessä ei ole tarkemmin yksilöity käyttötarkoitusta, avustus on ohjeen mukaan käytettävä hakemuksessa mainittuun tarkoitukseen.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n avustushakemus

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n (jäljempänä ”yhdistys”) 29.4.2023 päivätyssä avustushakemuslomakkeessa avustuksen käyttötarkoitus on kuvattu seuraavasti: ”Haemme toiminta-avustusta luon-

nonsuojelua edistävään ja asukkaiden luontotietoa lisäävään toimintaan, kuten asiantuntemuksen tarjoamiseen kaupunkisuunnittelun vuorovaikutuksessa, yleisöretkien ja vieraslajitalkoiden järjestämiseen sekä retkitoiminnan monipuolistamiseen. Lisäksi haemme vuokra-avustusta kattamaan osan kurssi- ja leirikeskus Torpan vuokrasta. Käyttötarkoitus esitellään tarkemmin erillisessä liitteessä”.

Hakemuksen liitteessä avustuksen suunnitellut käyttötarkoitukset on eritelty seuraavasti:

- Asiantuntija- ja opaspalkkiot retkiltä 1700 euroa
- Retki- ja tapahtumajärjestelyt 1800 euroa
- Kansalaisten luontokiinnostuksen ja lähiluontoon vaikuttamisen aktivointi 1500 euroa
- Vieraslajitalkootoiminta 1500 euroa
- Kotimetsät-sivusto ja muu viestintä 1000 euroa
- Järjestösihteerin palkkakulut 2 kk:lta 5500 euroa
- Toiminta-avustus yhteensä 13 000 euroa

- Kurssi- ja leirikeskus Torpan vuokra (vuosivuokra yht. 5040 euroa), osuus 2000 euroa
- Vuokra-avustus yhteensä 2000 euroa

Hakemuksessa järjestösihteerin palkkakuluihin kohdistuvaa hakemusta on perusteltu sillä, että järjestösihteerin on keskeisessä roolissa yhdistyksen kaikessa toiminnassa kuten koordinoinnissa, viestinnässä ja hallinnoinnissa.

Yhdistykselle on lähetetty 7.5.2024 lisäselvityspyyntö, jossa on pyydetty lisätietoja oikaisuvaatimuksessa mainituista avustuksen käyttötarkoituksista eli asiantuntemuksen tarjoamisesta kaupunkisuunnittelun vuorovaikutuksessa, järjestösihteerin palkkakuluista sekä kansalaisten luontokiinnostuksen ja lähiluontoon vaikuttamisen aktivoinnista.

Yhdistys on 14.5.2024 toimittanut kaupungille lisäselvityksen, jossa se toteaa mm. seuraavaa.

- Asiantuntemuksen tarjoaminen on yhdistyksen toiminnan olennainen osa. Yhdistystä pyydetään melko usein puhujaksi kaupungin järjestämiin tilaisuuksiin. Yhdistys on aktiivisesti yhteydessä mm. kaupunkiympäristön toimialaan ja tekee lähes viikoittain mielipiteitä ja kannanottoja ajankohtaisiin kaupunkisuunnittelun kysymyksiin. Yhdistykselle tulee säännöllisesti yhteydenottoja, joissa pyydetään neuvoja oman lähiluonnon suojelemiseksi, ja näihin yhteydenottoihin vastaa pääasiassa yhdistyksen järjestösihteerin. Yhdistys järjestää lisäksi kaikille avoimia kaavakävelyitä, kursseja, keskustelutilai-

suuksia ja muita tapahtumia, joissa kerrotaan kaupunkisuunnittelusta ja viralliseen vuorovaikutukseen osallistumisesta.

- Järjestösihteeri on keskeisessä roolissa yhdistyksen kaikessa toiminnassa kuten koordinoinnissa, viestinnässä ja hallinnoinnissa, ja siksi tukea on haettu myös suoraan järjestösihteerin palkkakuluihin. Järjestösihteeri tekee ainakin puolet työvuodesta töitä retki-, tapahtuma- ja talkootoiminnan sekä muiden avustuksen käyttötarkoitusten parissa.
- Yhdistys ylläpitää 2024 kansalaisten luontokiinnostusta muun muassa erittäin laajalla retki- ja talkootoiminnalla, joka suuntautuu pääosin lähiluontoon. Yhdistys julkaisee myös jäsenille ja muille kiinnostuneille suunnattua Helsingin viesti- uutiskirjettä, jossa nostetaan esiin tapahtumatarjontaa sekä myös asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia. Helsingin lähiluonnosta, sen rikkaasta lajistosta sekä lähiluontoon kohdistuvista suunnitelmista viestitään myös sosiaalisen median kanavissa.

Perustelut koskien oikaisuvaatimuksessa esitettyjä asioita

Avustusohjeiden mukaan avustusta voidaan myöntää oikeushenkilöille, joiden toiminta on yleisesti hyödyllistä. Yleishyödyllisyyttä ei määritellä tarkemmin ohjeessa, mutta tulkinta-apuna voidaan käyttää tuloverotuksessa käytettyä määritelmää, jonka mukaan yleishyödyllisyydellä tarkoitetaan sitä, että yhdistys toimii yksinomaan ja välittömäksi yleiseksi hyväksi, toiminta ei kohdistu vain rajoitettuun henkilöpiiriin vaan se on kaikille avointa tai kohdistuu muutoin laajaan joukkoon, eikä toimintaan osallisille anneta taloudellista etua, esimerkiksi osinkoa, voittoa tai kohtuullista suurempaa palkkaa.

Yhdistys on yhdistysrekisteriin merkitty aatteellinen yhdistys (yhdistyslain (503/1989) 1 §). Yhdistyksen sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on mm. edistää monimuotoisen luonnon ja elinkelpoisen ympäristön sekä kulttuuri- ja rakennusperinnön hoitoa ja varjelua. Yhdistyksen toiminta palvelee siis muita kuin taloudellisia intressejä. Yhdistyksen säännöissä ei ole rajoitettu jäseneksi liittymistä, eli toiminta on kaikille avointa. Yhdistyksen toiminta on siten avustusohjeissa tarkoitetulla tavalla yleisesti hyödyllistä.

Oikaisuvaatimuksen mukaan yhdistys on tehnyt suuren määrän valituksia eri oikeusasteille, eivätkä ne ole menestyneet mainittavissa määrin. Oikaisuvaatimuksen mukaan tällaisen toiminnan ei voida katsoa olevan yleisesti hyödyllistä.

Yhdistyksen vaikuttamistoiminta, kuten valitusten tekeminen, ei kuitenkaan vaikuta sen arviointiin, onko yhdistyksen toiminta yleisesti hyödyllistä. Yleishyödyllisyyttä arvioidaan edellä kuvatulla tavalla mm. sen pe-

rusteella, millaiseen henkilöpiiriin yhdistyksen toiminta kohdistuu ja palveleeko se muita kuin taloudellisia intressejä.

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa tuodaan esiin, että yhdistyksen avustushakemuksen mukaan avustusta haetaan ”asiantuntemuksen tarjoamiseen kaupunkisuunnittelun vuorovaikutukseen”, joka oikaisuvaatimuksen mukaan käytännössä tarkoittaa valitusten teettämistä laajassa mitataavassa. Lisäksi oikaisuvaatimuksen mukaan avustusta on haettu mm. järjestösihteerin palkkakuluihin, ja järjestösihteerin työtehtäviin kuuluu mm. valitushakemusten lähettäminen ja valitusasioiden käsitteleminen. Oikaisuvaatimuksen mukaan avustuksella mahdollistetaan siten toiminta, joka on avustusten yleisohjeiden vastainen.

Avustusohjeen mukaan jos avustuspäätöksessä ei ole tarkemmin yksilöity käyttötarkoitusta, avustus on ohjeen mukaan käytettävä hakemuksessa mainittuun tarkoitukseen. Yhdistyksen hakemuksessa ei mainita valitusten laatimista avustuksen käyttötarkoituksena, joten avustusta ei myöskään tule käyttää tällaiseen tarkoitukseen. Hakemuksessa mainitut avustuksen käyttötarkoitukset, kuten retki-, tapahtuma- ja talkootoiminta ja niihin liittyvät järjestösihteerin palkkakulut, ovat avustusohjeen mukaisia. Lisäselvityspyynnöllä on vielä varmistettu, että kaupungilla ja yhdistyksellä on ollut yhtenevä käsitys avustuksen käyttötarkoituksesta.

Yhteenvetona todetaan, että yhdistyksen hakemuksessa esitetty toiminta, kuten retki-, tapahtuma- ja talkootoiminta, tukee ja täydentää kaupunkiympäristön toimialan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Avustusta ei ole kohdistettu yhdistyksen vaikuttamistoimintaan, kuten lausuntojen, aloitteiden tai valitusten tekemiseen, mutta se, että yhdistys harjoittaa tällaista toimintaa, ei estä avustuksen myöntämistä eikä vaikuta toiminnan yleishyödylliseen luonteeseen.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, ettei ympäristö- ja lupajaoston päätöstä ole syytä muuttaa.

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan, lautakunnan jaoston sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katri Lindman, lakimies, puhelin: 09 310 28693

13.08.2024

Asia/9

katri.lindman(a)hel.fi
Asta Ekman, ympäristökasvattaja, puhelin: 09 310 31577
asta.ekman(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 16.4.2024

Oheismateriaali

1 Lisäselvityspyyntö 7.5.2024
2 Selvitys 14.5.2024, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Oikaisuvaatimuksen tekijä	Esitysteksti Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös
Avustuksen saaja	Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 28.03.2024 § 63

10

Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston päätöksestä 13.6.2024 § 82

HEL 2024-002407 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä Eurofins Environment Testing Finland Oy:n, Eurofins Ahma Oy:n ja Eurofins bestLab Oy:n ("Eurofins") tekemän oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston on päätöksellään 13.6.2024 § 82 päättänyt hyväksyä kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset rakentamiskelpoisuuteen liittyvien analyysipalveluiden puitejärjestelyyn ajalle 21.9.2024 - 20.9.2026 (optio 21.9.2026-20.9.2028). Kyseessä on hankintapäätös.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan osuus puitejärjestelyn ennakoidusta arvosta arvonlisäverottomana koko sopimuskauden aikana mahdollinen optiokausi mukaan lukien on 5 430 000 euroa ja enimmäisarvo 7 540 000 euroa.

Esitetyt vaatimukset ja niiden perusteet

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että kaupunkiympäristölautakunta kumoaa 13.6.2024 päivätyn hankintapäätöksen koskien rakentamiskelpoisuuteen liittyvien analyysipalveluiden puitejärjestelyä osa-alueiden 1, 6 ja 7 osalta; ja korjaa kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston virheellisen menettelyn Eurofinsin pyytämällä tavalla

Eurofinsin näkemyksen mukaan ALS Finland Oy:n tarjous ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä olleita ehdottomia vähimmäisvaatimuksia.

Lisäksi Eurofins pitää mahdollisena, että ALS Finland Oy on antanut tarjouksessaan virheellistä tietoa.

Eurofinsin käsityksen mukaan ALS Finland Oy ei ole osallistunut tarjouspyynnön vähimmäisvaatimuksina olleisiin pätevyys- tai vertailukokeisiin viimeisen kolmen vuoden aikana.

Lisäksi Eurofinsin käsityksen mukaan ALS Finland on antanut virheellistä tietoa tarjouksessaan, jos ALS Finland on antanut hinnat 12 tunnin

sisällä toimitettaville pika-analyysille. Eurofinsillä ei ole tietoa, onko ALS Finland antanut näitä vapaaehtoisia hintoja tarjouksessaan.

Esittelijän perustelut

Saadut selvitykset

Vertailukokeet

Hankintayksikkö on kilpailutuksessa asettanut osa-alueelle 1 ammatillista pätevyyttä koskevan soveltuvuusvaatimuksen koskien osallistumista vertailu- tai pätevyyskokeeseen viimeisen kolmen vuoden aikana. Hankintailmoituksessa osa-alueessa 1 soveltuvuusvaatimus on nimetty ”Vertailukokeet” ja kuvauksena on ollut:

”Tarjoajan tulee olla osallistunut vähintään yhteen pätevyys- tai vertailukokeeseen viimeisen kolmen vuoden aikana.

Tarjoajan tulee esittää tarjouksen liitteenä vapaamuotoinen selvitys pätevyys- ja vertailukokeisiin osallistumisesta viimeisen kolmen vuoden ajalta.”

Minimivaatimuksena on ollut ”Lataus vaaditaan” ja ladattava liite on tullut nimeltä ”Vertailukokeet, osa-alue 1”.

ALS Finland Oy on ESPD-lomakkeella vastannut kyseiseen kohtaan Kyllä. ALS Finland Oy on ilmoittanut tarjouksensa liitteissä tarkentavat tiedot pätevyys- ja vertailutiedot, jotka hankintayksikkö on todennut täyttävän hankintailmoituksen vaatimukset. Nämä liitteet ALS Finland Oy on ilmoittanut liikesalaisuuksiksi.

Hankintayksikkö toteaa, että tarjouksissaan kaikki tarjoajat ovat merkinneet pätevyys- ja vertailukokeisiin osallistumisten tiedot salassa pidettäviksi.

Pika-analyysit

Hankintayksikkö on mahdollistanut osa-alueen 1 tarjouksissa ns. pika-analyysien tarjoamisen. Pika-analyysien tarjoaminen ja siten hinnoittelu on ollut vapaaehtoista.

Eurofins vetoaa oikaisuvaatimuksessaan siihen, että tiedolla ovatko puitejärjestelyyn valitut toimittajat antaneet hintoja vapaaehtoisille toimitusajoille vai ei, olisi valittajan näkemyksen mukaan, puitejärjestelyn toimintaperiaatteen kannalta olennaista merkitystä mukaan valituille toimittajille.

Hankintayksikkö toteaa, etteivät kyseessä olevat puitesopimukset velvoita palveluntuottajia tarjoamaan näitä vapaaehtoisia toimitusaikoja

yksittäisissä tilanteissa sopimuskaudella, vaan tämä mahdollisuus neuvoteltaisiin etukäteen aina tapauskohtaisesti. Hankintayksikön näkemyksen mukaisesti, ja koska vapaaehtoisia toimitusaikoja ei niitä tarjonneilta palveluntuottajilta voida rekламаatiouhkaisesti sopimuksen perusteella vaatia, ei tiedolla vapaaehtoisia toimitusaikoja tarjonneiden määrästä ole yksittäiselle puitejärjestelyyn mukaan valitulle toimittajalle puitejärjestelyn toimintaperiaatteen kannalta olennaista merkitystä.

Asianosaisten kuuleminen

Asianosaisina ALS Finland Oy:lle, Labroc Oy:lle, Metropolilab Oy:lle ja SGS Finland Oy:lle on annettu mahdollisuus lausua oikaisuvaatimuksesta.

ALS Finland Oy on lausunut 6.8.2024, että oikaisuvaatimus on aiheeton. ALS Finland Oy:n tarjous täyttää tarjouspyynnössä esitetyt vaatimukset, ja vaatimusten täyttymisen ALS Finland Oy on todentanut tarjouksensa liitteissä. Lisäksi ALS Finland toteaa tarjouksensa olleen tarjouspyynnön mukainen myös 12 tunnin pika-analyyseja koskevilta.

MetropoliLab Oy on lausunut 1.8.2024, ettei se voi ottaa kantaa ALS Finlandin tarjouksen sisältöön tai mahdollisiin tarjouspyynnön vaatimusten täyttämättä jättämissiin. Pätevyyskokeiden ja vapaaehtoisten pika-analyysien mahdollisen hinnoittelun tai hinnoittelun poisjättämisen MetropoliLab katsoo olevan salassa pidettävää yritystietoa.

Muut asianosaiset eivät ole lausuneet asiasta.

Johtopäätökset

Eurofinsin esitys siitä, että ALS Finland Oy ei täyttäisi tarjouspyynnön kohdassa 1 esitettyjä ammatillista pätevyyttä koskevia vaatimuksia ei pidä paikkaansa, eikä ALS Finland Oy ole antanut virheellistä tietoa.

Hankintayksikkö, pohjautuen myös tarjoajien näkemyksiin, on arvioinut, että tieto siitä, ovatko tarjoajat tarjonneet ns. pika-analyysejä vai eivät, on liikesalaisuus.

Hankinta on tehty lain mukaisesti ja näin ollen oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Sovelletut lainkohdat

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016), "hankintalaki":

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syr-

jimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 83 § antaa hankintayksiköille mahdollisuuden "asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoitukse- lista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia 84 - 86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia." Samassa pykälässä myös todetaan, että "tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäis- vaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta."

Hankintalain 86 §:n 1 momentti antaa hankintayksiköille mahdollisuu- den "asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että ehdokkailla ja tarjoa- jilla on tarvittavat henkilöstö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta han- kintasopimuksen toteuttamiseksi hankintayksikön edellyttämällä tasol- la."

Hankintalain 88 §:n 1 momentin perusteella hankintayksikön on vaadit- tava valittua tarjoajaa toimittamaan ajantasaiset todistukset ja selvityk- set sen tutkimiseksi, täytyvätkö hankintayksikön asettamat 83 §:ssä tarkoitettut soveltuvuusvaatimukset.

Hankintalain 92 §:n 2 momentin mukaisesti tarjoaja voi käyttää hankin- nan toteuttamiseen muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta niiden välisten suhteiden oikeudellisesta luonteesta. Kyseisessä momentissa todetaan myös, että muiden yksiköiden henkilöstön pätevyyteen ja ko- kemukseen liittyviä voimavaroja voidaan käyttää hyväksi vain, jos ky- seiset muut yksiköt suorittavat hankinnan kohteena olevat palvelut taik- ka osan niistä. Momentin mukaisesti tarjoajan on osoitettava hankin- tayksikölle teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevien vaatimusten täytyminen.

Hankintalain 138 §:n 1 momentissa säädetään asiakirjojen julkisuutta koskevista säännöksistä seuraavasti:

Hankintayksikön asiakirjojen julkisuuteen ja asiakirjoista perittäviin maksuihin sekä asianosaisen tiedonsaantioikeuteen sovelletaan viran- omaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), jos han- kintayksikkö on mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettu viranomaisen tai jos sen on muualla laissa olevan säännöksen perusteella noudatettava sa- nottua lakia.

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) "julkisuuslaki":

Julkisuuslain 22 §:n mukaan asiakirja on pidettävä salassa, jos julki- suuslain tai muun lainsäädännön mukaan asiakirja on salassa pidettä- vä.

Julkisuuslain 24 §:n ensimmäisen momentin 20 kohdan mukaan asiakirjat, jotka sisältävät yksityisiä liikesalaisuuksia ovat salassa pidettäviä.

Julkisuuslain 11 §:n 1 momentissa säädetään, että asianosaisella on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn. Julkisuuslain 11 §:n 2 momentin 6 kohdassa kuitenkin säädetään seuraava poikkeus edellä mainittuun: ”Asianosaisella, hänen edustajalla ja avustajalla ei ole edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta: 6) julkisessa hankinnassa toisen ehdokkaan tai tarjoajan liikesalaisuutta koskeviin tietoihin: tieto tarjousten vertailussa käytetystä kokonaishinnasta on kuitenkin aina annettava.”

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Julle Keihänen, lakimies, puhelin: 09 310 89498
julle.keihanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus, Eurofins Environment Testing Finland Oy, Eurofins Ahma Oy ja Eurofins bestLab Oy, 28.6.2024
- 2 Oikaisuvaatimus, Eurofins Environment Testing Finland Oy, Eurofins Ahma Oy ja Eurofins bestLab Oy, 28.6.2024, liite, valitus, osa-alue 1
- 3 Oikaisuvaatimus, Eurofins Environment Testing Finland Oy, Eurofins Ahma Oy ja Eurofins bestLab Oy, 28.6.2024, liite, valitus, osa-alueet 6 ja 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintoaikaisupäätös

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintoaikaisupäätös

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 13.06.2024
§ 82

HEL 2024-002407 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hyväksyä kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset ja oikeutti tonttipäällikön allekirjoittamaan puitesopimukset rakentamiskelpoisuuteen liittyvistä analyysipalveluista seuraavien tarjoajien kanssa sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia:

Osa-alue 1: Maanäytteet

- SGS Finland Oy
- ALS Finland Oy
- Ryhmittymä: Eurofins Environment Testing Finland Oy ja Eurofins Ahma Oy

Osa-alue 2: Sedimenttinäytteet

- ALS Finland Oy
- Ryhmittymä: Eurofins Environment Testing Finland Oy ja Eurofins Ahma Oy
- SGS Finland Oy

Osa-alue 3: Vesinäytteet

- SGS Finland Oy
- Metropolilab Oy
- Ryhmittymä: Eurofins Environment Testing Finland Oy ja Eurofins Ahma Oy

Osa-alue 4: Ilmanäytteet

- Metropolilab Oy
- Ryhmittymä: Eurofins Environment Testing Finland Oy ja Eurofins Ahma Oy

Osa-alue 5: Kasvualustanäytteet

- Eurofins Viljavuuspalvelu Oy

Osa-alue 6: Asbestinäytteet

- ALS Finland Oy
- Labroc Oy
- Eurofins bestLab Oy

Osa-alue 7: Rakennusmateriaalien muut haitta-ainenäytteet

- ALS Finland Oy
- Eurofins bestLab Oy
- SGS Finland Oy

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti sulkea Asbe Oy:n tarjouskilpailusta, koska Asbe Oy ei täytä tarjouskilpailussa tarjoajien soveltuvuudelle asetettuja vaatimuksia.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hylätä hankinnan osa-alueen 1 osalta Labroc Oy:n tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan osuus puitejärjestelyn ennakoidusta arvosta arvonlisäverottomana koko sopimuskauden aikana mahdollinen optiokausi mukaan lukien on 5 430 000 euroa ja enimmäisarvo 7 540 000 euroa. Ennakoitu arvo ja enimmäisarvo ja kaantuvat osa-alueiden kesken seuraavasti:

Osa-alue 1: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 1 650 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 2 130 000 euroa.

Osa-alue 2: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 550 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 700 000 euroa.

Osa-alue 3: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 1 695 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 2 350 000 euroa.

Osa-alue 4: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 1 060 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 1 380 000 euroa.

Osa-alue 5: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 3 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 5 000 euroa.

Osa-alue 6: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 67 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 160 000 euroa.

Osa-alue 7: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 405 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 815 000 euroa.

Puitejärjestely tulee voimaan aikaisintaan 21.9.2024. Puitejärjestely päättyy 20.9.2026. Tilajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta yhdellä kahden (2) vuoden pituisella optiokaudella ajalle 21.9.2026-20.9.2028. Optiokauden käyttöönotosta päättää tilaaja.

Puitesopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet hankintaa koskevan erillisen kirjallisen puitesopimuksen.

Puitesopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitussoitituksen tiedoksi.

Puitesopimus ei sisällä määräostovelvoitetta eikä tuota palveluntuottajalle yksinoikeutta toimeksiantojen toteuttamisesta tilaajalle.

Puitesopimusta ei voida tehdä ennen kuin valittu tarjoaja on toimittanut hankintayksikölle tarjouspyynnössä mainitut hankintalain 88 §:n mukaiset rikosrekisteriotteet. Hankintayksikkö tutkii otteista, koskeeko tarjoaja jokin hankintalain mukainen poissulkemisperuste.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Tuuli Aalto, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 21358
tuuli.aalto(a)hel.fi

11

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 14.5.2024 § 72 (liukastuminen)

HEL 2024-000344 T 03 01 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 14.5.2024 (72 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on päätöksellään 14.5.2024 (72 §) hylännyt 25.11.2023 jalkakäytävällä osoitteessa Hirsipadontie 2 tapahtuneeseen liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vahingonkorvausvaatimuksen liittyen 25.11.2023 kello 18.30 jalkakäytävällä osoitteessa Hirsipadontien 2 tapahtuneeseen liukastumiseen. Hakija on oikaisuvaatimuksessa korottanut vaatimuksensa määrältään 7 000 euroon. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan muun ohessa, että jalkakäytävän pinta oli peilijäinen eikä sitä ollut hiekoitettu tai käsitelty millään tavoin. Hirsipadontien alueen talvikunnossapito on vuosittain ollut huonosti hoidettu ja alueella tapahtuu paljon kaatumisia hiekoittamattomien alueiden vuoksi. Hakija on toimittanut lisäksi toisen henkilön laatiman lausunnon siitä, että Hirsipadontien talvikunnossapito on ollut vuosi vuodelta huonoa.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeitse 17.5.2024. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 23.5.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Perustelut

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten kautta. Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, vaan kaupungin vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää tuottamusta eli huolimattomuutta, virhettä tai laiminlyöntiä. Lisäksi edellytetään syyhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan lisäksi kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Vahingonkorvausvastuuta arvioidaan suhteessa ennen vahinkoa tehtyihin kunnossapitotoimenpiteisiin. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty, ja virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä on syyhteyttä.

Vahinkopaikan kunnossapidosta vastaavalta saadun selvityksen mukaan vahinkopaikka on aurattu kaksi päivää ennen vahingon sattumista 23.11.2023 klo 5.45 ja hiekoitettu vahinkoa edeltävänä päivänä 24.11.2023 klo 9. Auraus on tehty verkkoterällä, joka karhentaa pinnan ja nostaa aiempia hiekoitushiekkoja pintaan. Vahinkopaikalla on lisäksi tehty tiestötarkastus 24.11.2023 klo 14. Tiedot vahinkopaikalla tehdyistä kunnossapitotoimenpiteistä perustuvat GPS-tietoihin.

Hirsipadontien talvikunnossapidosta ei ole tullut kaupungille palautteita loka- tai marraskuussa 2023 ennen vahinkotapahtumaa. Kaupungille ei ole esitetty alueelta myöskään muita vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia.

Ilmatieteen laitoksen Kumpulan säähavaintoasemalla tehtyjen mittaus-ten mukaan vahinkopäivänä sää on ollut pääasiassa poutainen. Aamulla on esiintynyt heikkoja lumikuuroja, joista ei ole kuitenkaan muodostunut mittauksissa näkyvää sade- tai lumikertymää. Lumen syvyydeksi on mitattu 23.11.2023 ja 25.11.2023 välisenä aikana 3 - 4 cm. Lämpötila on laskenut pakkasen puolelle vahinkopäivää edeltävänä aamuna 24.11.2023 klo 7.40 ja se on pysynyt pakkasella vahinkohetkeen asti.

Vahingon tapahtuma-aikaan 25.11.2023 klo 18.30 pakkasta on ollut -10,7 °C.

Vahingonkorvausvaatimusta arvioidaan suhteessa kyseisellä vahinkopaikalla ennen vahinkoa tehtyihin toimenpiteisiin. Saadun selvityksen perusteella vahinkopaikalla olevan jalkakäytävän talvikunnossapidosta on huolehdittu asianmukaisesti ja sääolosuhteiden edellyttämällä tavalla, kun jalkakäytävä on hiekoitettu edellisen kerran vahinkoa edeltävänä päivänä. Säätilassa ei ole tämän jälkeen tapahtunut mitään sellaista muutosta, joka olisi aiheuttanut liukkauden tuntuva lisääntymistä. Edellä esitetyillä ja muutoin vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole asiassa korvausvelvollinen.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta viittaa vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyy vahingonkorvaustiimin päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheita päätöksen muuttamiseen. Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle liukastumisen seurauksena syntyneestä vahingosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että vahingonkorvaustiimin päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut säännökset

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1 - 4 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 23 k)
- 4 Oikaisuvaatimus 21.5.2024, liite, lausunto
- 5 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 6 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k, Tietosuoja laki 29 §)
- 7 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Oheismateriaali

- 1 Selvitys HEL 2024-000344

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Oikaisuvaatimuksen tekijä	Esitysteksti Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 14.05.2024 § 72

HEL 2024-000344 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 5.1.2024 esittänyt kaupungille määrältään 930 euron vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakija on liukastunut 25.11.2023 klo 18.30 jalkakäytävällä osoitteessa Hirsipadontie 2. Hakijan mukaan vahinkopaikka on ollut jäinen ja hiekoittamaton.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen, kuten jalankulun tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Helsingissä talvihoidon piiriin kuuluvat alueet on jaettu kunnossapitoluokkiin liikenteellisen merkityksen mukaan. Vahinkopaikka on kevyen liikenteen väylä, jota kunnossapidetään C-luokan mukaisesti.

C-luokan kevyen liikenteen väylän aurauksen lähtökynnys on 5 cm lunta. Toimenpideaika on aurauksen osalta kahdeksan tuntia, kuitenkin niin, että klo 13 ja klo 4 välisenä aikana satanut lumi poistetaan klo 12 mennessä. Liukkaudentorjunnan osalta toimenpideaika on viisi tuntia, kuitenkin niin, että klo 16 ja klo 7 välisenä aikana havaittu tuntuvasti lisääntynyt liukkaus torjutaan klo 12 mennessä. Toimenpideaika alkaa siitä, kun säätilassa tapahtunut muutos aiheuttaa liukkauden tuntuvan lisääntymisen.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valitsemat olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan vahinkopaikka on aurattu kaksi päivää ennen vahingon sattumista, 23.11.2023 klo 5.45. Edellinen hiekoitus ennen vahinkotapahtumaa on tehty 24.11.2023 klo 9. Auraukset on tehty verkkoterällä, joka karhentaa pinnan ja nostaa aiempia hiekoitushiekkoja pintaan. Lisäksi vahinkopaikalla on tehty tiestötarkastus 24.11.2023 klo 14. Selvitys perustuu GPS-tietoihin ja päiväkirjamerkintöihin.

Kaupungille ei ole tullut palautteita vahinkopaikan liukkaudentorjunnan puutteista tai muista kunnossapidon tarpeista ennen vahinkotapahtumaa, eikä kaupungille ole esitetty muita vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia kyseisestä vahinkopaikasta.

Forecan mukaan vahinkopäivänä 25.11.2023 lämpötila on vaihdellut Helsingin Kumpulan havaintoasemalla tehdyissä mittauksissa $-11,8\text{ °C}$ ja $-5,9\text{ °C}$ välillä, ollen koko vuorokauden pakkasen puolella. Lämpötila on ollut $-10,6\text{ °C}$ klo 18. Vahinkopäivänä ennen vahinkoa on esiintynyt vähäistä lumisadetta. Vahinkohetkellä sää on ollut selkeä ja poutainen. Lumen syvyys on ollut 3–4 cm 23.11.2023 ja 25.11.2023 välisenä aikana.

Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Liukkauden torjuntaa ei ole mahdollista toteuttaa siten, että kulkuväylät eivät koskaan olisi liukkaat (esim. KKO:1998:147). Liukkaudentorjuntatoimenpiteillä ei aina voida täysin estää jään aiheuttamaa liukkautta siinäkin tapauksessa, että kunnossapito on ollut asianmukaisella ja kunnossapitolain edellyttämällä tasolla. Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. (Vakuutuslautakunnan ratkaisu FINE-001397.)

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16). Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Vahinkopaikan kunnossapidosta on huolehdittu kaupungin normien mukaisesti. Edellisen hiekoituksen ja vahinkohetken välisenä aikana sää on ollut jatkuvasti pakkasen puolella. Vahinkopaikka on aurattu 23.11.2023 karhentavalla terällä, eikä aurasuunnin ole tämän jälkeen ylittynyt ennen vahingon sattumista. Vahinkopaikka on hiekoitettu vahinkoa edeltävänä päivänä 24.11.2023. Säättilassa ei ole hiekoituksen jälkeen tapahtunut mitään sellaista, joka olisi aiheuttanut liukkauden tuntuva lisäntymistä.

Vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti ja asiassa saatujen selvitysten perusteella vahinkoaikaan vallinneet sääolot ja suoritettujen kunnossapidon toimenpiteet huomioiden kaupunki katsoo toimineensa huolellisesti. Näin ollen kaupunki ei ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä ole asiassa korvausvelvollinen. Kyseinen vahinko on valitettava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 22.12.2023 tekemän päätöksen § 51 mukaan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Lisätiedot

Maria Ettilä, lakimiesharjoittelija, puhelin: 09 310 52770
kypm.korvausasiat(a)hel.fi

12

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 13.5.2024 § 69 (autovaurio)

HEL 2023-015229 T 03 01 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 13.5.2024 (69 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on päätöksellään 13.5.2024 (69 §) hylännyt 16.11.2023 Mannerheimintien ja Kuusitien risteyksessä tapahtuneeseen ajoneuvon vaurioitumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan määrältään 1 000 euron vahingonkorvausvaatimuksensa liittyen 16.11.2023 kello 16.15 Mannerheimintien ja Kuusitien risteyksessä tapahtuneeseen ajoneuvon vaurioitumiseen. Hakijan ajoneuvon etuspoileri ja etumaski vaurioituivat ajettaessa ajoradalla olleeseen kuoppaan. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan ja 7.6.2024 lähettämässään täydennyksessä muun ohessa, että vauriokohta oli usean kuukauden ajan korjaamatta ja hakija tietää tämän, sillä hän käyttää kyseistä liikenneympyrää usein työmatkallaan. Hakija kertoo tehneensä kuopasta ilmoituksen, ja että kuoppa olisi sen jälkeen paikattu murskeella. Hakija ei ole pystynyt täsmentämään, mille taholle on tehnyt ilmoituksen kuopasta, sillä ilmoituksen jälkeen asiaa palloiteltiin eri tahojen (Väylävirasto, yhtiö ja kaupunki) välillä, kun vastuu vauriokohdan kunnossapidosta oli epäselvä. Päällystapaikkaus oli kuitenkin tehty vasta usean kuukauden jälkeen siitä, kun hakija on vauriosta ilmoittanut. Vahinkoaikaan keliolosuhteet oli pimeät eikä vauriokohtaa voinut havaita valaistuksen puutteen, sateen ja kohdalla olleen vesilammikon vuoksi.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi sähköpostitse 14.5.2024. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 23.5.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Perustelut

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten kautta. Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, vaan kaupungin vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää tuottamusta eli huolimattomuutta, virhettä tai laiminlyöntiä. Lisäksi edellytetään syyhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa muutoin vastuussa olevan korvausvastuun.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan lisäksi kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty, ja virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Hakija on esittänyt vahingonkorvausvaatimuksensa 24.11.2023 ELY-keskukselle. ELY-keskus on siirtänyt vaatimuksen 30.11.2023 kaupungin käsiteltäväksi. Kaupunki on siirtänyt vaatimuksen käsittelyn 30.1.2024 Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle, jonka pysäkki- ja kiskotyömaan välittömässä läheisyydessä vahinkopaikka on ollut. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy on palauttanut asian seuraavana päivänä kaupungin käsiteltäväksi, sillä vaikka vahinkopaikka on sijainnut työmaamerkkien vaikutusalueella, ei se ole ollut varsinaisella työmaa-alueella.

Tiimipäällikön päätös perustuu asiassa saatuun kunnossapidon selvitykseen. Selvityksen mukaan vahinkopaikalla on ollut arviolta 30 cm x 30 cm leveä ja 5 - 7 cm syvä kuoppa. Saadun selvityksen mukaan vahinkopaikkaa on tarkkailtu 9 kertaa vahinkoa edeltäneen kuukauden aikana. Edellinen tarkkailukäynti paikalla ennen vahinkoa on tehty

7.11.2023, ja tuolloin vahinkopaikalla ei ole havaittu korjaustarvetta. Vahingon tapahtuma-aikaan vahinkopaikan välittömässä läheisyydessä on ollut työmaa, joka on ollut merkitty tietyömerkein.

Kaupungin palautejärjestelmään on saapunut palaute liikenneympyrässä olleesta kuopasta 12.12.2023 klo 19.10. Kaupungille saapuneet palautteet pyritään käsittelemään viiden arkipäivän kuluessa. Kunnossapito on tehnyt 15.12.2023 aamulla kirjauksen liikenneympyrässä olleen kuopan paikkaamisesta. Muita palautteita tai vahingonkorvausvaatimuksia vahinkopaikan kunnossapitotarpeesta ei ole tullut kaupungille loka-, marras- tai joulukuun 2023 aikana.

Kuoppien syntyminen märkiin ajoratoihin johtuu muun muassa ajoradalla olevasta vedestä ja ajoneuvojen renkaiden kuluttavasta yhteisvaikutuksesta. Mannerheimintie on erittäin vilkasliikenteinen, ja arvioitu keskimääräinen vuorokausiliikenteen määrä vahinkokohtalla Mannerheimintien puolella on 32 700 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kuusitie on sen sijaan tonttikatu, ja sen suunnalta arvioitu liikennemäärä on 1 100 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kaupungilla on oltava kohtuullinen aika korjata päällystevauriot myös I-luokan kaduilla, sillä katuja ei voida pitää reaaliaikaisesti kaikilta osin hoitoluokan edellyttämässä kunnossa. Kohtuullinen aika lasketaan siitä, kun vaurio on havaittu kaupungin omassa tarkastuksessa tai vauriosta on saatu ilmoitus.

Ilmatieteen laitoksen Kaisaniemen säähavaintoasemalla tehtyjen mitausten mukaan vahinkoa edeltävän viikon aikana torstain 9.11.2023 ja maanantain 13.11.2023 välillä on ollut toistuvasti vesisadetta ja lämpötila on ollut plussan puolella. Lämpötila on käynyt pakkasella öisin 14.11.2023 ja 15.11.2023. Vahinkopäivänä 16.11.2023 sää on ollut pilvinen ja poutainen, ja lämpötila on ollut koko vuorokauden pakkasen puolella vaihdellen -2 °C ja -4,1 °C välillä.

Tieliikennelain mukaan ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa. Ajoneuvolla risteystä lähestyttäessä on noudatettava erityistä varovaisuutta. Tietyömerkillä varoitetaan tieosuudesta, jolla saattaa olla työkoneita, työntekijöitä taikka työstä tai työn keskeneräisyydestä johtuvia vaaroja, kuten irtokiviä tai kuoppia.

Kuoppa on sijainnut risteysalueella, jossa on normaalia leveämpi, 7,5 metriä leveä ajorata. Alueella on katuvalaistus. Hakija on oikaisuvaatimuksessa tuonut esiin, että hän tuntee vahinkopaikan hyvin ja käyttää

sitä usein. Ottaen huomioon, että kuopasta on tullut vain yksi ilmoitus kaupungille noin kuukausi hakijan vahingon jälkeen ja ettei kaupungille ole esitetty muita vastaavia korvausvaateita, on vaurion aiheuttanut kuoppa kaupungin käsityksen mukaan ollut huolellista ajotapaa noudattaen autoilijoiden havaittavissa ja väistettävissä.

Kaupunki katsoo toimineensa I-kunnossapitoluokkaan kuuluvan Mannerheimintien ja Kuusitien risteysalueen kunnossapidon osalta huolellisesti. Alueella on suoritettu säännöllistä tarkastusajoa, ja kuoppa on paikattu viivytyksettä sen jälkeen, kun kunnossapito on saanut siitä tiedon. Edellä esitetyillä ja muutoin tiimipäällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia velvollisuuksiaan eikä siten ole asiassa vahingonkorvausvelvollinen.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta viittaa vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyy vahingonkorvaustiimin päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheita päätöksen muuttamiseen. Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijan ajoneuvon vaurioista.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että vahingonkorvaustiimin päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut säännökset

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1 - 4 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §, 28 §, liite 3.1, merkki A 11 Tietyö

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

13.08.2024

Asia/12

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 23.5.2024
- 2 Oikaisuvaatimus, täydennys 7.6.2024

Oheismateriaali

- 1 Selvitys HEL 2023-015229 Mannerheimintie x Kuusitie, KLOY työmaa
- 2 Lisäselvitys HEL 2023-015229 Kuusitie x Mannerheimintie
- 3 Vahingonkorvausvaatimus 24.11.2023, liite, kuvat

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 13.05.2024 § 69

HEL 2023-015229 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 24.11.2023 esittänyt ELY-keskukselle määrältään 1 000 euron vahingonkorvausvaatimuksen Mannerheimintien ja Kuusitien risteyksessä tapahtuneesta autovauriosta. ELY-keskus on siirtänyt vaatimuksen käsittelyn kaupungille 30.11.2023. Vaatimuksen mukaan hakijan ajoneuvon spoileri ja etumaski vaurioituivat liikenneympyrän asfaltissa olleen reiän takia 16.11.2023 klo 16.15. Ajourata oli vahinkohetkel-

lä märkä ja sää oli poutainen. Hakija on toimittanut vaatimuksensa mukaan valokuvia vahinkopaikasta.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kadun kunnossapito käsittää muun muassa katurakenteiden kunnossapidon, kuten rikkoutuneen päällysteen korjaamisen tai uudelleen päällystämisen.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Helsingissä kadut ja kevyen liikenteen väylät jaetaan kolmeen hoitoluokkaan katuluokituksen sekä väylän vilkkauden mukaan. Pääkadun ja erittäin vilkkaan kevyen liikenteen väylän (I-luokan kadun) päällysteessä voi olla yksittäisiä viivahalkeamia ja urasyvyys saa olla vähäinen. Kokoojakadun ja vilkasliikenteisen kevyen liikenteen väylän (II-luokan kadun) päällysteessä voi olla lieviä vaurioita ja se voi olla kuluunut, mutta urasyvyys ei saa olla huomattava. Tonttikadun ja vähäliikenteisen kevyen liikenteen väylän (III-luokan kadun) päällysteessä sallitaan vaurioita kohtuullisin määrin, mutta ne eivät saa aiheuttaa vaaratilanteita.

Vahinkopaikka Mannerheimintien ja Kuusitien liikenneympyrässä on luokiteltu I-luokan kunnossapidettäviin väyliin.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edel-

lytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan vahinkopaikkaa on tarkkailtu 9 kertaa vahinkoa edeltäneen kuukauden aikana. Edellinen tarkkailukäynti paikalla ennen vahinkoa on tehty 7.11.2023, ja tuolloin vahinkopaikalla ei ole havaittu korjaustarvetta. Kaupungin palautejärjestelmään on saapunut palaute liikenneympyrässä olleesta kuopasta 12.12.2023 klo 19.10. Kaupungille saapuneet palautteet pyritään käsittelemään viiden arkipäivän kuluessa. Kunnossapito on tehnyt 15.12.2024 aamulla kirjauksen liikenneympyrässä olleen kuopan paikkaamisesta. Muita palautteita tai vahingonkorvausvaatimuksia vahinkopaikan kunnossapitotarpeesta ei ole tullut kaupungille marraskuun ja joulukuun 2023 ajalta.

Kuoppa on hakijan kuvasta arvioituna ollut noin 30 cm x 30 cm leveä, ja sen syvyys on ollut arviolta 5–7 cm. Ajoradan leveys vahinkopaikalla on 7,5 metriä, ja kuoppa on sijainnut risteysalueella. Paikalla ei ole ollut aiempaa korjaustarvetta eikä siellä ole tehty aiemmin korjauksia. Vahingon tapahtumisen ajankohtana vahinkopaikan välittömässä läheisyydessä on ollut työmaa, ja alueella on ollut tietyömerkit.

Vahinkopaikan liikennemäärä on noin 32 700 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Forecan Kaisaniemen havaintoasemalla tehtyjen mittausten mukaan lämpötila on kääntynyt plussalta pakkasen puolelle 14.11.2023 ja 15.11.2023 välisenä yönä. Tätä ennen, 9.11.2023 ja 13.11.2023 välisenä aikana on esiintynyt toistuvasti sateita. Päivää ennen vahinkoa, 15.11.2023 lämpötila on ollut päivällä klo 10 ja klo 16 välisenä aikana plussan puolella vaihdellen 0 °C ja 0,8 °C välillä, ja kääntynyt tämän jälkeen takaisin pakkasen puolelle. Vahinkopäivänä 16.11.2023 klo 16 lämpötila on ollut -2,2 °C, ja keli on ollut pilvinen ja poutainen.

Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Vaikka päällystevauriot olisivatkin joskus hankalia havaita, ajoneuvojen kuljettajia sitovat silti tieliikennelain säännökset. Ajoneuvon kuljettajan on tieliikennelain mukaan noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa. Ajoneuvo on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa. Ajoneuvolla risteystä lähestyttäessä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16).

Yhteenveto ja johtopäätökset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta. Kaupungin vahingonkorvausvastuu konkretisoituu vain, mikäli kaupunki on laiminlyönyt velvollisuuttaan pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapitolaki ei sääntele tyhjentävästi kunnossa- ja puhtaanapidon tapoja tai laatuvaatimuksia. Katupäällysteiden laatuvaatimuksista mittayksiköissä (cm) ei ole olemassa kaupunkia sitovaa lakia tai normia. Kadunpitäjänä kunta määrittelee yleisen katujen kunnossapidon palvelutason ja siihen liittyvät laatuvaatimukset.

Kaupungilla on oltava kohtuullinen aika korjata päällystevauriot myös I-luokan kaduilla, sillä katuja ei voida pitää reaaliaikaisesti kaikilta osin hoitoluokan edellyttämässä kunnossa. Kaupungilla on mahdollisuus korjata päällystevaurio vain, jos se havaitaan tarkastusten yhteydessä tai jos tienkäyttäjä ilmoittaa siitä kaupungille. Kuopasta ei ole tullut ilmoituksia kunnossapidolle ennen vahinkoa. Kunnossapito on tehnyt alueella toistuvasti tarkastuskäyntejä ennen vahinkoa. Ajoradan leveys vahinkopaikalla on 7,5 metriä, joten kuoppa on ollut havaittavissa ja väistettävissä. Kuoppa on paikattu viivytyksettä, kun siitä on saapunut ilmoitus kunnossapitoon.

Vahinkoa edeltäneellä viikolla on esiintynyt toistuvasti sateita, jonka jälkeen lämpötila on vaihdellut plussan ja miinuksen molemmilla puolilla. Päällystevaurio on sijainnut risteysalueella työmaan välittömässä läheisyydessä. Vahingon aiheuttanut päällystevaurio on ollut sijaintinsa puolesta väistettävissä ja havaittavissa.

Edellä esitetyn perusteella ottaen erityisesti huomioon sekä se, että kunnossapito on ennen vahinkoa säännöllisesti tarkkaillut vahinkopaikkaa, että se, että tieto vahingon aiheuttaneesta päällystevauriosta on tullut kunnossapidon tietoon vasta vahingon jälkeen, kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia velvollisuuksiaan, eikä näin ollen ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §, 28 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 22.12.2023 tekemän päätöksen § 51 mukaan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Lisätiedot

Eeva-Maria Mattila, valmistelija, puhelin: 09 310 34957
k ymp.korvausasiat(a)hel.fi

13

Hankintaoikaisu kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston päätöksestä 13.06.2024 § 84

HEL 2023-008751 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää oikaista hankintalain 132 §:n mukaisesti kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston hankintapäätöstä 13.6.2024 § 84, Eteläisen Postipuiston asemakaava-alueella sijaitsevan vanhan kaatopaikan pilaantuneiden ja jätteellisten maa-ainesten vastaanotto- ja loppusijoituspalvelut sekä puhtaan täyttömaa-aineksen osto tarvittaessa, puitejärjestely 2024 - 2027 (optio 2027 - 2028), siten että Veikko Lehti Oy:n tarjous pilaantumattoman maa-aineksen ja vaarattoman jätteen sekä erotelluiden jätteiden osalta on mukana vertailutaulukossa.

Edellä olevan mukaisesti päivitetty vertailutaulukko on tämän asian liitteenä 1. Muilta osin hankintapäätös säilyy ennallaan.

Sopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kun osapuolet ovat allekirjoittaneet hankintaa koskevan erillisen kirjallisen sopimuksen.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin. Päätöksen tai ratkaisun oikaiseminen ei edellytä asianosaisen suostumusta.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintaoikaisun vireille tulosta välittömästi niille, joita asia koskee. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä

ratkaisusta. Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty. Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä hankintaoikaisun tekemistä tai hankintaoikaisun käsittelyä. Hankintaoikaisu voi koskea myös lainvoimaiseksi tullutta hankintayksikön päätöstä, jos asiaa ei ole saatettu markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunkiympäristön toimialan 19.3.2024 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2023-008751. Tarjouskysely tehtiin yhdessä VR-Yhtymä Oyj:n ja Posti Group Suomi Oy:n muodostamana hankintarenkaana. Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä. Kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä palveluhankinta. Hankinnasta on julkaistu EU-hankintailmoitukset 20.3.2024 ja 16.4.2024 sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintailmoituksessa ilmoitettiin tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalin ko. tarjouspyyntöä koskeva internetosoite, josta tarjouspyyntöasiakirjat olivat sähköisesti saatavissa.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti 13.6.2024 § 84 hyväksyä alla mainitut tarjouspyynnön mukaiset tarjoukset ja oikeutti maankäyttöjohtajan tekemään näiden kanssa kaupunkiympäristön toimialan käyttöön tulevat puitesopimukset Eteläisen Postipuiston pilaantuneen maa-aineksen, jätteen ja ylijäämään käsittelyn ja vastaanoton sekä puhtaan maa-aineksen ostosta (tarvittaessa), sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia:

Fortum Waste Solutions Oy
GRK Suomi Oy
Kiertokapula Oy
L&T Teollisuuspalvelut Oy
Salpamaa Oy
Suomen Erityisjäte Oy
Veikko Lehti Oy

Hankintapäätöksen jälkeen ilmenneet seikat

Hankintapäätöksen 13.6.2024 § 84 liitteenä olleesta vertailutaulukosta (päätöksen liite 1) on epähuomiossa jäänyt puuttumaan Veikko Lehti Oy:n antaman tarjouksen tiedot pilaantumattoman maa-aineksen ja vaarattoman jätteen sekä erotelluiden jätteiden osalta. Edellä mainittujen tarjoustietojen puuttuminen vertailutaulukosta huomattiin Veikko Lehti Oy:n yhteydenoton jälkeen.

Hankintaoikaisu hankintayksikön omasta aloitteesta

Hankintapäätöksen 13.6.2024 § 84 liitteenä oleva vertailutaulukko (päättöksen liite 1) on ollut virheellinen, koska siitä on puuttunut Veikko Lehti Oy:n tarjouksen tiedot pilaantumattomasta maa-aineksesta ja vaarattomasta jätteestä sekä erotelluista jätteistä. Kyse on tarjousten käsittelyvaiheessa hankintayksikön epähuomiossa tekemästä virheestä, joka tulee oikaista tässä esitetyn mukaisesti.

Asiansaisten kuuleminen

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kuulemispyyntö koskien hankintayksikön oma-aloitteista hankintaoikaisua lähetettiin 8.7.2024 puitejärjestelyyn valituille palveluntuottajille.

Fortum Waste Solutions Oy ja L&T Teollisuuspalvelut Oy ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa asiassa. GRK Suomi Oy, Kiertokapula Oy, Salmamaa Oy, Suomen Erityisjäte Oy ja Veikko Lehti Oy eivät ole lausuneet asiassa.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 132 §:n mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin. Päätöksen tai ratkaisun oikaiseminen ei edellytä asianosaisen suostumusta.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintaoikaisun vireilletulosta välittömästi niille, joita asia koskee. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä

ratkaisusta. Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty. Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä hankintaoikaisun tekemistä tai hankintaoikaisun käsittelyä. Hankintaoikaisu voi koskea myös lainvoimaiseksi tullutta hankintayksikön päätöstä, jos asiaa ei ole saatettu markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Johtopäätökset

Kyse on hankintapäätöksen jälkeen hankintayksikön tietoon tulleesta hankintayksikön virheestä tarjousten käsittelyssä, joka tulee oikaista hankintalain 132 §:n 1 momentin nojalla hankintayksikön omasta aloitteesta edellä esitetyn mukaisesti.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Johanna Hytönen, vs. johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 36414
johanna.hytonen(a)hel.fi
Kristiina Jokinen, lakimies, puhelin: 09 310 39015
kristiina.jokinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vertailutaulukko_julkinen_päivitetty

Oheismateriaali

1 Vertailutaulukko_julkinen_muutokset korostettu
2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunkiympäristölautakunta

Liite 1

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 13.06.2024
§ 84

HEL 2023-008751 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hyväksyä seuraavat tarjouspyynnön mukaiset tarjoukset ja oikeutti maankäyttöjohtajan tekemään näiden kanssa kaupunkiympäristön toimialan käyttöön tulevat puitesopimukset Eteläisen Postipuiston pilaantuneen maa-aineksen, jätteen ja ylijäämämaan käsittelyn ja vastaanoton sekä puhtaan maa-aineksen ostosta (tarvittaessa), sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia:

Fortum Waste Solutions Oy
GRK Suomi Oy
Kiertokapula Oy
L&T Teollisuuspalvelut Oy
Salpamaa Oy
Suomen Erityisjäte Oy

Puitejärjestely on kilpailutettu hankintarenkaana, jonka muodostavat Posti Group Suomi Oy, VR-Yhtymä Oyj ja Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala.

Tarjouspyynnössä hankintarenkaan hankinnan arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana mahdollinen optiokausi mukaan lukien on 30 000 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 40 000 000 euroa.

Kustannukset jakautuvat tilaajien kesken maanomistuksen perusteella seuraavien prosenttiosuuksien mukaisessa suhteessa: Helsingin kaupunki 47,3 % Posti Group Suomi Oy 43,8 % VR-Yhtymä Oyj 8,9 %.

Prosenttiosuuksien mukainen osuus hankinnan ennakoidusta arvosta on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan osalta arvonlisäverottomana 14 190 000 ja enimmäisarvo arvonlisäverottomana 18 920 000 euroa.

Puitesopimus tulee voimaan, kun puitesopimus on kaikkien osapuolten osalta allekirjoitettu, kuitenkin aikaisintaan 1.8.2024. Puitesopimus päättyy 31.7.2027. Tilajilla on oikeus jatkaa sopimuskautta yhden (1) vuoden pituisella optiokaudella.

Puitesopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kun kaikki osapuolet ovat allekirjoittaneet hankintaa koskevan erillisen kirjallisen puitesopimuksen. Hankintarenkkaan osapuolet tekevät hankinnasta omat hankintapäätöksensä omien päätöksentekomenettelyjensä mukaisesti. Puitesopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Puitesopimus ei sisällä määräostovelvoitetta eikä tuota palveluntuottajalle yksinoikeutta toimeksiantojen toteuttamisesta tilajalle.

Puitesopimusta ei voida tehdä, ennen kuin tarjoaja on toimittanut hankintayksikölle tarjouspyynnössä mainitut hankintalain 88 §:n mukaiset rikosrekisteriotteet. Hankintayksikkö tutkii otteista, koskeeko tarjoajaa jokin hankintalain mukainen poissulkemisperuste.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Johanna Hytönen, vs. johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 36414
johanna.hytonen(a)hel.fi
Tuija Lindén, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 37405
tuija.linden(a)hel.fi

14

**Hankintaoikaisu kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätöksestä
24.6.2024 § 28**

HEL 2024-000158 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää oikaista Power Platform piensovellusten ja tietotuotteiden kehitys-, ylläpito- ja tukipalveluiden hankintaa koskevaa toimialajohtajan päätöstä 24.6.2024 § 28 siten, että se kumoaa päätöksen hankinnan osa-alueen 1B valittujen toimittajien osalta ja tekee asiassa uuden hankintapäätöksen osa-alueen 1B puitejärjestelytoimittajien valitsemisesta:

Osa-alue 1B: Ylläpito- ja tukipalvelut asiantuntijatyönä

1. Moretime Finland Oy
2. Netum Oy
3. Pinja Digital Oy
4. Sulava Oy

Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo sopimuskaudella on yhteensä noin 2 000 000 euroa (alv. 0 %).

Kaupunkiympäristölautakunta oikeuttaa toimialajohtajan allekirjoittamaan sopimuksen Power Platform -hankinnasta valittujen toimittajien kanssa. Hankintasopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla vaan vasta, kun osapuolet ovat allekirjoittaneet asiasta sopimuksen.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisun käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:n mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintaoikaisun vireilletulosta

välittömästi niille, joita asia koskee. Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty.

Toimialajohtajan 24.6.2024 § 28 tekemä hankintapäätös perustelui-
neen sekä muutoksenhakuohjeineen annettiin tarjoajille tiedoksi sähköpostitse 24.6.2024.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisella avoimella menettelyllä. Kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä palveluhankinta. Hankinnan kohteena ovat Microsoft Power Platform -alustalle kehitettävien piensovel-
lusten ja tietotuotteiden asiantuntija-, suunnittelu-, toteutuspalvelut asiantuntijatyönä (Osa-alue 1A), ylläpito- ja tukipalvelut asiantuntijatyönä (Osa-alue 1B) sekä edellä mainittujen palvelujen tuottaminen kokonaispalveluna (Osa-alue 2).

Hankinnasta on julkaistu EU-hankintailmoitus 24.4.2024 sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintailmoituksessa ilmoitettiin tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalin ko. tarjouspyyntöä koskeva Internet-osoite, josta tarjouspyyntöasiakirjat olivat sähköisesti saatavissa.

Tarjouskilpailussa saatiin 15 tarjousta.

Toimialajohtaja päätti hankintapäätöksessä 24.6.2024 § 28 tehdä sopimuksen osa-alueen 1B osalta seuraavien tarjoajien kanssa:

Osa-alue 1B: Ylläpito- ja tukipalvelut asiantuntijatyönä

1. Moretime Finland Oy
2. Netum Oy
3. Sulava Oy
4. Twoday Oy

Valintaperusteena oli kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, jonka perusteena on paras hinta-laatusuhde seuraavasti:

- hinta, painoarvo 30 %
- laatu, painoarvo 70 %

Hankintapäätöksen jälkeen ilmenneet seikat

Hankintapäätöksen jälkeen valittujen puitejärjestelytoimittajien ulkopuolelle jäänyt Pinja Digital Oy tiedusteli hankintayksiköltä, mitä Pinja Digital Oy:n ilmoittamaa tarjoushintaa hankintayksikkö on käyttänyt tarjousten vertailussa. Hankintayksikkö on tämän seurauksena huomannut,

että Pinja Digital Oy on ilmoittanut eri hinnan osa-alueelle 1A kuin mitä se on ilmoittanut osa-alueille 1B ja 2. Hankintayksikkö ei ole tarjouspyynnössä kieltänyt eri hintojen antamista eri osa-alueille.

Hankintayksikkö on siten virheellisesti käyttänyt väärää vertailuhintaa Pinja Digital Oy:n kohdalla osa-alueilla 1B ja 2. Korjatut vertailupisteet käyvät ilmi hankintaoikaisun liitteenä olevasta vertailutaulukosta.

Hankintaoikaisu hankintayksikön omasta aloitteesta

Hankintayksikkö on omasta aloitteestaan ottanut hankintapäätöksen käsiteltäväkseen hankintaoikaisuna, koska päätös perustuu hankintayksikön virheeseen tarjousten vertailussa. Pisteytysvirhe vaikuttaa hankinnan osa-alueella 1B valittaviin toimittajiin, ja sen korjaaminen ei aiheuta muutoksia muille osa-alueille valittuihin toimittajiin.

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kuulemispyyntö on lähetetty 3.7.2024 asianosaisille eli Twoday Oy:lle, Sulava Oy:lle ja Pinja Digital Oy:lle. Määräpäivä lausumisten jättämiselle oli 24.7.2024. Twoday Oy ilmoitti hyväksyvänsä hankintaoikaisun. Muut asianosaiset eivät lausuneet asiasta.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 132 § (hankintaoikaisun tekeminen) sekä hankintalain 133 § (hankintaoikaisun vireilletulo).

Johtopäätökset

Kyse on hankintapäätöksen jälkeen hankintayksikön tietoon tulleesta hankintayksikön virheestä tarjousten käsittelyssä, joka tulee oikaista hankintalain 132 §:n 1 momentin nojalla hankintayksikön omasta aloitteesta edellä olevan mukaisesti.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn han-

kintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisun.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Oona Nuutinen, lakiasiantuntija, puhelin: 09 310 52603
oona.nuutinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Korjattu vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Kaupunkiympäristön toimialajohtaja 24.06.2024 § 28

HEL 2024-000158 T 02 08 02 00

Päätös

Toimialajohtaja päätti hyväksyä seuraavat kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset ja päätti tehdä Power Platform piensovellusten ja tietotuotteiden kehitys, ylläpito- ja tukipalveluiden puitejärjestelyä koskevat hankintasopimukset alla mainittujen tarjoajien kanssa osaluokohtaisesti seuraavasti:

Osa-alue 1A: Asiantuntija-, suunnittelu-, toteutuspalvelut asiantuntijatyönä

1. Sulava Oy
2. Moretime Finland Oy
3. Netum Oy
4. Twoday Oy

Osa-alue 1B: Ylläpito- ja tukipalvelut asiantuntijatyönä

1. Moretime Finland Oy
2. Netum Oy
3. Sulava Oy
4. Twoday Oy

Osa-alue 2: Asiantuntija-, suunnittelu-, toteutuspalvelut, sekä ylläpito- ja tukipalvelut asiantuntijatyönä kokonaispalveluna

1. Moretime Finland Oy
2. Sulava Oy
3. Netum Oy
4. Twoday Oy

Hankinnan arvioitu ennakoitu kokonaisarvo ilman arvonlisäveroa on 2 000 000 euroa. Hankinnan sopimuskausi on 48 kuukautta.

Sopimus ei sisällä tilaajalle määräostovelvoitetta eikä tuota palveluntuottajalle yksinoikeutta palvelujen tuottamiseen tilaajalle.

Hankintasopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kun osapuolet ovat allekirjoittaneet hankintaa koskevan erillisen kirjallisen hankintasopimuksen. Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi. Hankintasopimus tulee voimaan, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

Hankintasopimusta ei voida tehdä, ennen kuin tarjoaja on toimittanut hankintayksikölle tarjouspyynnössä mainitut hankintalain 88 §:n mukaiset rikosrekisteriotteet. Hankintayksikkö tutkii otteista, koskeeko tarjoaja jokin hankintalain mukainen poissulkemisperuste.

Päätöksen perustelut

Hankinnan kohde ja hankintamenettely

Hankinnan kohteena ovat Microsoft Power Platform alustalle kehitettävien piensovellusten ja tietotuotteiden asiantuntija-, suunnittelu-, toteutuspalvelut asiantuntijatyönä (Osa-alue 1 A), ylläpito- ja tukipalvelut asiantuntijatyönä (Osa-alue 1 B) sekä edellä mainittujen palvelujen tuottaminen kokonaispalveluna (Osa-alue 2).

Hankinta on jaettu kolmeen (3) eri osa-alueeseen seuraavasti:

Osa-alue 1A: asiantuntija-, suunnittelu-, toteutuspalvelut asiantuntijatyönä

Osa-alue 1B: ylläpito- ja tukipalvelut asiantuntijatyönä

Osa-alue 2: asiantuntija-, suunnittelu-, toteutuspalvelut, sekä ylläpito- ja tukipalvelut asiantuntijatyönä kokonaispalveluna

Tarjoajan tarjous voi koskea kaikkia osa-alueita. Kaikkiin kolmeen osa-alueeseen valitaan neljä (4) kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehnyttä tarjoajaa, ellei kelpoisuusehdot täyttäviä tarjoajia ja hyväksyttäviä tarjouksia ole vähemmän.

Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunkiympäristön toimialan 24.4.2024 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2024-000158. Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä. Kyseessä on EU-kynnysarvot ylittävä palveluhankinta.

Hankinnasta on julkaistu EU-hankintailmoitus 24.4.2024 sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintailmoituksessa ilmoitettiin tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalin ko. tarjouspyyntöä koskeva Internet-osoite, josta tarjouspyyntöasiakirjat olivat sähköisesti saatavissa.

Saadut tarjoukset

Määräaikaan 27.5.2024 klo 16.15 mennessä tarjouksen jättivät seuraavat tarjoajat:

- Aitomation Oy ja Flovio Oy ryhmittymä, nimi Flovio Oy
- Solita Oy
- CGI Suomi Oy
- Digia Finland Oy
- Elisa Oyj
- Forward Forever Oy
- Gofore Oyj
- Innofactor Software Oy
- Lanttu Oy
- Moretime Finland Oy
- Netum Oy
- Pinja Digital Oy
- Sulava Oy
- Tietoevry Finland Oy
- Twoday Oy

Saaduista tarjouksista laadittiin avauspöytäkirja.

Tarjoajien soveltuvuuden arviointi

Tarjouspyynnössä esitettiin tarjoajien soveltuvuutta koskevat rahoituskelliseen ja taloudelliseen tilanteeseen, tekniseen suorituskykyyn ja

ammattilliseen pätevyyteen liittyvät vaatimukset sekä niiden täyttymisen varmistamiseksi vaaditut selvitykset.

Kaikki tarjoajat täyttävät tarjouksessaan ilmoittamiensa tietojen mukaan asetetut soveltuvuusvaatimukset. Soveltuvuusvaatimuksiin liittyvien selvitysten tarkistaminen on vielä osittain kesken hankintapäätöstä tehtaessä.

Tarjosten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastaminen

Tarjouspyynnössä esitettiin tarjouksen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset.

Kaikki tarjoukset täyttävät tarjouksen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset ja tarjoukset ovat tarjouspyynnön mukaisia

Tarjosten vertailu ja sopimuskumppanin valinta

Tarjouspyynnössä on määritelty tarjosten valintaperusteet. Kokonaistaloudellista edullisuutta vertaillaan hinnan ja laatutekijöiden perusteella.

Laatua pisteytetään ja vertaillaan tarjouskilpailussa asiantuntijoiden minimivaatimukset ylittävän kokemuksen perusteella.

Valintaperusteena on tarjouspyynnön mukaisesti kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena on paras hinta-laatusuhde seuraavasti:

- hinta, painoarvo 30 %
- laatu, painoarvo 70 %

Vertailuperusteet ja niiden arviointiperusteet käyvät ilmi päätöksen liitteestä Vertailutaulukko.

Tarjouksen vertailupisteet muodostuvat tarjouksen yhteenlasketuista hinnan ja laadun kokonaispisteistä. Korkeimmat vertailupisteet saanut tarjous voittaa tarjouskilpailun.

Tarjousvertailun perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tekivät seuraavat yritykset, osa-alue 1A:

1. Sulava Oy 97,992
2. Moretime Finland Oy 95,594
3. Netum Oy 94,705
4. Twoday Oy 93,307

Tarjousvertailun perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tekivät seuraavat yritykset, osa-alue 1B:

1. Moretime Finland Oy 98,941
2. Netum Oy 96,932
3. Sulava Oy 94,123
4. Twoday Oy 93,819

Tarjousvertailun perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tekivät seuraavat yritykset, osa-alue 2:

1. Moretime Finland Oy 96,869
2. Sulava Oy 96,473
3. Netum Oy 95,532
4. Twoday Oy 93,516

Ennen hankintasopimuksen tekemistä tarkastetaan vielä hankintalain mukaiset poissulkemisperusteet tarjoajan toimittamien rikosrekisteriotteiden perusteella.

Hankintasopimus tulee voimaan, kun sopimus on allekirjoitettu

Viranhaltijan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita (10 luku 1 § 3 momentti 3 kohta). Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen (Kylk 19.12.2023 § 700) mukaan toimialajohtajalla on hankintavaltuudet enintään 3 miljoonan euron suuruisiin hankintoihin. Toimialajohtaja on näin ollen toimivaltainen päättämään hankinnasta.

Lisätiedot

Kimmo Iirola, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 34020
kimmo.irola(a)hel.fi

15

Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 71 päätöksestä koskien tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevaa puitejärjestelyä sopimuskaudelle 2024 - 2026 (osa-alue 1)

HEL 2024-001530 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä Sweco PM Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 71 päätöksestä koskien tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevaa puitejärjestelyä sopimuskaudelle 2024 - 2026 (optiokausi 1 + 1 vuotta) (osa-alue 1).

Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella edellä mainittua päätöstä tulisi muuttaa.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 tekemä hankintapäätös § 71 koskien tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevaa puitejärjestelyä sopimuskaudelle 2024 - 2026 (optiokausi 1 + 1 vuotta) annettiin tarjoajille tiedoksi 4.6.2024 perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen.

Sweco PM Oy on tehnyt päätöksestä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen osa-alueen 1 osalta. Hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 14.6.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Tarjouskilpailu on perustunut Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan 22.3.2024 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2024-001530 (tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevaa puitejärjestelyä 2024 - 2026) sekä tarjousaikana jätettyjen tarjouspyyntöä koskeneiden kysymysten vastauksiin.

Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä. Kyseessä on EU kynnysarvon ylittävä palveluhankinta.

Hankinnasta on 24.3.2024 julkaistu EU-hankintailmoitus sähköisessä ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintailmoituksessa ilmoitettiin tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalin internet-osoite, josta tarjouspyyntöasiakirjat olivat kaikkien palveluun rekisteröityneiden noudettavissa.

Puitejärjestely on jaettu kahteen osa-alueeseen. Määräaikaan 24.4.2024 mennessä tarjouksen jätti yhteensä kahdeksan (8) tarjoajaa:

- A-Insinöörit Rakennuttaminen Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Boost Brothers Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Costa Laskenta Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Granlund Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Raksystems Insinööritoimisto Oy (käyttää voimavarayksikköä) (osa-alue 2)
- Ralkon Oy (osa-alue 2)
- Ramboll CM Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Sweco PM Oy (osa-alue 1 ja 2)

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto teki 30.5.2024 päätöksen hyväksyä kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset ja oikeuttaa teknisen johtajan tekemään tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevat puitesopimukset seuraavien tarjoajien kanssa sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia.

Osa-alue 1: Helsingin kaupungin eteläisen ja keskisen suurpiirin rakennukset tai SR-rakennukset tai laajuudeltaan yli 4 000 brm² rakennukset

1. Boost Brothers Oy
2. Costa Laskenta Oy

3. A-insinöörit Rakennuttaminen Oy
4. Ramboll CM Oy
5. Granlund Oy

Osa-alue 2: Osa-alueeseen 1 kuulumattomat (enintään 4 000 brm²) rakennukset

1. Boost Brothers Oy
2. Ralkon Oy
3. Ramboll CM Oy
4. Costa Laskenta Oy
5. Granlund Oy

Hankintaoikaisuvaatimus

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä Sweco PM Oy vaatii, että hankintayksikkö oikaisee hankintapäätöstä osa-alueen 1 osalta siten, että tarjoajat, joiden kelpoisuusvaatimukset eivät täyty hylätään.

Sweco PM Oy vaatii, että hankintayksikkö tarkistaa, että kaikkien tarjoajien kelpoisuus vaatimukset täyttyvät osa-alue 1 osalta.

Sweco PM Oy vaatii hankintayksikköä tarkistamaan, onko valituilla toimijoilla 4 kustannusasiantuntijaa, jotka täyttävät tarjouspyynnössä osa-alueelle 1 esitetyt vaatimukset työkokemuksen osalta. Sweco PM Oy:n tulkinna mukaan rakennuttaja, joka tekee esim. muutaman laskelman vuodessa ei täytä pääasiallisen työtehtävän vaatimusta. Sweco PM Oy vaatii hankintayksikköä tarkistamaan myös, että kaikilla neljällä asiantuntijalla on todelliset hankkeet, jotka täyttävät tarjouspyynnössä osa-alueelle 1 esitetyt vaatimukset.

Hankintaoikaisuvaatimuksen yhteydessä Sweco PM Oy pyysi saada nähtäville muiden tarjoajien tarjoukset. Tarjoukset toimitettiin julkisilta osin Sweco PM Oy:lle 27.6.2024. Tämän jälkeen Sweco Oy täydensi hankintaoikaisuvaatimusta 28.6.2024. Sweco PM Oy totesi, että Boost Brothers Oy listalla on sama hanke kuin A-insinöörien referensseissä. Sweco PM Oy katsoo, että työn tilaaja on ollut Boost Brothers Oy ja laskennan on suorittanut A-insinöörit. Näin ollen Sweco PM Oy katsoo, että Boost Brothers Oy:n referenssit eivät täytä vaadetta. Toiseksi Sweco PM Oy huomauttaa, että Granlund Oy kaksi henkilöä ovat olleet listanneet omaksi referenssiksi seuraavan kohteen: "Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki". Sweco tuo esiin näkemyksensä siitä, että samaa hanketta ei ole voinut esittää useamman henkilön referenssiksi.

Sweco PM Oy vaatii, että hankintayksikkö huomioi nämä käsitellessään referenssien epäselvyyksiä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen täydennys on tämän asian liitteenä 2.

Asianosainten kuuleminen

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kuulemispyyntö hankintaoikaisuvaatimuksesta on lähetetty 20.6.2024 asianosaisille eli Boost Brothers Oy:lle, Costa Laskenta Oy:lle, A-insinöörit Rakennuttaminen Oy:lle, Ramboll CM Oy:lle, Granlund Oy ja Ralkon Oy:lle.

Kuulemispyyntö hankintaoikaisuvaatimuksen täydennyksestä on lähetetty 9.7.2024 asianosaisille eli Boost Brothers Oy:lle, Costa Laskenta Oy:lle, A-insinöörit Rakennuttaminen Oy:lle, Ramboll CM Oy:lle, Granlund Oy ja Ralkon Oy:lle.

Boost Brothers Oy toteaa lausunnossaan, että Boost Brothers Oy:n jättämä tarjous hankintaan HEL 2024-001530 täyttää tarjouspyynnössä tarjouksen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset ja tarjous on kokonaisuudessaan tarjouspyynnön mukainen, kuten hankintayksikkö on tarjousten tarkastuksessa ja vertailussa aiemmin todennut. Boost Brothers toimi kustannusasiantuntijana Järvenpään yhteiskoulun uudisrakennushankkeessa ja mainittu henkilö oli vastuullinen kustannuslaskija kyseisessä kohteessa Boost Brothersin tarjouksessa kuvatun mukaisesti. Boost Brothers Oy toteaa lausunnossaan, että myös A-Insinöörit toteutti laskentaa hankkeelle tehden ainakin yhdessä hankkeen vaiheessa vertailulaskelman. Boost Brothers tarkensi lausumaansa todeten, että se toimi Järvenpään yhtenäiskoulun koko hankkeen aikana tosiasiallisena päävastuullisena kustannusasiantuntijana referenssin mukaisesti. Hankkeen laajuuden ja vaativuuden takia toimeksiannon tilaaja Mestaritoiminta Oy halusi, että tilataan vertaileva tavoitehintalaskelma. Sen tekijäksi valittiin A-insinöörit. Lausunnot ovat tämän asian liitteenä 3.

Costa Laskenta Oy toteaa lausunnossaan, että heidän näkemyksensä mukaan Sweco PM Oy:n hankintaoikaisuvaatimus on aiheeton. Costa Laskenta Oy toteaa, että he eivät ole rakennuttaja organisaatio, johon Sweco vaatimuksessaan viittaa ja heidän referenssit ja työkokemukset on ilmoitettu oikein ja ne täyttävät vaatimukset. Lausunto on tämän asian liitteenä 4.

Granlund Oy toteaa lausunnossaan, että he ovat tarjouksessaan esittäneet henkilöt ja referenssit vaatimusten mukaisesti. Granlund Oy tarkensi lausumaansa siten, että he totesivat Kustannuslaskija 1 toimi-

neen vastuullisena kustannuslaskijana Finlandia-talo hankkeen LKA vaiheen laskennassa (teksti oli epähuomiossa väärin referenssissä). Kustannuslaskija 2 toimi toteutusvaiheen laskennassa. Granlund Oy:n käsityksen mukaan molemmat ovat toimineet hankkeessa vastuullisena laskijana hankkeen eri vaiheissa. Lausunnot ovat tämän asian liitteenä 5.

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä on tiedostettava, että LKA (luonnossuunnitteluvaiheen kustannusarvio) vaihe on nykyiseltä nimitykseltään yleissuunnitteluvaiheen kustannuslaskenta.

Ralkon Oy toteaa, ettei heillä ole lisäselvitystä tai lausuttavaa oikaisuvaatimukseen liittyen.

Vastaselitys

Hankintayksikkö on toimittanut Sweco PM Oy:lle annetut lausunnot tiedoksi 16.7.2024. Sweco PM Oy:lle varattiin tilaisuus antaa vastaselitys ja lausua näkemyksensä lausumissa esitetyistä seikoista.

Sweco PM Oy ei ole antanut vastaselitystä.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 2 § 1 momentin mukaan lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Hankintalain 2 § 2 momentin mukaan hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen. Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 67 §:n 1 momentin mukaan tarjouspyyntö, neuvottelukutsu ja niiden liitteet on laadittava niin selviksi, että niiden perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Hankintalain 74 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta. Saman pykälän 2 momentin mukaan, jos tarjouksessa tai osallistumishakemuksessa olevat tiedot tai asiakirjat ovat puutteellisia tai virheellisiä taikka jotkut asiakirjat tai tiedot puuttuvat, hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään tietoja tai asiakirjoja hankintayksikön asettamassa määräajassa. Edellytyksenä on, että menettelyssä noudatetaan 3 §:ssä säädettyjä periaatteita.

Hankintalain 93 § 5 momentin mukaan vertailuperusteiden on liityttävä hankinnan kohteeseen 94 §:n mukaisesti, ne eivät saa antaa hankintayksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta ja niiden on oltava syrjimättömiä ja varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus. Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten. Epäselvissä tapauksissa hankintayksikön on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen väitteiden arviointia

Hankintalain 74 § 1 momentin mukaan tarjoaja kantaa vastuun siitä, että sen tarjous on tarjouspyynnön sisällöltään selvänä pidettävien vaatimusten mukainen. Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia on arvioitava sellaisina, kun ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että tarjouspyynnön vastaisen tarjouksen alun perin antanut tarjoaja ei saa tarjousajan päättymisen jälkeen parantaa tai täydentää tarjoustaan tarjouspyynnön mukaiseksi.

Hankintalain 74 § 2 momentin mukaan hankintayksikkö voi kuitenkin harkintansa mukaan pyytää tarjoajaa täsmentämään tarjoustaan hankintayksikön asettamassa määräajassa. Täsmennyspyyntö saa kohdistua ainoastaan sellaisiin epäolennaisiin puutteisiin ja virheisiin, jotka eivät muuta tarjoajan asemaa. Hankintayksikkö ei kuitenkaan voi sallia tarjousten olennaista muuttamista. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksikkö ei voi pyytää tarjoajaa toimittamaan tarjousajan päättymisen jälkeen esimerkiksi tarjousten vertailuun vaikuttavaa puuttuvaa laatutietoa tai kokonaan puuttuvaa asiakirjaa, joka olisi tullut liittää tarjoukseen.

Hankintalain 93 §:n 5 momentin mukaan Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin pe-

rustuvat tiedot tarjousten vertailua varten. Epäselvissä tapauksissa hankintayksikön on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksiköllä ei ole velvollisuutta pyytää tarjoajia täsmentämään tarjouksiaan, mikäli se havaitsee mahdollisesti puutteellisia tai virheellisiä tietoja, vaan se voi pyytää täsmennystä oman harkintavaltansa mukaisesti noudattaen hankintalain periaatteita tarjoajien tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta.

Hankintayksikkö voi harkintavaltaansa nojautuen, ja hankintalain periaatteita tarjoajien tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta noudattaen päättää, pyytääkö se tarjoajilta täsmennyksiä ja täydennyksiä tarjouksia koskien. Tarjousten tarkistamisen yhteydessä hankintayksikkö on tarkistanut kelpoisuusvaatimukset sille toimitettujen asiakirjojen pohjalta. Hankintayksikkö ei ole huomannut epäselvyyksiä, puutteita tai risiiritaisuuksia kelpoisuusvaatimuksia tarkistaessaan.

Hankintaoikaisuvaatimuksessaan Sweco PM Oy vaatii, että hankintayksikkö tarkistaa, että kaikkien tarjoajien kelpoisuus vaatimukset täyttyvät osa-alue 1 osalta.

Sweco PM Oy vaatii hankintayksikköä tarkistamaan, onko valituilla toimijoilla 4 kustannusasiantuntijaa, jotka täyttävät tarjouspyynnössä osa-alueelle 1 esitetyt vähimmäisvaatimukset työkokemuksen osalta sekä sen osalta, että kaikilla neljällä asiantuntijalla on todelliset hankkeet, jotka täyttävät tarjouspyynnössä osa-alueelle 1 esitetyt vähimmäisvaatimukset. Sweco PM Oy totesi hankintaoikaisuvaatimuksen täydennyksessä, että Boost Brothers Oy listalla on sama hanke kuin A-insinöörien referensseissä. Toiseksi Sweco PM Oy huomauttaa, että Granlund Oy kaksi henkilöä ovat molemmat listanneet omaksi referenssiksi seuraavan kohteen: "Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki": Sweco tuo esiin näkemyksensä siitä, että samaa hanketta ei ole voinut esittää useamman henkilön referenssiksi.

Tarjouspyynnön liitteessä 2 "Vähimmäisvaatimuslomake osa-alue 1" on ilmoitettu seuraavasti: "Esitetyn henkilön tulee olla tehnyt kustannuslaskentaa esitetyn kokemusajan pääasiallisena työnään. Ilmoitettavien referenssien tulee olla hanke-, yleis- tai toteutussuunnitteluvaiheen kustannuslaskentatehtäviä. Lomakkeesta tulee selkeästi käydä ilmi, että henkilö on toiminut toimeksiannossa päävastuullisena asiantuntijana. Saman henkilön voi ilmoittaa asiantuntijaksi kumpaankin osa-alueeseen, mutta tätä koskevat tiedot on ilmoitettava kutakin osa-alueetta koskevalla lomakkeella erikseen. Saman referenssin voi ilmoittaa vain yhden henkilön osalle. Referenssiä ei ole hyväksyttävää ilmoittaa myös muiden henkilöiden referenssiksi samalla tai toisella osa-

alueella. Pyydetty tiedot on annettava yksinomaan näillä lomakkeilla. Tarjoaja ei saa toimittaa mitään ylimääräistä materiaalia pyydettyjen liitteiden lisäksi.”

Hankintayksikkö ei ole hankintapäätöstä tehdessään kyseenalaistanut kyseisten ilmoitettujen referenssitietojen paikkansa pitävyyttä.

Esiin nostetut referenssit on tarjouksissa ilmoitettu seuraavasti:

- A-Insinöörit Rakennuttaminen Oy: ”Järvenpään yhteiskoulu, Kansakoulunkatu 1 Järvenpää, Järvenpää, tavoitehinta-arvio, Boost Brothers Oy (Hankkeen laajuus: 13 011 brm², laskenta/ toimeksiannon rakennusteknisten töiden kustannuslaskentatehtävän valmistusvuosi: 2019.)”
- Boost Brothers Oy: ”Järvenpään yhtenäiskoulu, uudisrakennus sisältäen tavoitehintalaskelman sekä rakennusosa-arvion ja hankkeen kustannusohjauksen kaikissa hankevaiheissa. Tilaaja Mestari-toiminta Oy. Kohteen osoite on Kansakoulunkatu 3, Järvenpää. Tehtävä päävastuullinen asiantuntija. (Hankkeen laajuus: 6 596 brm², laskenta/toimeksiannon rakennusteknisten töiden kustannuslaskentatehtävän valmistusvuosi: 2023.)”
- Granlund Oy Kustannuslaskija 1: ”Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki. (Hankkeen laajuus: 24 124 brm², laskenta/toimeksiannon rakennusteknisten töiden kustannuslaskentatehtävän valmistusvuosi: 2020.)”
- Granlund Oy Kustannuslaskija 2: ”Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki. (Hankkeen laajuus: 24 124 brm², laskenta/toimeksiannon rakennusteknisten töiden kustannuslaskentatehtävän valmistusvuosi: 2020.)”

Boost Brothers Oy on hankintaoikaisuvaatimukseen antamassaan lausunnossaan todennut, että sen jättämä tarjous täyttää tarjouspyynnössä tarjouksen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset ja tarjous on kokonaisuudessaan tarjouspyynnön mukainen, kuten hankintayksikkö on tarjosten tarkastuksessa ja vertailussa aiemmin todennut. Lausunnossaan Boost Brothers toteaa, että se toimi kustannusasian-tuntijana Järvenpään yhteiskoulun uudisrakennushankkeessa ja referensseissä mainittu henkilö oli vastuullinen kustannuslaskija kyseisessä kohteessa Boost Brothersin tarjouksessa kuvatun mukaisesti. Boost Brothers toimi Järvenpään yhtenäiskoulun koko hankkeen aikana tosiasiallisena päävastuullisena kustannusasiantuntijana, referenssin mukaisesti. Boost Brothers Oy toteaa lausunnossaan, että ko. hankkeen laajuuden ja vaativuuden takia toimeksiannon tilaaja Mestari-toiminta Oy halusi, että siihen tilataan vertaileva tavoitehintalaskelma, minkä tekijäksi valittiin

A-insinöörit. Boost Brothers Oy toteaa lausunnossaan, että myös A-Insinöörit toteutti laskentaa hankkeelle tehden ainakin yhdessä hankkeen vaiheessa vertailulaskelman.

Hankintayksikkö katsoo saatujen lausuntojen ja ilmoitettujen referenssien osalta, että hankintayksikön ei ole syytä epäillä ilmoitettujen referenssikohteiden paikkansa pitävyyttä. Molemmissa kustannuslaskentaa on suoritettu Järvenpään yhtenäiskoulun uudisrakennukseen, mutta kustannuslaskennat ovat olleet itsenäisiä ja näin ollen tarjouspyynnössä ja sen liitteissä esitetyt vaatimukset ovat täyttyneet. Referensseissä ilmoitettu hankkeen vaihe ja kustannuslaskennan ajankohta ovat myös poikenneet toisistaan. Näin ollen hankintayksikkö katsoo, että ilmoitetut referenssit ovat tältä osin paikkansa pitäviä ja täten tarjouspyynnön vaatimusten mukaisia eikä päätöksen muuttamiselle tältä osin ole perusteita.

Granlund Oy:n tarjouksessa kaksi henkilöä kustannuslaskija 1 ja 2 ovat molemmat listanneet omaksi referenssiksi seuraavan kohteen: "Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki": Sweco tuo esiin näkemyksensä siitä, että samaa hanketta ei ole voinut esittää useamman henkilön referenssiksi.

Hankintayksikkö ei ole hankintapäätöstä tehdessään huomannut, että Kustannuslaskijalle 1 ja Kustannuslaskijalle 2 ilmoitettu referenssi on saman hankkeen sama vaihe. Hankintayksikkö huomasi asian hankintaoikaisuvaatimuksen täydennyksen johdosta. Hankintaoikaisuvaatimukseen lausudessaan Granlund Oy toteaa, että he ovat heidän näkemyksensä mukaan tarjouksessaan esittäneet henkilöt ja referenssit vaatimusten mukaisesti. Granlund Oy tarkensi lausumaansa siten, että he totesivat Kustannuslaskija 1 toimineen vastuullisena kustannuslaskijana Finlandia-talo hankkeen LKA vaiheen laskennassa (teksti oli epähuomiossa väärin referenssissä). Kustannuslaskija 2 toimi toteutusvaiheen laskennassa. Granlund Oy:n käsityksen mukaan molemmat ovat toimineet hankkeessa vastuullisena laskijana hankkeen eri vaiheissa.

Tarjouspyynnön liitteen 2 "Vähimmäisvaatimuslomake osa-alue 1" mukaan "Ilmoitettavien referenssien tulee olla hanke-, yleis- tai toteutus suunnitteluvaiheen kustannuslaskentatehtäviä." ja "Samana referenssin voi ilmoittaa vain yhden henkilön osalle. Referenssiä ei ole hyväksyttävää ilmoittaa myös muiden henkilöiden referenssiksi samalla tai toisella osa-alueella." Lomakkeella on pyydetty ilmoittamaan pyydetty määrä rakennusteknisten töiden hanke-, yleis- tai toteutussuunnitteluvaiheen kustannuslaskentatoimeksiantoa. Lomakkeella myös täsmennetään, että korjausrakennuskohteissa kahden ja uudisrakentamiskohteissa yhden on oltava tiettyihin rakennusluokituksen mukaisiin rakennuksiin kohdistuvia referenssejä. Hankintayksikkö katsoo, että tarjouspyyntöai-

neiston perusteella on selvää, että referenssi tarkoittaa hanke-, yleis- tai toteutussuunnitteluvaiheen kustannuslaskentatoimeksiantoa eikä kohdetta, johon toimeksianto on kohdistunut. Hankintayksikkö katsoo, että tarjouspyyntö materiaalissa on käytetty sanaa kohde ja referenssi yhdenmukaisesti eikä tarjoajille ole voinut olla epäselvää niiden merkitys. Kilpailutuksen aikana asiasta ei myöskään ole esitetty kysymyksiä.

Hankintayksikkö katsoo, että asiaa arvioitaessa tulee huomiota kiinnittää siihen, olisiko tarjouksen täsmentäminen ollut mahdollista, mikäli hankintayksikkö olisi havainnut virheen tarjouksia tarkastaessa. Kyseisessä hankkeessa tilaajana on ollut Helsingin kaupunki. Markkinaoikeus toteaa ratkaisussaan MAO 848/15 1.12.2015, että hankintayksikkö voi arvioida tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta vain tarjousasiakirjoissa esitettyjen tietojen perusteella eikä se voi käyttää tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta arvioidessaan muita mahdollisia tietojaan. Näin ollen hankintayksikkö ei ole voinut arvioida asiaa nojautuen siihen seikkaan, että se on toiminut ko. hankkeen kustannuslaskentatoimeksiantojen tilaajana.

Hankintalain 74 § 2 momentin mukaan täsmennyspyyntö saa kohdistua ainoastaan sellaisiin epäolennaisiin puutteisiin ja virheisiin, jotka eivät muuta tarjoajan asemaa. Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia arvioidaan sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä eikä yhdellekään tarjoajalle anneta mahdollisuutta saattaa tarjouspyyntöä vastaamatonta tarjousta tarjouspyynnön mukaiseksi tai muulla tavalla parantaa tarjoustaan. Tarjoaja kantaa vastuun tarjouksensa sisällöstä. Annettujen tarjousten jälkikäteinen muuttaminen tai tarkentaminen on pääsääntöisesti kielletty. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksikkö ei voi pyytää tarjoajaa toimittamaan tarjousajan päättymisen jälkeen esimerkiksi tarjousten vertailuun vaikuttavaa puuttuvaa laatutietoa. Hankintayksikkö voi kuitenkin pyytää tarjoajia täsmentämään ja selventämään tarjousten yksityiskohtia, jos se ei vaaranna tarjoajien tasapuolista kohtelua. Menettely ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että jollekin tarjoajalle annetaan mahdollisuus parantaa tarjoustaan.

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä (esim. tuomio Manova, C-336/12, EU:C:2013:647) on tuotu esiin, että tarjouksen yksittäisiä kohtia voitaisiin korjata tai täydentää etenkin sen vuoksi, että niitä on selvästi vain täsmennettävä, tai ilmeisten kirjoitus- tai laskuvirheiden korjaamiseksi (kohta 32). Tällaisessa tarkoituksessa esitetty pyyntö ei saa johtaa siihen, että asianomainen tarjoaja esittää tosiasiallisesti uuden tarjouksen (kohta 36). Hankintaviranomaisen pyytäessä ehdokkaita täsmentämään tarjoustaan, sen on kohdeltava ehdokkaita

yhdenvertaisesti ja lojaalisti, jotta tarjousten valintamenettelyn päätyttyä ja sen lopputuloksen valossa täsmennyspyynnöstä ei voisi saada sel-laista vaikutelmaa, että sillä on perusteettomasti suosittu tai syrjitty eh-dokasta tai ehdokkaita, jolle tai joille kyseinen pyyntö on osoitettu (koh-ta 37).

Markkinaoikeus katsoo ratkaisussaan MAO 198/15, 20.3.2015, ettei voittaneen tarjoajan tarjousta ole tullut jättää kohdan "Korjausrulla" osalta huomiotta pelkästään siitä syystä, että sen tuotekoodiksi on erehdyksessä ilmoitettu sama koodi kuin kohdassa "Karttaneula, eri vä-rejä, pyöreä nuppi" pyydetylle tuotteelle. Voittaneen tarjoajan tarjouk-sessa ollutta virheellistä tuotekoodia on pidettävä ilmeisenä kirjoitusvir-heenä. Markkinaoikeus totesi, että voittaneen tarjoajan tarjouksessa ol-leen ilmeisen kirjoitusvirheen korjaaminen ei ollut hankintasäännösten vastaista menettelyä.

Granlund Oy tarjouksessa on esitetty, että kustannuslaskija 1 olisi toi-minut päävastuullisena asiantuntijana täsmälleen samassa (sama koh-de ja sama vaihe) toimeksiannossa kun kustannuslaskija 2. Granlund Oy tuo lausumassaan esiin, että teksti oli epähuomiossa väärin tarjou-saineistossa. He totesivat kustannuslaskija 1 toimineen vastuullisena kustannuslaskijana hankkeen LKA vaiheen laskennassa ja kustannus-laskija 2 toimineen toteutusvaiheen laskennassa.

Hankintayksikkö katsoo, että tapauksessa on MAO 198/15 tapauksen tavoin kyse ilmeisen kirjoitusvirheen korjaamisesta ja tämä virheen kor-jaaminen voidaan ottaa tapausta arvioitaessa huomioon. Virhe on il-meinen, sillä lähtökohtaisesti yhdessä toimeksiannossa on vain yksi päävastuullinen kustannuslaskija eikä vertailevaa laskentaa tehdä sa-man yrityksen toimesta. Näin ollen asiakirjoista olisi ollut nähtävillä, et-tei ilmoitettu tieto voi pitää paikkaansa.

Asiaa arvioitaessa hankintayksikkö on kiinnittänyt myös huomiota suh-teellisuusperiaatteeseen, joka edellyttää, että hankintamenettelyn vaa-timukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltavan päämäärän kanssa. Suhteellisuusperiaatteen on katsottu oikeuskäytännössä merkitsevän myös kohtuullisuuden vaatimusten huomioon ottamista. Hankintayksik-kö katsoo, että tarjouksen hylkääminen ilmeisen kirjoitusvirheen takia olisi suhteellisuusperiaatteen vastaista.

Hankintayksikkö on toiminut hankintalain mukaisesti, kun vähimmäis-vaatimukset arvioitiin hankintailmoituksessa ilmoitetuilla perusteilla ja asiakirjanäytön mukaisesti. Granlund Oy:n tarjousta tarkastaessaan hankintayksikkö ei ole huomannut referensseissä ollutta virhettä. Han-kintayksikkö kuitenkin katsoo, että kyseessä on ilmeinen kirjoitusvirhe,

jonka korjaaminen voidaan ottaa huomioon vielä hankinnan tässä vaiheessa.

Näin ollen hankintayksikkö toteaa, että se on suorittanut hankintaoikaisuvaatimuksessa vaaditun tarkistuksen eikä päätökseen vaikuttavia virheitä ole havaittu.

Johtopäätökset

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta noudattaen. Granlund Oy:n tarjoustä tarkastaessaan hankintayksikkö ei ole huomannut referensseissä ollutta virhettä. Hankintayksikkö kuitenkin katsoo, että kyseessä on ilmeinen kirjoitusvirhe, jonka korjaaminen voidaan suhteellisuusperiaate huomioiden ottaa huomioon vielä hankinnan tässä vaiheessa. Näin ollen vähimmäisvaatimusten täyttämisen ei ole havaittu päätökseen vaikuttavaa virhettä.

Boost Brothers Oy ja Granlund Oy:n referenssikohteet ovat täyttäneet tarjouspyynnön vaatimukset tarjouspyynnön mukaisesti ja näin ollen tarjoukset ovat olleet tarjouspyynnön mukaisia.

Edellä esitetyillä perusteilla Sweco PM Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaatimus ei anna aiheutta muuttaa kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 tekemää hankintapäätöstä.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Kulomäki, lakimies, puhelin: 09 310 52480
maria.kulomaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus Sweco PM Oy
- 2 Hankintaoikaisuvaatimuksen täydennys Sweco PM Oy
- 3 Lausunnot, Boost Brothers Oy
- 4 Lausunto, Costa Laskenta Oy
- 5 Lausunnot, Granlund Oy

Oheismateriaali

1 Hankintailmoitus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen
tekijä

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikai-
supäätös
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikai-
supäätös

16

Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 73 päätöksestä koskien Toteutussuunnittelu: Yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun puitejärjestelyä

HEL 2023-000292 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

A

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä Sweco Finland Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 73 päätöksestä koskien Toteutussuunnittelu: Yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun puitejärjestelyn 1.7.2024 - 30.6.2026 (optio 1.7.2026 - 30.6.2028) osa-alueita 1 ja 2. Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella 30.5.2024 annettua päätöstä tulisi muuttaa.

B

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 73 päätöksestä koskien Toteutussuunnittelu: Yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun puitejärjestelyn 1.7.2024 - 30.6.2026 (optio 1.7.2026 - 30.6.2028) osaluetta 3. Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella 30.5.2024 annettua päätöstä tulisi muuttaa.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimusten käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 73 tekemä hankintapäätös perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen annettiin tarjoajille tiedoksi 4.6.2024.

Sweco Finland Oy on tehnyt päätöksestä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen koskien hankinnan osa-alueita 1 ja 2. Hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 13.6.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy on tehnyt päätöksestä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen koskien hankinnan osa-aluetta 3. Hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 14.6.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 2.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Toteutussuunnittelu: Yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun puitejärjestely hankinnasta julkaistiin EU-hankintailmoitus. Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunkiympäristön toimialan 28.3.2024 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2023-000292 sekä tarjousaikana jätettyjen tarjouspyyntöä koskeneiden kysymysten vastauksiin.

Hankinta on jaettu neljään (4) eri osa-alueeseen seuraavasti:

Osa-alue 1: Monialaiset ympäristösuunnittelun toimeksiannot, yleis- ja rakennussuunnittelu

Osa-alue 2: Tavanomaiset ympäristösuunnittelun toimeksiannot, yleis- ja rakennussuunnittelu

Osa-alue 3: Kaupunkivesien käsittelyn ja vesirakentamisen suunnitelmat ja selvitykset

Osa-alue 4: Liikuntapuistojen, ulkoliikuntapaikkojen ja uimarantojen yleis- ja rakennussuunnittelu

Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisena avoimena menettelynä. Kysymyksessä on EU-kynnysarvon ylittävä palveluhankinta. Hankinnasta on julkaistu EU-hankintailmoitus sähköisessä HILMA ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintailmoituksessa ilmoitettiin tar-

jouspalvelu.fi -toimittajaportaalien ko. tarjouspyyntöä koskeva Internet-osoite, josta tarjouspyyntöasiakirjat olivat sähköisesti saatavissa.

Määräaikaan 8.4.2024 klo 8:00 mennessä tarjouksen jätti kymmenen (10) tarjoajaa:

1. Destia Oy (osa-alueet 1 ja 2)
2. Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy (osa-alueet 1, 2, 3 ja 4)
3. Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja Saario Janne Juhani Tmi (osa-alueet 1, 2, 3 ja 4)
4. Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy (osa-alueet 1, 2, 3 ja 4)
5. Ryhmittymä MASU-LASS: MASU Planning Oy, LASS Landscape Architecture Oy (osa-alueet 1 ja 2)
6. Ryhmittymä: Nomaji maisema-arkkitehdit Oy ja Saario Janne Juhani Tmi (osa-alueet 1 ja 2)
7. Ramboll Finland Oy (osa-alueet 1, 2, 3 ja 4)
8. Sitowise Oy (osa-alueet 1, 2, 3 ja 4)
9. Sweco Finland Oy (osa-alueet 1, 2, 3 ja 4)
10. WSP Finland Oy (osa-alueet 1, 2, 3 ja 4)

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto oikeutti päätöksellään 30.5.2024 § 73 maankäyttöjohtajan allekirjoittamaan yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun toteutussuunnittelua koskevat puitesopimukset tarjoajien kanssa seuraavasti:

Osa-alue 1: Monialaiset ympäristösuunnittelun toimeksiannot, yleis- ja rakennussuunnittelu

1. Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja Saario Janne Juhani Tmi
2. WSP Finland Oy
3. Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy
4. Ramboll Finland Oy
5. Sitowise Oy
6. Ryhmittymä MASU-LASS: MASU Planning Oy ja LASS Landscape Architecture Oy
7. Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy

Osa-alue 2: Tavanomaiset ympäristösuunnittelun toimeksiannot, yleis- ja rakennussuunnittelu

1. Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja Saario Janne Juhani Tmi
2. WSP Finland Oy
3. Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy
4. Ramboll Finland Oy

5. Ryhmittymä: Nomaji maisema-arkkitehdit Oy ja Saario Janne Juhani Tmi
6. Ryhmittymä MASU-LASS: MASU Planning Oy ja LASS Landscape Architecture Oy
7. Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy

Osa-alue 3: Kaupunkivesien käsittelyn ja vesirakentamisen suunnitelmat ja selvitykset

1. Ramboll Finland Oy
2. Sitowise Oy
3. WSP Finland Oy
4. Sweco Finland Oy

Osa-alue 4: Liikuntapuistojen, ulkoliikuntapaikkojen ja uimarantojen yleis- ja rakennussuunnittelu

1. Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja Saario Janne Juhani Tmi
2. Ramboll Finland Oy
3. Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy
4. WSP Finland Oy
5. Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy

Päätöksessään kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hankinnan osa-alueen 3 osalta hylätä Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy:n ja Studio Terra Oy:n, Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy:n, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy:n ja Saario Janne Juhani Tmi:n sekä Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:n tarjoukset tarjouspyynnön vastaisina.

Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy:n tarjous ei täyttänyt asetettua vähimmäisvaatimusta kolmesta pääsuunnittelijasta, sillä pääsuunnittelija 4 ei täyttänyt pääsuunnittelijalle tarjouspyynnössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia.

Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja Saario Janne Juhani Tmi:n tarjous ei täyttänyt asetettua vähimmäisvaatimusta kolmesta pääsuunnittelijasta, sillä pääsuunnittelija 3 ei täyttänyt pääsuunnittelijalle tarjouspyynnössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia.

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:n tarjous ei täyttänyt asetettua vähimmäisvaatimusta kolmesta projektipäälliköstä ja kolmesta pääsuunnittelijasta, sillä projektipäällikkö 1 sekä pääsuunnittelijat 1, 2 ja 3 eivät täyttäneet projektipäällikölle ja pääsuunnittelijalle tarjouspyynnössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia.

Hankintaoikaisuvaatimukset

Sweco Finland Oy teki 13.6.2024 hankintaoikaisuvaatimuksen koskien hankinnan osa-alueita 1 ja 2.

Sweco Finland Oy vaatii, että hankintayksikkö oikaisee hankintapäätöstä siten, että heidän referenssipisteensä lasketaan uudelleen osa-alueen 1 projektipäällikön 2 sekä osa-alueen 2 projektipäällikön 2 ja projektipäällikön 4 osalta. Sweco Finland Oy esittää, mainitut projektipäälliköt ovat saaneet perusteettomasti useista kohdista 0 pistettä.

FCG Finnish Consulting Group Oy teki 14.6.2024 hankintaoikaisuvaatimuksen koskien hankinnan osa-alueita 3 ja ryhmittymän muut jäsenet yhtyivät siihen 9.7.2024.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy vaatii, että hankintayksikkö oikaisee hankintapäätöstä ja suorittaa tarjousvertailun uudelleen. Vaatimuksen tekijä esittää, että hankintayksikkö on virheellisesti hylännyt osa-alueen 3 pääsuunnittelijan 4 ja katsoo, että pääsuunnittelija 4 täyttää tarjouspyynnössä pääsuunnittelijalle asetetut vaatimukset V8, V9 ja V10 osalta. Vaatimuksen esittäjä katsoo, että tosiasiallisesti pääsuunnittelija 4 on täyttänyt kaikki pääsuunnittelijalle tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset. Vaatimuksen tekijä esittää, että mikäli vaatimusten täyttäminen olisi ollut hankintayksikölle epäselvää, olisi hankintayksikön tullut hankintoja koskevien tasapuolisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden nojalla kohdella kaikkia tarjoajia tasapuolisesti ja pyytää täsmennys- tai täydennyspyyntö tarjouksen sisältöä koskien. Hankintaoikaisuvaatimuksessa esitetään lisäksi, että kyseisessä kilpailutuksessa hankintayksikkö on pyytänyt täsmennyksiä ja täydennyksiä muiden, kun hankintaoikaisuvaatimuksen kohteena olevan pääsuunnittelijan osalta. Täsmennyksiä ja täydennyksiä on pyydetty myös referenssien sisältöä koskien. Vaatimuksen tekijä katsoo, että hankintoja koskevien periaatteiden mukaan tarjoajien ja tarjosten arvioinnissa tasapuolisuus edellyttää, että asetetut vaatimukset koskevat samalla tavoin kaikkia tarjoajia. Suhteellisuusperiaate taas edellyttää kohtuullisuuden vaatimusten huomioon ottamista. Näin ollen hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että Hankintayksiköllä on pakottavaan lainsäädäntöönperustuva velvoite suorittaa tarjousvertailu uudestaan.

Asianosaisten kuuleminen

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kuulemispyyntö Sweco Finland Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksesta on lähetetty 28.6.2024 asianosaisille eli Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja Saario Janne Juhani Tmi:lle, WSP Finland Oy:lle, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:lle, Ramboll Finland Oy:lle, Sitowise Oy:lle, Ryhmittymä MASU-LASS: MASU Planning Oy ja LASS Landscape Architecture Oy:lle, Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy:lle sekä Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:lle.

Asianosaiset eivät ole lausuneet asiasta.

Kuulemispyyntö Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksesta on lähetetty 28.6.2024 asianosaisille eli Ramboll Finland Oy:lle, Sitowise Oy:lle, WSP Finland Oy:lle sekä Sweco Finland Oy:lle.

Asianosaiset eivät ole lausuneet asiasta.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 74 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta.

Hankintalain 74 §:n 2 momentin mukaan, jos tarjouksessa tai osallistumishakemuksessa olevat tiedot tai asiakirjat ovat puutteellisia tai virheellisiä taikka jotkut asiakirjat tai tiedot puuttuvat, hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään tietoja tai asiakirjoja hankintayksikön asettamassa määräajassa. Edellytyksenä on, että menettelyssä noudatetaan 3 §:ssä säädettyjä periaatteita.

Hankintalain 83 §:n mukaan hankintayksikkö voi asettaa ehdokaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia 84 - 86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia. Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Vaatimusten tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti varmistaa, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus harjoittaa ammattitoimintaa ja että sillä on riittävät

taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintalain 86 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että ehdokkailla ja tarjoajilla on tarvittavat henkilöstö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi hankintayksikön edellyttämällä tasolla. Hankintayksikkö voi vaatia, että riittävä kokemus osoitetaan viittaamalla aiemmin toteutettuihin sopimuksiin.

Hankintalain 93 §:n 5 momentin mukaan vertailuperusteiden on liitettävä hankinnan kohteeseen 94 §:n mukaisesti, ne eivät saa antaa hankintayksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta ja niiden on oltava syrjimättömiä ja varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus. Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten. Epäselvissä tapauksissa hankintayksikön on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

Hankintaoikaisuvaatimuksissa esitettyjen väitteiden arviointia

A) Sweco Finland Oy:n hankintaoikaisuvaatimus

Tarjouspyynnössä on ilmoitettu seuraavasti: "Nimettävälle henkilölle asetetut vähimmäisvaatimukset ja ne ylittävät pisteytettävät laatuksiteerit on kuvattu henkilöryhmäkohtaisissa asiantuntijalomakkeissa (liitteet on merkitty osa-alueen tunnuksella OAX)." Tarjoajan on tullut tarjouksensa liitteeksi täyttää henkilöryhmäkohtaiset asiantuntijalomakkeet.

Tarjouspyynnön henkilöryhmäkohtaisessa asiantuntijalomake liitteessä "Toteutus suunnittelu OAX Projektipäällikkö" on määritelty, että: "Lomakkeella annettujen tietojen perusteella arvioidaan osa-alueelle nimettävälle projektipäällikölle asetettujen vähimmäisvaatimusten täyttyminen sekä lisäksi tehdään pisteytettävä laatu arviointi." Lisäksi lomakkeella on esitetty, että: "Tarjoajalla on mahdollista saada laatuapusteita osa-alueelle nimettyjen projektipäälliköiden vähimmäisvaatimukset ylittävästä osaamisesta sekä nimettyjen projektipäälliköiden vähimmäismäärän ylittävästä henkilömäärästä. Pisteytettävät osaamiskriteerit ovat kuvattu tämän lomakkeen kohdassa 2. Pisteytettävä osaaminen alakohdissa 2.1 Osa 1: Kokemus ja 2.2 Osa 2: Henkilöreferenssien kokonaisuus (kriteerit P1-P4)"

Sweco Finland Oy, osa-alue 1, projektipäällikkö 2

Sweco Finland Oy:n osa-alueelle 1 esittämä projektipäällikkö 2 on vastoin hankintaohjelmavaatimuksessa esitettyä saanut 0 pistettä vain yhdestä arviointikohdasta (P2).

Tarjouspyynnön liitteen "Toteutussuunnittelu OA2 Projektipäällikkö" kohdassa P2 määriteltä, että: "Nimetyllä henkilöllä tulee olla työkokemusta toimeksiannoista, joissa henkilö on toiminut projektipäällikkönä ympäristösuunnittelun toteutussuunnitteluhankkeissa, jotka ovat sisältäneet sekä yleis- että rakennussuunnitteluvaiheet ja jotka ovat sisältäneet ympäristönäkökulmia. Arviointikriteerit (5 kpl): päästöjen vaikutusten arviointi, päästölaskenta, kiertotalous, direktiivi- tai vieraslajit, luonnon monimuotoisuus erityisellä tasolla. Todentavia toimeksiantoja saa esittää enintään kolme (3) kpl. Arviointikriteerit voivat täytyä yhdessä tai useammassa esitettävässä toimeksiannossa."

Pisteiden saamiseksi on toimeksiantojen tullut täyttää arviointikriteerien vaatimuksia. Pisteitä on saanut toimeksiannoissa täyttyvien kriteerien määrän mukaisesti: 1 kpl = 1 piste, 2 kpl = 2 pistettä, 3 kpl = 3 pistettä, 4 kpl = 4 pistettä, 5 kpl = 5 pistettä.

Projektipäällikölle 2 on esitetty kohtaan P2 kolme (3) toimeksiantoa.

Hankintayksikkö on hankintaohjelmavaatimuksen johdosta tarkastanut pisteytyksen ja toteaa, että esitettyjen toimeksiantojen kuvausten perusteella toimeksiannoissa ei ole tehty päästölaskentoja eikä arvioitu päästövaikutuksia. Kiertotalouden huomioimista ei ole kuvattu. Maininta suojellusta perhoslajista ei sisältänyt tietoa siitä, mikä perhoslaji on ollut kyseessä tai onko kyseessä ollut direktiivilaji. Luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi erityisellä tasolla ei ole katsottu riittäväksi vain yhden tavanomaisestikin huomioitavan asian mainitsemista.

Projektipäällikölle 2 kohtaan P2 esitettyjen referenssitoimeksiantojen ei katsota täyttävän tarjouspyyntöasiakirjoissa asetettujen arviointikriteerien vaatimuksia.

Sweco Finland Oy, osa-alue 2, projektipäällikkö 2

Sweco Finland Oy:n osa-alueelle 2 esittämä projektipäällikkö 2 on saanut 0 pistettä kohdista P1, P2 ja Teema 4 (P4).

Tarjouspyynnön liitteen "Toteutussuunnittelu OA2 Projektipäällikkö" kohdassa P1 määriteltä, että: "Nimetyllä henkilöllä tulee olla työkokemusta toimeksiannoista, joissa henkilö on toiminut projektipäällikkönä osa-alueen 2 palvelukuvausta (yleiskuvaus) vastaavissa suunnitteluhankkeissa, jotka ovat sisältäneet sekä yleis- että rakennussuunnitteluvaiheet ja joissa on ollut monialainen ohjausryhmä ja sidosryhmiä [monialaisuus tässä tarkoittaa, että toimeksianto on sisältänyt eri tekniikka-

lajeja (kuten kuivatus- tasaus, pohjarakennus-, taitorakenne, valaistus ja vesihuolto, suunnittelua) ja kohteen suunnittelun tavoitteet ovat olleet laaja-alaisia (kulttuurihistoria, toiminnalliset tarpeet, kaupunkikuva, hu- levedet ja luontoarvot)]. Todentavia toimeksiantoja saa esittää enintään viisi (5) kpl.” Palvelukuvauksessa on osa-alueen 2 osalta edellytetty toimeksiannoilta yleisten alueiden puisto- viher- ja ulkoliikunta-alueiden perusparannukseen ja uudisrakentamiseen liittyviä puisto- ja rakennus- suunnitelmia sekä kunnossapidon suunnittelua.

Pisteiden saamiseksi kohdassa P1 on edellytetty, että hyväksytyt toimeksiantoja on vähintään neljä (4) kappaletta.

Projektipäällikölle 2 on esitetty kohtaan P1 yhteensä viisi (5) toimeksiantoja, joista hankintayksikkö on hyväksynyt toimeksiannot 2, 4 ja 5 ja hylännyt toimeksiannot 1 ja 3.

Hankintayksikkö on hankinta- ja vaatimusten johdosta tarkastanut pisteytyksen ja toteaa, että toimeksiannot 1 ja 3 ovat annettujen kuvausten mukaan koskeneet ajoneuvoliikennekatujen suunnittelua, eikä niiden ole tästä johtuen katsottu sisältäneen palvelukuvauksen mukaisia tavanomaisten puistojen suunnittelua. Toimeksiantojen 1 ja 3 ei katsota täyttävän tarjouspyyntöasiakirjojen kohdassa P1 asetettujen arviointikriteerien vaatimuksia.

Projektipäällikön 2 kohdassa P1 hyväksytyt kolme (3) toimeksiantoja eivät siis täytä pisteiden saamiseksi edellytettyä, vähintään neljän (4) hyväksytyn, toimeksiannon vähimmäisvaatimusta.

Tarjouspyynnön liitteen ”Toteutus suunnittelu OA2 Projektipäällikkö” kohdassa P2 on ollut samat arviointikriteerit kuin osa-alueen 1 kohdassa P2. Projektipäällikölle 2 on lisäksi esitetty osa-alueen 2 kohtaan P2 samat referenssitoimeksiannot kuin edellä käsitellylle osa-alueen 1 projektipäällikölle 2. Osa-alueen 2 projektipäällikön 2 kohdan P2 pisteytystä arvioidaan siis samoin perustein kuin edellä osa-alueen 1 projektipäällikön 2 pisteytystä kohdassa P2.

Projektipäällikölle 2 kohtaan P2 esitettyjen referenssitoimeksiantojen ei katsota täyttävän tarjouspyyntöasiakirjoissa asetettujen arviointikriteerien vaatimuksia.

Tarjouspyynnön liitteen ”Toteutus suunnittelu OA2 Projektipäällikkö” kohdassa ”2.2. Osa 2: Henkilöreferenssien kokonaisuus” (P4) on määriteltä, että: ”Nimetyn henkilön tulee esittää kolmesta (3) eri toimeksian- nosta koostuvaa henkilöreferenssien kokonaisuus, joka vastaa palvelu- kuvausta ja kohdassa ”Henkilöreferenssien kokonaisuuden arviointikriteerit” kuvattuja arviointikriteereitä. Arviointikriteerien ei tarvitse täytyä kaikissa esitetyissä toimeksiannoissa, vaan riittää että kukin arviointikri-

teeri täyttyy jossain henkilöreferenssien kokonaisuuden kolmesta toimeksiannosta.”

Kohdassa Teema 4: “Kestävä ympäristörakentaminen (KESY) ja luonnon monimuotoisuus” on edellytetty, että: “Referenssien kokonaisuus sisältää kestävästä ympäristörakentamisen tavoitteiden mukaisia ratkaisuja ja luonnon monimuotoisuutta ylläpitäviä ja lisääviä ratkaisuja (hulevesien luonnonmukainen käsittely, olemassa olevan maaperän hyödyntäminen, olemassa olevan kasvillisuuden säilyttäminen, luonnon monimuotoisuuden lisääminen). Arviointikriteerit voivat täyttyä samassa toimeksiannossa tai eri toimeksiannossa.”

Henkilöreferenssien kokonaisuudesta Teeman 4 osalta on voinut saada pisteitä seuraavasti:

- Referenssien kokonaisuus vastaa erinomaisesti arviointikriteeriä = 5 pistettä
- Referenssien kokonaisuus vastaa hyvin arviointikriteeriä = 4 pistettä
- Referenssien kokonaisuus vastaa kohtalaisesti arviointikriteeriä = 3 pistettä
- Referenssien kokonaisuus vastaa heikosti arviointikriteeriä = 1 pistettä
- Referenssien kokonaisuus ei vastaa arviointikriteeriä = 0 pistettä

Hankintayksikkö on hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta tarkastanut pisteytyksen ja toteaa, että Projektipäällikölle 2 esitettyjen referenssien kokonaisuuden ei voida katsoa vastaavan arviointikriteereitä. Esitettyjen henkilöreferenssien kokonaisuuden ei voida katsoa täyttävän tarjouspyyntöasiakirjojen kohdassa Teema 4 (P4) asetettuja vaatimuksia.

Sweco Finland Oy, osa-alue 2, projektipäällikkö 4

Sweco Finland Oy:n osa-alueelle 2 esittämä projektipäällikkö 4 on vastoin hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyä saanut 0 pistettä vain yhdestä arviointikohdasta (P1).

Tarjouspyynnön liitteen “Toteutus suunnittelu OA2 Projektipäällikkö” kohdassa P1 määriteltä, että: “Nimetyllä henkilöllä tulee olla työkokemusta toimeksiannoista, joissa henkilö on toiminut projektipäällikkönä osa-alueen 2 palvelukuvausta (yleiskuvaus) vastaavissa suunnitteluhankkeissa, jotka ovat sisältäneet sekä yleis- että rakennussuunnitteluvaiheet ja joissa on ollut monialainen ohjausryhmä ja sidosryhmiä [monialaisuus tässä tarkoittaa, että toimeksianto on sisältänyt eri tekniikkalajeja (kuten kuivatus- tasaus, pohjarakennus-, taitorakenne, valaistus ja vesihuolto, suunnittelua) ja kohteen suunnittelun tavoitteet ovat olleet laaja-alaisia (kulttuurihistoria, toiminnalliset tarpeet, kaupunkikuva, hulevedet ja luontoarvot)]. Todentavia toimeksiantoja saa esittää enintään viisi (5) kpl.” Palvelukuvauksessa on osa-alueen 2 osalta edellytetty

toimeksiannoilta yleisten alueiden puisto- viher- ja ulkoliikunta-alueiden perus-parannukseen ja uudisrakentamiseen liittyviä puisto- ja rakennus-suunnitelmia sekä kunnossapidon suunnittelua.

Pisteiden saamiseksi kohdassa P1 on edellytetty, että hyväksytyt toimeksiantoja on vähintään neljä (4) kappaletta.

Projektipäällikölle 4 on esitetty kohtaan P1 yhteensä viisi (5) toimeksiantoa, joista hankintayksikkö on hyväksynyt toimeksiannot 1 ja 2 ja hylännyt toimeksiannot 3, 4 ja 5.

Hankintayksikkö on hankinta-aoikaisuvaatimuksen johdosta tarkastanut pisteytyksen ja toteaa, että toimeksiannot 1 ja 3 ovat olleet sama referenssi (Mt 847 Kembraana tie- ja rakennussuunnitelma), eikä yhtä samaa referenssiä voida samassa kohdassa (P1) laskea kahdesti. Toimeksiannot 4 ja 5 ovat annettujen kuvausten mukaan koskeneet ajoneuvoliikennekatujen ja tiehankkeiden suunnittelua, eikä niiden ole katsottu sisältäneen palvelukuvauksen mukaista tavanomaisten puistojen suunnittelua. Näin ollen toimeksiantojen 3, 4 ja 5 ei katsota täyttävän tarjouspyyntöasiakirjojen kohdassa P1 asetettujen arviointikriteerien vaatimuksia.

Projektipäällikön 4 hyväksytyt toimeksiannot (3) kohdassa P1 eivät siis täytä pisteiden saamiseksi edellytettyä vähintään neljää (4) hyväksytyt toimeksiantoa.

Yhteenveto Sweco Finland Oy:n hankinta-aoikaisuvaatimuksesta

Hankintalain 93 §:n 5 momentin mukaan hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten. Epäselvissä tapauksissa hankintayksikön on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

Hankintalain 74 § 1 momentin mukaan tarjoaja kantaa vastuun siitä, että sen tarjous on tarjouspyynnön sisällöltään selvänä pidettävien vaatimusten mukainen. Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia on arvioitava sellaisina, kun ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä. Markkinaoikeus on ratkaisussaan MAO:848/15, 1.12.2015 todennut, että hankintayksikkö voi arvioida tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta vain tarjousasiakirjoissa esitettyjen tietojen perusteella eikä se voi käyttää tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta arvioidessaan muita mahdollisia tietojaan.

Oikeuskäytännön perusteella on selvää, että hankintayksikkö ei voi arvioida tarjouksia sellaisiin tietoihin perustuen, joita ei ole esitetty tarjou-

saineistossa. Hankintayksikkö katsoo, että arvioinnin tulee perustua siihen, mitä tarjousaineistossa on esitetty, eikä se voi olettaa tai käyttää omaa saatavilla olevaa tietoa arvioinnissa.

Kaiken edellä mainitun johdosta hankintayksikkö katsoo, että hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty suhteellisuus- sekä tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatteita noudattaen. Hankintayksikkö on tarkistanut pisteiden laskun hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta, eikä virhettä ole havaittu. Hankintayksikkö on toiminut hankintalain mukaisesti tarjousta arvioimissaan ja referenssipisteitä laskiessaan.

B) Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy hankintaoikaisuvaatimus

Tarjouspyynnössä on ilmoitettu seuraavasti: "Nimettävälle henkilölle asetetut vähimmäisvaatimukset ja ne ylittävät pisteytettävät laatuksiteerit on kuvattu henkilöryhmäkohtaisissa asiantuntijalomakkeissa (liitteet on merkitty osa-alueen tunnuksella OAX)". Tarjoajan on tullut tarjouksensa liitteeksi täyttää henkilöryhmäkohtaiset asiantuntijalomakkeet.

Tarjouspyynnön henkilöryhmäkohtaisessa asiantuntijalomake liitteessä "Toteutussuunnittelu OA3 Pääsuunnittelija" on määritelty, että "Nimettävälle pääsuunnittelijalle asetetut vähimmäisvaatimukset on kuvattu tämän lomakkeen kohdassa 1. Vähimmäisvaatimukset (vaatimukset V1-V10). Nimettävän pääsuunnittelijan tulee täyttää kaikki asetetut vähimmäisvaatimukset." Hankintaoikaisuvaatimuksen kohteena olevat vaatimukset on lomakkeella esitetty seuraavasti:

V8: "Nimetyllä henkilöllä tulee olla työkokemusta toimeksiannoista, joissa henkilö on toiminut pääsuunnittelijana osa-alueen 3 palvelukuvausta vastaavissa puistosuunnitteluhankkeissa, joissa suunnittelussa on sovellettu yleisiä viheralueiden suunnittelun ohjeistuksia (esim. InfraRYL). Todentavia toimeksiantoja tulee esittää kaksi (2) kappaletta ja niiden on oltava valmistunut vuodesta 2010 lähtien. Vain valmistuneet toimeksiannot hyväksytään."

V9: "Nimetyllä henkilöllä tulee olla työkokemusta toimeksiannoista, joissa henkilö on laatinut tai tarkastanut rakennusosatasoisia kustannuslaskelmia käyttäen Fore tai Ihku -kustannuslaskentaohjelmaa. Todentavia toimeksiantoja tulee esittää kaksi (2) kappaletta ja niiden on oltava valmistunut vuodesta 2010 lähtien. Vain valmistuneet toimeksiannot hyväksytään."

V10: "Nimetyllä henkilöllä tulee olla työkokemusta toimeksiannoista, joissa on ollut vaatimuksena tilaajan mallipiirustukset ja suunnitteluohjeistus. Todentavia toimeksiantoja tulee esittää kaksi (2) kappaletta ja

niiden on oltava valmistunut vuodesta 2010 lähtien. Vain valmistuneet toimeksiannot hyväksytään.”

Tarjoajaa on V8, V9 ja V10 vaatimusten osalta pyydetty kirjoittamaan lomakkeelle ”Tiivis kuvaus siitä, miten asetettu vaatimus täyttyy suunnittelutoimeksiannossa”.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti 30.5.2024 hylätä hankinnan osa-alueen 3 osalta Ryhmittymä FCG Finnish Consulting Group Oy:n ja Studio Terra Oy:n. Tarkeimmat perustelut tarjousten hylkäämiselle osa-alueella 3 on esitetty päätöksen liitteillä ”Tarjousten_tarkastus_OA1-4_tarjoajan nimi”. Liitteen mukaan ”Pääsuunnittelija 4:n tarjouslomakkeessa vähimmäisvaatimuksen V8 toimeksiannoissa ei ole mainintaa onko suunnittelussa sovellettu yleisiä viheralueiden suunnittelun ohjeistuksia. Vähimmäisvaatimuksessa V9 toimeksiannossa 2 ei käy ilmi onko hankkeessa laadittu kustannusarviota Fore tai Ihku -kustannuslaskentaohjelmalla. Vähimmäisvaatimuksen V10 toimeksiannoissa ei ole mainintaa onko toimeksiannoissa käytetty tilaajan mallipiirustuksia ja suunnitteluohjeistuksia. Edellä esitetyn mukaisesti Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy:n ja Studio Terra Oy:n pääsuunnittelija 4 ei täytä pääsuunnittelijalle tarjouspyynnössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Koska Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy ovat esittäneet vain kolmea pääsuunnittelijaa, ei tarjouksen osalta täyty asetettu vähimmäisvaatimus kolmesta pääsuunnittelijasta. Näin ollen Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy:n ja Studio Terra Oy:n tarjous hankinnan osa-alueen 3 osalta on hylättävä tarjouspyynnön vastaisena.”.

Hankintaoikaisuvaatimuksen yhteydessä hankintayksikkö on tarkistanut, että tarjoaja on esittänyt kolmea pääsuunnittelijaa, joista yksi on hylätty, jolloin vaatimus kolmesta ei täyttynyt.

Vaatimuksen tekijä on oikaisuvaatimuksen mukaan valinnut kohtiin V8, V9 ja V10 arvioitavaksi sellaiset hankkeet, jotka täyttävät vaatimukset, eikä kohtia olisi muussa tapauksessa täytetty lainkaan. Vaatimuksen tekijä tuo esiin, että hankintayksikkö on pyytänyt täsmennyksiä ja täydennyksiä muiden kuin osa-alueen 3 pääsuunnittelijan 4 osalta ja katsoo, että hankintayksikön olisi tullut hankintoja koskevien tasapuolisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden nojalla kohdella kaikkia tarjoajia tasapuolisesti ja pyytää täsmennystä tai täydennystä ryhmittymän tarjoukseen liittyen, mikäli on katsonut sen sisältävän epäselviä kohtia.

Asiassa ei ole väitetty hankintayksikön vaatimusten tai asiakirjojen olleen epäselviä taikka ristiriitaisia eikä tähän liittyviä kysymyksiä esitetty kilpailutuksen aikana. Kysymyksiä ei myöskään ole esitetty kilpailutuksen päätyttyä muiden tarjoajien toimesta. Asiassa on kyse siitä, onko

hankintayksikkö toiminut hankintalain mukaisesti arvioidessaan tarjoajan toimittamaa lomaketta ” Toteutus suunnittelu OA3 Pääsuunnittelija”.

Hankintayksikkö katsoo, että se on ko. lomakkeella yksiselitteisesti pyytänyt tiivistä kuvausta siitä, miten asetetut vaatimukset täyttyvät suunnittelutoimeksiannoissa. Hankintayksikkö katsoo, että arvioinnin tulee perustua siihen, mitä lomakkeeseen on toimeksiannoista kirjoitettu, eikä se voi olettaa tai käyttää omaa saatavilla olevaa tietoa arvioinnissa.

Hankintalain 74 § 1 momentin mukaan tarjoaja kantaa vastuun siitä, että sen tarjous on tarjouspyynnön sisällöltään selvinä pidettävien vaatimusten mukainen. Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia on arvioitava sellaisina, kun ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiseksi asetettuun määräaikaan mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että tarjouspyynnön vastaisen tarjouksen alun perin antanut tarjoaja ei saa tarjousajan päättymisen jälkeen parantaa tai täydentää tarjoustaan tarjouspyynnön mukaiseksi.

Hankintalain 74 § 2 momentin mukaan hankintayksikkö voi kuitenkin harkintansa mukaan pyytää tarjoajaa täsmentämään tarjoustaan hankintayksikön asettamassa määräajassa. Täsmennyspyyntö saa kohdistua ainoastaan sellaisiin epäolennaisiin puutteisiin ja virheisiin, jotka eivät muuta tarjoajan asemaa. Hankintayksikkö ei kuitenkaan voi sallia tarjousten olennaista muuttamista. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksikkö ei voi pyytää tarjoajaa toimittamaan tarjousajan päättymisen jälkeen esimerkiksi tarjousten vertailuun vaikuttavaa puuttuvaa laatumietoa tai kokonaan puuttuvaa asiakirjaa, joka olisi tullut liittää tarjoukseen.

Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia arvioidaan sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiseksi asetettuun määräaikaan mennessä. Tarjoaja kantaa vastuun tarjouksensa sisällöstä.

Markkinaoikeus on ratkaisussaan MAO:164/19 katsonut, että valittajan tarjous oli ollut tarjouspyynnön vastainen, kun valittaja ei ollut tarjouksessaan vahvistanut tietyn tarjouspyyntöasiakirjoissa asetetun vähimmäisvaatimuksen täyttämistä tai esittänyt siltä osin edellytettyä selvitystä. Markkinaoikeus totesi, että valittajan tarjouksen osalta kysymys on ollut tarjouspyynnön vähimmäisvaatimuksen täyttämättä jäämisestä eikä sellaisesta epäolennaisesta puutteesta, ristiriidasta tai virheestä, jonka olisi voinut korjata täsmentämällä tarjousta tarjousajan päättymisen jälkeen.

Markkinaoikeus on ratkaisussaan MAO:848/15, 1.12.2015 todennut, että hankintayksikkö voi arvioida tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta

vain tarjousasiakirjoissa esitettyjen tietojen perusteella eikä se voi käyttää tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta arvioidessaan muita mahdollisia tietojaan.

Oikeuskäytännön perusteella on selvää, että hankintayksikkö ei voi arvioida tarjouksia sellaisiin tietoihin perustuen, joita ei ole esitetty tarjousaineistossa.

Markkinaoikeus on ratkaisussaan MAO:255/18 katsonut, että hankintayksikkö ei ole toiminut syrjivästi, kun se täsmennyksiä pyytäessään ei ole pyytänyt valittajaa täydentämään sen tarjousta kokonaan puuttuvien tietojen osalta. Markkinaoikeus totesi, että kyse ei ole siten ollut tilanteesta, jossa hankintayksikkö olisi pyytänyt täsmennyksiä joihinkin tarjouksen epäselviin tai puutteellisiin kohtiin ja jättänyt erältä osin täsmennykset pyytämättä.

Hankintayksikkö voi harkintavaltaansa nojautuen, ja hankintalain periaatteita tarjoajien tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta noudattaen, päättää, pyytääkö se tarjoajilta täsmennyksiä ja täydennyksiä tarjouksia koskien. Hankintayksikkö painottaa, että hankintaoikaisuvaatimuksen kohteena on laaja ja useaan osa-alueeseen jaettu hankinta. Eri asiantuntijaryhmät ovat arvioineet itsenäisesti heidän vastuulleen kuuluvien osa-alueiden tarjousten vaatimusten täyttymistä. Hankintayksikkö katsoo, että menettelylle ei ole hankintalain mukaista estettä. Koska asiantuntijaryhmät ovat työskennelleet itsenäisesti, he ovat myös hankintalain mukaisissa rajoissa itsenäisesti harkinneet täsmennyksien tarpeellisuutta. Kyseisen osa-alueen kohdalla lomakkeelta puuttuvia tietoja ei ole täsmennetty kenenkään tarjoajan osalta.

Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy on hankintaoikaisuvaatimuksessaan esittänyt perustelut, miksi katsoo osa-alueen 3 pääsuunnittelijan 4 täyttävän asetetut vaatimukset V8, V9 ja V10. Hankintayksikkö kuitenkin katsoo, että tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että hankintayksikkö arvioi tarjouksia sellaisina, kun ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että tarjouspyynnön vastaisen tarjouksen alun perin antanut tarjoaja ei saa tarjousajan päättymisen jälkeen parantaa tai täydentää tarjoustaan tarjouspyynnön mukaiseksi. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksikkö ei voi pyytää tarjoajaa toimittamaan tarjousajan päättymisen jälkeen esimerkiksi tarjousten vertailuun vaikuttavaa puuttuvaa laatutietoa.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tehnyt tarjoaja ei ole lomakkeella pyydetty esittänyt tietoa siitä, että edellä mainitut vaatimukset täyttyvät suunnittelutoimeksiannoissa ja tästä syystä toimeksiantoja ei ole hy-

väksytyt. Hankintaoikaisuvaatimuksessa esitetyt tiedot suunnittelu-
toimeksiannoissa sovelletuista yleisistä viheralueiden suunnittelun oh-
jeistuksista, Fore tai Ihku –kustannuslaskentaohjelman käytöstä tai ti-
laajan mallipiirustusten ja suunnitteluohjeistusten käytöstä ei ollut esi-
tetty tarjousaineistossa edellä käsiteltyjen suunnittelutoimeksiantojen
kuvauksissa. Hankintayksikkö ei voi ottaa huomioon sellaisia hankinta-
oikaisuvaatimuksessa esitetyt ja tarjoukseen vaikuttavia seikkoja, jot-
ka parantaisivat tai täydentäisivät tarjoajan tarjousta tarjouspyynnön
mukaisesti.

Kaiken edellä mainitun johdosta hankintayksikkö katsoo, että hankinta
on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty suhteelli-
suus- sekä tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatteita noudat-
taen.

Johtopäätökset

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty
tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta noudattaen. Hankin-
talain 93 §:n 5 momentin mukaan hankintayksikön on asetettava vertai-
luperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustu-
vat tiedot tarjousten vertailua varten. Hankintayksikkö on tarkistanut pistei-
den laskun hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta,
eikä virhettä ole havaittu. Hankintayksikkö on toiminut hankintalain mu-
kaisesti tarjousta arvioidessaan ja referenssipisteitä laskiessaan. Näin
ollen edellä esitetyillä perusteilla Sweco Finland Oy:n tekemä hankin-
taoikaisuvaatimus ei anna aiheutta muuttaa oikaisuvaatimuksen kohte-
na olevaa hankintapäätöstä.

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty
tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta noudattaen. Hankin-
talain 74 § 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa
tarjoamansa palvelun olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-
asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintalain 93 §:n 5
momentin mukaan Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet si-
ten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten
vertailua varten. Tarjouspyynnön liitteessä oli vaadittu tiedot referenssi-
kohteista. Tarjoajan on pitänyt ottaa tämä tarjouksessaan huomioon.
Näin ollen hankintayksikkö on toiminut hankintalain mukaisesti tarjous-
ta arvioidessaan. Edellä esitetyillä perusteilla Ryhmittymä: FCG Finnish
Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaai-
timus ei anna aiheutta muuttaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa
hankintapäätöstä.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Kulomäki, lakimies, puhelin: 09 310 52480
maria.kulomaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus Sweco Finland Oy
- 2 Hankintaoikaisuvaatimus FCG Finnish Consulting Group Oy

Oheismateriaali

- 1 Tarjouspyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 30.05.2024 § 73

HEL 2023-000292 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hyväksyä kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset ja oikeutti maankäyttöjohtajan allekirjoittamaan yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun toteutussuunnittelua koskevat pui-

tesopimukset seuraavien tarjoajien kanssa osa-aluekohtaisesti sekä tekemään sopimuksiin tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia.

Osa-alue 1: Monialaiset ympäristösuunnittelun toimeksiannot, yleis- ja rakennussuunnittelu

1. Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja *****

2. WSP Finland Oy

3. Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy

4. Ramboll Finland Oy

5. Sitowise Oy

6. Ryhmittymä MASU-LASS: MASU Planning Oy ja LASS Landscape Architecture Oy

7. Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy

Osa-alue 2: Tavanomaiset ympäristösuunnittelun toimeksiannot, yleis- ja rakennussuunnittelu

1. Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja *****

2. WSP Finland Oy

3. Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy

4. Ramboll Finland Oy

5. Ryhmittymä: Nomaji maisema-arkkitehdit Oy ja *****

6. Ryhmittymä MASU-LASS: MASU Planning Oy ja LASS Landscape Architecture Oy

7. Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy

Osa-alue 3: Kaupunkivesien käsittelyn ja vesirakentamisen suunnitelmat ja selvitykset

1. Ramboll Finland Oy

2. Sitowise Oy

3. WSP Finland Oy

4. Sweco Finland Oy

Osa-alue 4: Liikuntapuistojen, ulkoliikuntapaikkojen ja uimarantojen yleis- ja rakennussuunnittelu

1. Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja *****

2. Ramboll Finland Oy
3. Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy
4. WSP Finland Oy
5. Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja Studio Terra Oy

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hylätä hankinnan osa-alueen 3 osalta Ryhmittymä: FCG Finnish Consulting Group Oy:n ja Studio Terra Oy:n, Ryhmittymä LoMa: LOCI maisema-arkkitehdit Oy:n, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy:n ja *****

sekä Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:n tarjoukset tarjouspyynnön vastaisina.

Tarkemmat perustelut tarjousten hylkäämiselle osa-alueella on esitetty päätöksen liitteillä "Tarjousten tarkastus_OA1-4_tarjoajan nimi".

Puitejärjestelyn arvonlisäveroton ennakoitu arvo koko sopimuskauden aikana mahdollinen optiokausi mukaan lukien on 20 400 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 22 000 000 euroa.

Osa-alue 1: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 11 300 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 12 000 000 euroa.

Osa-alue 2: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 2 700 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 3 000 000 euroa.

Osa-alue 3: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 2 700 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 3 000 000 euroa.

Osa-alue 4: Osa-alueen arvonlisäveroton ennakoitu arvioitu arvo koko sopimuskauden aikana optiokaudet mukaan lukien on 3 700 000 euroa ja arvonlisäveroton enimmäisarvo 4 000 000 euroa.

Puitesopimus tulee voimaan, kun puitesopimus on allekirjoitettu, kuitenkin aikaisintaan 1.7.2024. Puitesopimus päättyy 30.6.2026. Tilaajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta yhdellä kahden (2) vuoden pituisella optiokaudella. Optiokauden käyttöönotosta päättää tilaaja.

Puitesopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet hankintaa koskevan erillisen kirjallisen puitesopimuksen.

Puitesopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitussoitituksen tiedoksi.

Puitesopimus ei sisällä määräostovelvoitetta eikä tuota konsultille yksinoikeutta toimeksiantojen toteuttamisesta tilaajalle.

Hankintasopimusta ei voida tehdä ennen kuin tarjoaja on toimittanut hankintayksikölle tarjouspyynnössä mainitut hankintalain 88 §:n mukaiset rikosrekisteriotteet. Hankintayksikkö tutkii otteista, koskeeko tarjoaja jokin hankintalain mukainen poissulkemisperuste.

Käsittely

30.05.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli yksikön päällikkö Katriina Arrakoski. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Katriina Arrakoski, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 64382
katriina.arrakoski(a)hel.fi

17

Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 75 päätöksestä koskien Yleissuunnittelu: Yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun puitejärjestelyn osa-alueita 1 ja 2

HEL 2024-000944 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

A

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 75 päätöksestä koskien Yleissuunnittelu: Yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun puitejärjestelyn 1.7.2024 - 30.6.2026 (optio 1.7.2026 - 30.6.2028) osa-alueita 1 ja 2. Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella 30.5.2024 annettua päätöstä tulisi muuttaa.

B

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä Ramboll Finland Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 75 päätöksestä koskien Yleissuunnittelu: Yleisten alueiden ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun puitejärjestelyn 1.7.2024 - 30.6.2026 (optio 1.7.2026 - 30.6.2028) osa-alueita 1 ja 2. Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella 30.5.2024 annettua päätöstä tulisi muuttaa.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisuun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 75 tekemä hankintapäätös perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen annettiin tarjoajille tiedoksi 4.6.2024.

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy on tehnyt päätöksestä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen. Hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 11.6.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Ramboll Finland Oy on tehnyt päätöksestä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen. Hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 17.6.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 2. Ramboll Finland Oy täydensi hankintaoikaisuvaatimusta 11.7.2023. Täydennys on tämän asian liitteenä 3.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Hankinnan kohteena on puitejärjestely, jolla hankitaan toimeksiantokohtaisesti myöhemmin yksilöitäviä ja sopimuksen liitteenä olevan palvelukuvauksen mukaista yleissuunnittelua yleisten alueiden ympäristösuunnittelusta ja asiantuntijapalveluista.

Hankinta on jaettu kolmeen (3) osa-alueeseen seuraavasti:

- Osa-alue 1: Erinäiset strategisen tason ympäristösuunnitelmat ja suunnitteluun liittyvät selvitykset ja linjaukset
- Osa-alue 2: Yleis- ja ideasuunnittelu, kaavoitukseen liittyvät viite-suunnitelmat
- Osa-alue 3: Julkisessa kaupunkitilassa toteutettavat kokeilut

Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunkiympäristön toimialan 16.2.2024 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2024-000944 sekä tarjousaikana jätettyjen tarjouspyyntöä koskeneiden kysymysten vastauksiin. Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä. Kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä palveluhankinta.

Hankinnasta on julkaistu EU-hankintailmoitus sähköisessä HILMA ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintailmoituksessa ilmoitettiin tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalin ko. tarjouspyyntöä kos-

keva Internet-osoite, josta tarjouspyyntöasiakirjat olivat sähköisesti saatavissa.

Määräaikaan 9.4.2024 klo 8.00 mennessä tarjouksen jätti kaksitoista (12) tarjoajaa:

- FCG Finnish Consulting Group Oy (osa-alue 1)
- Ryhmittymä LoMaWe: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja WE3 Oy (osa-alueet 1, 2 ja 3)
- Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy (osa-alueet 1 ja 2)
- Ryhmittymä MASU+LASS+AINO: MASU Planning Oy, LASS Landscape Architecture Oy, Aino Landscaping Oy (osa-alue 2)
- Nomaji maisema-arkkitehdit Oy (osa-alueet 1 ja 2)
- RaivioBumann Oy (osa-alue 3)
- Ramboll Finland Oy (osa-alueet 1, 2 ja 3)
- Sitowise Oy (osa-alueet 1, 2 ja 3)
- Sweco Finland Oy (osa-alueet 1, 2 ja 3)
- Wau Efekti Oy (osa-alue 3)
- WSP Finland Oy (osa-alueet 1, 2 ja 3)
- Ryhmittymä: FEMMA Planning Oy (osa-alue 3)

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hyväksyä kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset ja oikeutti maankäyttöjohtajan allekirjoittamaan yleisten alueiden ja tonttien ympäristösuunnittelu- ja asiantuntijapalvelun yleissuunnittelua koskevat puitesopimukset seuraavien tarjoajien kanssa osa-aluekohtaisesti sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia:

Osa-alue 1: Erinäiset strategisen tason ympäristösuunnitelmat ja suunnitteluun liittyvät selvitykset ja linjaukset

1. WSP Finland Oy
2. Sitowise Oy
3. Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy
4. FCG Finnish Consulting Group Oy
5. Nomaji maisema-arkkitehdit Oy

Osa-alue 2: Yleis- ja ideasuunnittelu, kaavoitukseen liittyvät viitesuunnitelmat

1. Ryhmittymä LoMaWe: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja WE3 Oy
2. Ryhmittymä MASU+LASS+AINO: MASU Planning Oy, LASS Landscape Architecture Oy ja Aino Landscaping Oy

3. Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy
4. Nomaji maisema-arkkitehdit Oy

Osa-alue 3: Julkisessa kaupunkitilassa toteutettavat kokeilut

1. Ryhmittymä: FEMMA Planning Oy ja Maikki Rantala tmi
2. RaivioBumann Oy
3. Ryhmittymä LoMaWe: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisemaarkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja WE3 Oy
4. Ramboll Finland Oy

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hylätä hankinnan osa-alueen 2 osalta Ramboll Finland Oy:n, Sitowise Oy:n, Sweco Finland Oy:n ja WSP Finland Oy:n tarjoukset tarjouspyynnön vastaisina.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hylätä hankinnan osa-alueen 3 osalta Sitowise Oy:n, Sweco Finland Oy:n, Wau Efekti Oy:n ja WSP Finland Oy:n tarjoukset tarjouspyynnön vastaisina.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 75 tekemä hankintapäätös annettiin tarjoajille tiedoksi 4.6.2024.

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä hankintayksikkö on huomannut, että päätöksen liitteenä ollut, Ramboll Finland Oy:lle toimitettu, liite 11 "Tarjousten_tarkastus_OA2_Ramboll_Finland_Oy" on ollut osin virheellinen. Virheellisyydet on korjattu ja Ramboll Finland Oy:lle on lähetetty korjattu liite 9.7.2024. Tämän jälkeen Ramboll Finland Oy on täydentänyt oikaisuvaatimustaan 11.7.2024.

Hankintaoikaisuvaatimus

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä Nomaji maisema-arkkitehdit Oy vaatii, että hankintayksikkö oikaisee hankintapäätöstä osa-alueen 1 ja 2 osalta siten, että se korjaa virheellisen pisteytyksen ja valmisteleo hankintapäätöksen uudelleen. Nomaji maisema-arkkitehdit Oy vaatii pisteiden tarkistuslaskentaa ja uutta päätöstä tarjoajien sijoitukseen. Osa-alueen 1 osalta Nomaji maisema-arkkitehdit Oy vaatii oikaisua päästölaskennan asiantuntijan hylkäämiseen. Nomaji maisema-arkkitehdit Oy katsoo, että tarjouspyynnössä esitetty koulutusvaatimus täyttyy eikä päästölaskennan asiantuntijaa olisi tullut hylätä. Lisäksi Nomaji maisema-arkkitehdit Oy vaatii osa-alueen 2 osalta tarkistamaan henkilöryhmän 1, projektipäällikön 3 referenssit ja tiedot. Hankintayksikkö tulee antaa selvitys, miksi projektipäällikkö on hylätty ja miksi pro-

jektipäällikkö 4 on saanut 0 pistettä P1 pisteityksestä. Lisäksi Nomaji maisema-arkkitehdit Oy vaatii hankintayksikköä tarkistamaan osa-alueen 2 pistelaskennan Henkilöryhmän 1: Laatupisteiden keskiarvon suhteessa Henkilöryhmä 1: Laadun kokonaispisteet.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä Ramboll Finland Oy vaatii, että hankintayksikkö oikaisee hankintapäätöstä osa-alueen 1 ja 2 osalta. Ramboll Finland Oy vaatii, että hankintayksikkö a) kumoaa hankintapäätöksen, b) korjaa virheellisen pisteityksen osa-alueessa 1, c) osa-alueen 2 osalta päättää ottaa Rambollin tarjouksen mukaan tarjousvertailuun, d) suorittaa uuden vertailun tarjousten välillä ja e) tekee osa-alueista 1 ja 2 uuden hankintapäätöksen. Ramboll Finland Oy katsoo, että hankintapäätöksessä osa-alueessa 1 on virheitä Rambollille annetuissa laatupisteissä. Rambollin tarjouksessa esitetty kiertotalousasiantuntija on virheellisesti jätetty ilman pisteitystä. Lisäksi projektipäällikkö 2 ja suunnittelija 2 referenssitoimeksiantojen pisteitys ei vastaa tarjouspyynnössä esitettyjä arviointikriteereitä. Rambollin käsityksen mukaan laatupisteitystä ei ole toteutettu hankintalain mukaan. Hankintaoikaisuvaatimuksen mukaan osa-alueen 2 osalta Rambollin tarjous on virheellisesti hylätty tarjouspyynnön vastaisena väittäen, että tarjouspyynnön vähimmäisvaatimukset eivät täytyisi tarjouslomakkeessa esitettyjen projektipäällikkö 4 sekä suunnittelijoiden 2 ja 4 osalta. Ramboll katsoo, että asetetut vaatimukset täyttyvät. Hankintaoikaisuvaatimusta täydentäessään Ramboll täsmensi osa-alueen 2 suunnittelija 2 vähimmäisvaatimuksen täyttymiseen liittyviä perusteluitaan.

Asianosaisten kuuleminen

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kuulemispyyntö Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n hankintaoikaisuvaatimus

Kuulemispyyntö Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksesta on lähetetty 28.6.2024 asianosaisille eli WSP Finland Oy, Sitowise Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Ryhmittymä LoMaWe: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja WE3 Oy sekä Ryhmittymä MASU+LASS+AINO: MASU Planning Oy, LASS Landscape Architecture Oy ja Aino Landscaping Oy. Lisäksi hankintaoikaisuvaatimus on lähetetty tiedoksi toisen oikaisuvaatimuksen tekijälle Ramboll Finland Oy:lle 6.8.2024.

Asianosaisista Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy sekä Ryhmittymä MASU+LASS+AINO: MASU Planning Oy, LASS Landscape Architecture Oy ja Aino Landscaping Oy ovat antaneet lausunnon kuulemispyynnön johdosta.

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy (jälj. myös Näkymä Oy) on antanut lausunnon 1.7.2024. Näkymä Oy toteaa lausunnossaan osa-alueen 1 osalta, että he eivät pysty arvioimaan oikaisuvaatimusta tarjouksista annettujen tietojen valossa. Yksittäisten referenssien tai projektipäällikön kokemuksen arviointi edellyttäisi yksityiskohtaisempaa tietoa kyseisestä referenssihankkeesta ja projektipäällikön roolista hankkeessa. Näkymä Oy toteaa kuitenkin luottavansa siihen, että hankintayksikölle on muodostunut paras kokonaiskuva tarjottujen referenssihankkeiden laadusta ja sisällöstä. Sen vuoksi on luonnollista, että tarjoajien tekemä itsearviointi ja hankintayksikön tekemä lopullinen pisteytys saattavat poiketa toisistaan.

Osa-alueen 2 osalta Näkymä Oy vaatii lausunnossaan, että hankintayksikkö tarkistaa laatupisteiden keskiarvon. Nomajin vaatimuksen mukaan laatupisteiden keskiarvo tulisi laskea jaettuna kolmen projektipäällikön kesken, koska tarjoukseen nimetty neljäs projektipäällikkö on hylätty. Näkymä Oy ei voi hyväksyä tätä vaatimusta. Kaikilla tarjouspyyntöön osallistuneilla oli mahdollisuus nimetä tarjouksen osa-alueille kolme tai neljä projektipäällikköä. Nimeämällä osa-alueelle vähimmäisvaatimuksen ylittämän määrän projektipäälliköitä tarjoaja on ottanut tietoisena riskin siitä, että neljännen projektipäällikön mahdollisesti heikommat laatupisteet tai hylkääminen voivat laskea laatupisteiden keskiarvoa jopa merkittävästikin. Tarjouspyynnön liitteessä ”Yleissuunnitelu OA2 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet” todetaan yksiselitteisesti: ”Henkilöryhmään nimettyjen henkilöiden henkilöreferenssien kokonaisuuden laatuarvioinnista annettujen yhteenlaskettujen laatupisteiden keskiarvo muodostaa henkilöryhmän henkilöreferenssien kokonaisuuden laadun kokonaispisteet.” Nomaji maisema-arkkitehdit Oy on nimennyt yleissuunnittelun osa-alueelle 2. neljä projektipäällikköä. Yllä olevan vertailuperusteen mukaan laatupisteiden keskiarvo jaetaan tarjoukseen nimettyjen projektipäällikköiden määrällä riippumatta siitä, onko joku nimetyistä projektipäällikköistä saanut jostain tarjouksen kohdasta nolla pistettä tai tullut kokonaan hylätyksi. Tältä osin Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n oikaisuvaatimus on aiheeton. Lausunto on tämän asian liitteenä 4.

Ryhmittymä MASU+LASS+AINO: MASU Planning Oy, LASS Landscape Architecture Oy ja Aino Landscaping Oy on antanut lausunnon 2.7.2024 ja toteaa, että mikäli Kaupunkiympäristölautakunta päättää arvioida Nomaji Oy:n tarjouksen nolla (0) pistettä saaneet P1-laatuosuudet uudelleen, pyytää ko. ryhmittymä samaa mahdollisuutta

13.08.2024

oman tarjouksen nolla (0) pistettä saaneilta osuuksilta. Lausunto koskee osa-alueetta 2 (Yleis- ja ideasuunnittelu, kaavoitukseen liittyvät viitetsuunnitelmat). Lausunto on tämän asian liitteenä 5.

Selvyyden vuoksi todetaan, että Ryhmittymä MASU+LASS+AINO: MASU Planning Oy, LASS Landscape Architecture Oy ja Aino Landscaping Oy ei ole tehnyt hankintapäätöksestä hankintaoikaisuvaatimusta.

Muut asianosaiset eivät ole lausuneet asiassa.

Kuulemispyyntö Ramboll Finland Oy:n hankintaoikaisuvaatimus

Kuulemispyyntö Ramboll Finland Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksesta on lähetetty 28.6.2024 asianosaisille eli WSP Finland Oy, Sitowise Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Ryhmittymä LoMaWe: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja WE3 Oy sekä Ryhmittymä MASU+LASS+AINO: MASU Planning Oy, LASS Landscape Architecture Oy ja Aino Landscaping Oy sekä Nomaji maisema-arkkitehdit Oy.

Asianosaisista WSP Finland Oy on antanut lausunnon kuulemispyynnön johdosta.

WSP Finland Oy on antanut lausunnon 3.7.2024 ja toteaa, että: WSP Finland Oy:llä ei ole lausuttavaa Ramboll Finland Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen sisältöön. WSP Finland Oy haluaa lausunnosaan kuitenkin tuoda esille, että osa-alueella 2 WSP:n tekemä tarjous on hylätty tarjouspyynnön vastaisena vastaavin perustein kuin Ramboll Finland Oy:n tilanteessa. Mikäli tilaaja kumoaa hankintapäätöksen Ramboll Finland Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen perusteella, niin myös WSP:n tarjous tulee ottaa mukaan uuteen tarjousvertailuun ja sen mukaiseen uuteen hankintapäätökseen tarjoajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. Lausunto on tämän asian liitteenä 6.

Selvyyden vuoksi todetaan, että WSP Finland Oy ei ole tehnyt hankintapäätöksestä hankintaoikaisuvaatimusta.

Muut asianosaiset eivät ole lausuneet asiassa.

Ramboll Finland Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen täydennykseen liittyvä kuulemispyyntö on lähetetty 11.7.2024 asianosaisille eli WSP Finland Oy, Sitowise Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Ryhmittymä LoMaWe: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy ja WE3 Oy sekä Ryhmittymä MASU+LASS+AINO: MASU Planning Oy, LASS

Landscape Architecture Oy ja Aino Landscaping Oy sekä Nomaji maisema-arkkitehdit Oy.

Asianosaiset eivät ole lausuneet Ramboll Finland Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen täydennyksestä.

Vastaselitys

Hankintayksikkö on toimittanut hankintaoikaisuvaatimusten tekijöille eli Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:lle ja Ramboll Finland Oy:lle annetut lausunnot tiedoksi 11.7.2024. Hankintaoikaisuvaatimusten tekijöille varattiin tilaisuus antaa vastaselitys ja lausua näkemyksensä lausumissa esitetyistä seikoista.

Ramboll Finland Oy ei ole antanut vastaselitystä.

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy (jälj. myös Nomaji Oy) on antanut vastaselityksen 17.7.2024 ja toteaa, että he ovat tarjonneet neljää projektipäällikköä, koska katsovat kaikkien neljän tarjotun henkilön täyttävän ko. osa-alueen vaatimukset. Nomaji Oy ei katso ottaneensa ”tietoista riskiä” ajatellen, että joku näistä tarjotuista henkilöistä hylättäisiin. Nomaji Oy lausuu olettavansa, että kaikki tarjoajat ovat lähtökohtaisesti toimineet siten, että ovat tarjonneet henkilöitä, jotka oman näkemyksensä mukaan täyttävät vaatimukset. Laadun kokonaispisteet tulisi laskea ilman hylättyä projektipäällikköä. Hylättyä henkilöä ei voida nähdä nimetyksi henkilöksi pisteiden laskennassa. Puitesopimushankinnassa Selvitykset ja inventoinnit osa-alue 1: Kulttuuriympäristöselvitykset -osiossa pisteiden lasku on hankinta-asiakirjoissa ilmoitettu tehtävän samalla tavalla kuin tässä oikaisuvaatimusta koskevassa hankinnassa. Hankinta-asiakirjojen kirjauksesta huolimatta pisteiden lasku on toteutettu hankintaosioissa eri tavoin. Kulttuuriympäristöselvitykset -osiossa laadun kokonaispisteet ovat samat kuin laatupisteiden keskiarvo eli laadun kokonaispisteet on jaettu hyväksytyjen henkilöiden lukumäärällä. Nomaji Oy katsoo, että heidän oikaisuvaatimuksensa ei ole aiheeton ja vaativat pisteiden tarkistuslaskentaa sekä sen kautta myös uutta päätöstä tarjoajien sijoitukseen. Vastaselitys on tämän asian liitteenä 7.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 74 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten

mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta.

Hankintalain 74 §:n 2 momentin mukaan, jos tarjouksessa tai osallistumishakemuksessa olevat tiedot tai asiakirjat ovat puutteellisia tai virheellisiä taikka jotkut asiakirjat tai tiedot puuttuvat, hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään tietoja tai asiakirjoja hankintayksikön asettamassa määräajassa. Edellytyksenä on, että menettelyssä noudatetaan 3 §:ssä säädettyjä periaatteita.

Hankintalain 83 §:n mukaan hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia 84 - 86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia. Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Vaatimusten tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti varmistaa, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus harjoittaa ammattitoimintaa ja että sillä on riittävät taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintalain 86 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että ehdokkailla ja tarjoajilla on tarvittavat henkilöstö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi hankintayksikön edellyttämällä tasolla. Hankintayksikkö voi vaatia, että riittävä kokemus osoitetaan viittaamalla aiemmin toteutettuihin sopimuksiin.

Hankintalain 93 § 5 momentin mukaan vertailuperusteiden on liityttävä hankinnan kohteeseen 94 §:n mukaisesti, ne eivät saa antaa hankintayksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta ja niiden on oltava syrjimättömiä ja varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus. Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten. Epäselvissä tapauksissa hankintayksikön on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen väitteiden arviointia

Juridinen arviointi

Tarjoajaa on tarjouspyynnön liitteissä pyydetty kirjoittamaan lomakkeille toimeksiantojen kuvaus, josta ilmenee vaatimusten sekä kriteereiden täytyminen.

Hankintayksikkö katsoo, että arvioinnin tulee perustua siihen, mitä lomakkeisiin on toimeksiannoista kirjoitettu, eikä se voi olettaa tai käyttää omaa saatavilla olevaa tietoa arvioinnissa.

Hankintalain 93 §:n 5 momentin mukaan hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten. Epäselvissä tapauksissa hankintayksikön on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksiköllä ei ole velvollisuutta pyytää tarjoajia täsmentämään tarjouksiaan, mikäli se havaitsee mahdollisesti puutteellisia tai virheellisiä tietoja, vaan se voi pyytää täsmennystä oman harkintavaltansa mukaisesti noudattaen hankintalain periaatteita tarjoajien tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta.

Hankintalain 74 § 1 momentin mukaan tarjoaja kantaa vastuun siitä, että sen tarjous on tarjouspyynnön sisällöltään selvänä pidettävien vaatimusten mukainen. Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia on arvioitava sellaisina, kun ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiseksi asetettuun määräaikaan mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että tarjouspyynnön vastaisen tarjouksen alun perin antanut tarjoaja ei saa tarjousajan päättymisen jälkeen parantaa tai täydentää tarjoustaan tarjouspyynnön mukaiseksi.

Hankintalain 74 § 2 momentin mukaan hankintayksikkö voi kuitenkin harkintansa mukaan pyytää tarjoajaa täsmentämään tarjoustaan hankintayksikön asettamassa määräajassa. Täsmennyspyyntö saa kohdistua ainoastaan sellaisiin epäolennaisiin puutteisiin ja virheisiin, jotka eivät muuta tarjoajan asemaa. Hankintayksikkö ei kuitenkaan voi sallia tarjousten olennaista muuttamista. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksikkö ei voi pyytää tarjoajaa toimittamaan tarjousajan päättymisen jälkeen esimerkiksi tarjousten vertailuun vaikuttavaa puuttuvaa laatutietoa tai kokonaan puuttuvaa asiakirjaa, joka olisi tullut liittää tarjoukseen.

Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia arvioidaan sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiseksi asetettuun määräaikaan mennessä. Tarjoaja kantaa vastuun tarjouksensa sisällöstä.

Markkinaoikeus on ratkaisussaan MAO:164/19 katsonut, että valittajan tarjous oli ollut tarjouspyynnön vastainen, kun valittaja ei ollut tarjouksessaan vahvistanut tietyn tarjouspyyntöasiakirjoissa asetetun vähimmäisvaatimuksen täyttämistä tai esittänyt siltä osin edellytettyä selvitystä. Markkinaoikeus totesi, että valittajan tarjouksen osalta kysymys on

ollut tarjouspyynnön vähimmäisvaatimuksen täyttämättä jäämisestä eikä sellaisesta epäolennaisesta puutteesta, ristiriidasta tai virheestä, jonka olisi voinut korjata täsmentämällä tarjousta tarjousajan päättymisen jälkeen.

Markkinaoikeus on ratkaisussaan MAO:848/15, 1.12.2015 todennut, että hankintayksikkö voi arvioida tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta vain tarjousasiakirjoissa esitettyjen tietojen perusteella eikä se voi käyttää tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta arvioidessaan muita mahdollisia tietojaan.

Oikeuskäytännön perusteella on selvää, että hankintayksikkö ei voi arvioida tarjouksia sellaisiin tietoihin perustuen, joita ei ole esitetty tarjousaineistossa.

A) Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n hankintaoikaisuvaatimus

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy, osa-alue 1, asiantuntijoiden pisteytys

Hankintaoikaisuvaatimuksessaan Nomaji maisema-arkkitehdit Oy vaatii osa-alueen 1 osalta oikaisua päästölaskennan asiantuntijan hylkäämiseen. Nomaji maisema-arkkitehdit Oy katsoo, että tarjouspyynnössä esitetty koulutusvaatimus täyttyy, ja että päästölaskennan asiantuntijaa ei olisi tullut hylätä.

Hankintayksikkö on tarkistanut pisteytyksen ja sen perusteet hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta.

Tarjouspyynnön liitteen "Yleissuunnittelu OA1 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet" mukaan: Tarjoajan tulee nimetä tarjouksessa osa-alueelle henkilöryhmittäin tarjousvaiheessa nimettävät henkilöt. Liitteen mukaan henkilöryhmät ovat: 1. Projektipäällikkö, 2. Suunnittelija, 3. Paikkatietoasiantuntija, 4. Biologi, ekologi tai luontoasiantuntija, 5. Liikennesuunnittelija, 6. Hulevesiasiantuntija, 7. Maisemasuunnittelija, 8. Palvelumuotoilija tai vuorovaikutusasiantuntija, 9. Julkisen ulkotilan suunnittelija/muotoilija/arkkitehti, 10. Päästölaskennan asiantuntija, 11. Kiertotalousasiantuntija, 12. Kaupunki- tai suunnittelumaantieteilijä.

Liitteen kohdan 2.2. Laatuvertailu mukaan: Laadun arviointi suoritetaan osa-alueelle nimettyjen vähimmäisvaatimukset täyttävien henkilöiden arvioinnilla. Laatuvertailussa arvioidaan: A. Henkilöryhmään nimettyjen vähimmäisvaatimukset täyttävien henkilöiden osaaminen sekä B. Osa-alueelle nimettyjen vähimmäisvaatimukset täyttävien henkilöiden vähimmäismäärän ylittävä henkilömäärä ja projektiryhmän monipuolisuus. B. osan laadunarviointi on kohdassa avattu seuraavasti:

- Henkilöryhmissä 4 - 12 nimettyjen henkilöiden vähimmäisvaatimukset ylittävä henkilömäärä huomioidaan laatuvertailussa ainoastaan, jos henkilöryhmiin 4 - 12 yhteensä on nimetty vähintään yli neljä (4) henkilöä.
- Henkilöryhmissä 3 - 12 nimetyt henkilöt muodostavat projektiryhmän. Projektiryhmä huomioidaan laatuvertailussa ainoastaan, jos henkilöryhmiin 4 - 12 yhteensä on nimetty vähintään yli neljä (4) henkilöä ja henkilöryhmään 3 yli yksi (1) henkilö.

Liitteen ko. kohdan mukaan osa-alueen 1 laadun vertailupisteet lasketaan seuraavasti: Henkilöryhmälle 1 annetut laadun kokonaispisteet yhteensä + henkilöryhmälle 2 annetut laadun kokonaispisteet yhteensä + henkilömäärästä ja projektiryhmän monipuolisuudesta annetut laadun kokonaispisteet yhteensä.

Tarjoajat ovat tarjouspyyntövaiheessa esittäneet hankintayksikölle kysymyksiä tarjouspyyntömateriaalia koskien. Kysymykset ja niihin annetut vastaukset ovat olleet kaikkien tarjoajien nähtävillä kunkin vastauksen antamisajasta alkaen.

Kysymys 4: Strategiset suunnitelmat ja selvitykset -osa-alue (osa-alue 1): Voiko projektipäällikkö tai suunnittelija olla nimettynä myös asiantuntijaksi, jossa hänellä on erityisosaamista kuten on mainittu tarvittavan?

Vastaus (annettu 16.3.2024): Kyllä. Nimettyjen asiantuntijoiden tulee kuitenkin olla keskenään eri henkilöitä (yli 4 eli vähintään 5). Sopimukseen hyväksytyjen henkilöiden kokonaismäärä vaikuttaa konsultin resurssien riittävyyteen sopimuskaudella.

Kysymys 8: Tarkoittaako asiantuntijoiden suhteen "yli 4" samaa kuin vähintään 5?

Vastaus (annettu 11.3.2024): Kyllä, 5 nimettyä eri henkilöä asiantuntijoina.

Tarjouspyynnön liitteessä "Yleissuunnittelu OA1 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet" on useassa kohdassa korostettu henkilöiden määrän vaikuttavan laadunarviointiin ja pisteytykseen. Liitteessä puhutaan "nimettyjen henkilöiden määrästä" ja "vähimmäismäärän ylittävää henkilömäärästä". Laadun vertailupisteiden kertyminen on sidottu asiantuntijoiden osalta "henkilömäärään ja projektiryhmän monipuolisuuteen". Henkilöiden määrän merkitystä tarjouspyynnön laadunarvioinnissa ja pisteytyksessä korostaa lisäksi esitettyihin kysymyksiin annetut vastaukset. Vastauksissa on selkeästi ilmaistu, että nimettyjen asiantuntijoiden tulee olla keskenään eri henkilöitä.

Näin ollen tarjouspyyntöasiakirjoista ja kysymyksiin annetuista vastauksista ilmenee, että henkilöiden hyväksymisen ja pisteiden saamisen edellytyksenä on, että henkilöryhmään (henkilöryhmät 3 - 12) nimettyjen asiantuntijoiden tulee olla keskenään eri henkilöitä. Tämä tarkoittaa, että hyväksytyksi tulemiseksi ja täten pisteiden saamiseksi yksi henkilö ei ole voinut olla nimettynä useampaan henkilöryhmään (henkilöryhmät 3 - 12).

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy on esittänyt henkilöryhmään 3. Paikkatietoasiantuntija kahta (2) henkilöä ja henkilöryhmään 10. Päästölaskennan asiantuntija yhtä (1) henkilöä. Toinen henkilöryhmään 3. Paikkatietoasiantuntija esitetty henkilö ja henkilöryhmään 10. Päästölaskennan asiantuntija esitetty henkilö ovat kuitenkin olleet yksi ja sama henkilö.

Hankintayksikkö on katsonut kyseisen henkilön täyttävän laatuvertailun osassa A. "Henkilöryhmään nimettyjen vähimmäisvaatimukset täyttävien henkilöiden osaaminen" edellytetyt vähimmäisvaatimukset. Hankintayksikkö on lisäksi hyväksynyt kyseisen henkilön laatuvertailun osassa B. "Osa-alueelle nimettyjen vähimmäisvaatimukset täyttävien henkilöiden vähimmäismäärän ylittävä henkilömäärä ja projektiryhmän monipuolisuus" henkilöryhmään 3. Paikkatietoasiantuntija.

Tullessaan hyväksytyksi henkilöryhmään 3. Paikkatietoasiantuntija, on kyseinen henkilö tullut kuitenkin edellä selostetuin perustein hylätä henkilöryhmässä 10. Päästölaskennan asiantuntija, sillä molemmissa henkilöryhmissä on liitteen "Yleissuunnittelu OA1 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet" mukaan ollut kysymys asiantuntijatehtävästä. Edellä esitetyin tavoin asiantuntijoiksi nimettyjen henkilöiden tulee mainituissa kohdissa olla pisteiden saamiseksi keskenään eri henkilöitä.

Hankintayksikkö on tarkistanut pisteiden laskun ja niiden perusteet em. hankinta-ohjeissa asetettujen vaatimusten esitettyjen kohtien osalta eikä virhettä pisteytyksessä ole havaittu.

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy, osa-alue 2, projektipäällikkö 3

Tarjouspyynnössä on ilmoitettu seuraavasti: "Nimettäville henkilöille asetetut vähimmäisvaatimukset ja ne ylittävät pisteytettävät laatuvaatimukset on kuvattu henkilöryhmäkohtaisissa asiantuntijalomakkeissa (liitteet on merkitty osa-alueen tunnuksella OAX)". Tarjoajan on tullut tarjouksensa liitteeksi täyttää henkilöryhmäkohtaiset asiantuntijalomakkeet.

Tarjouspyynnön henkilöryhmäkohtaisessa asiantuntijalomake liitteessä "Yleissuunnittelu OA2 Projektipäällikkö" on määritelty, että "Nimettävälle projektipäällikölle asetetut vähimmäisvaatimukset on kuvattu tämän lomakkeen kohdassa 1. Vähimmäisvaatimukset (vaatimukset V1-V8).

Nimettävän projektipäällikön tulee täyttää kaikki asetetut vähimmäisvaatimukset.”

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti 30.5.2024 hylätä hankinnan osa-alueen 2 osalta Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n esittämän projektipäällikön 3. Tarkemmat perustellut tarjousten hylkäämiselle osa-alueella 2 on esitetty päätöksen liitteillä "Tarjousten_tarkastus_OA1-4_tarjoajan nimi". Liitteen mukaan: Tarjouslomakkeessa esitetty projektipäällikön vähimmäisvaatimus V8: "Nimetty henkilö on toiminut projektipäällikkönä konseptointia, ideointia ja innovointia sekä taiteellista näkemystä vaativissa yleissuunnittelu-toimeksiannoissa. Todentavia toimeksiantoja tulee esittää kolme (3) kappaletta ja niiden on oltava valmistunut vuodesta 2010 lähtien. Vain valmistuneet toimeksiannot hyväksytään." Projektipäällikkö 3:n tarjouslomakkeesta ei käy ilmi riittävän selkeästi yllä mainittujen vähimmäisvaatimusten täytyminen toimeksiannon 2 osalta. Edellä esitetyn mukaisesti Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n projektipäällikkö 3 ei täytä projektipäällikölle tarjouspyynnössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Näin ollen projektipäällikkö 3 on hylättävä tarjouspyynnön vastaisena. Koska Nomaji maisema-arkkitehdit Oy on esittänyt neljää projektipäällikköä, asetettu vähimmäisvaatimus kolmesta projektipäälliköstä täyttyy.”

Vaatimuksen tekijä on pyytänyt hankintayksikköä tarkistamaan osa-alueen 2, projektipäällikön 3 referenssit ja tiedot sekä tarkentamaan tiedon, miksi kyseinen projektipäällikkö on hylätty.

Projektipäällikölle 3 on esitetty kohtaan V8 yhteensä kolme (3) toimeksiantoa, joista hankintayksikkö on hyväksynyt toimeksiannot 1 ja 3 ja hylännyt toimeksiannon 2.

Hankintayksikkö on hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta tarkistanut kohdan V8 toimeksiannon 2 ja toteaa, että toimeksiannon 2 kuvauksesta ei käy ilmi millä tavalla konseptointia, innovointia sekä taiteellista näkemystä on tuotu mukaan suunnitteluun tai miten sitä on suunnitelmataimaisissa esitetty. Erityisesti konseptoinnin kuvaaminen on puuttunut. Kuvauksen perusteella toimeksianto on ollut viitesuunnitelman pihatarkasteluja, jossa on suunniteltu lähinnä kulkuyhteyttä korttelin läpi, hulevesien käsittelyä ja yksityispihojen luonnetta. Toimeksiannon kuvaus on jäänyt yleiselle tasolle ja se on tulkinnanvarainen.

Projektipäällikön 3 kohdassa V8 hyväksytyt kaksi (2) toimeksiantoa eivät täytä kohdan hyväksymiseksi edellytettyä vähintään kolmen (3) hyväksytyin toimeksiannon vähimmäisvaatimusta. Näin ollen hankintayksikkö toteaa, että se on tarkistanut hylkäämisten perusteet em. hankin-

taoikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta, eikä virhettä ole havaittu osa-alueen 2 projektipäällikön 3 osalta.

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy, osa-alue 2, projektipäällikkö 4

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n osa-alueen 2 projektipäällikkö 4 on saanut 0 pistettä kohdassa P1.

Tarjouspyynnön liitteen "Yleissuunnittelu OA2 Projektipäällikkö" kohdassa P1 määriteltä, että: Nimetty henkilö on toiminut projektipäällikkönä tai vastaavana asiantuntijana maankäytön suunnittelun tueksi tehtävissä selvityksissä, jotka sisältävät alueen kaupunkikuvallista, toiminnallista tai maisemallista analysointia. Todentavia toimeksiantoja saa esittää enintään viisi (5) kappaletta ja niiden on oltava valmistunut vuodesta 2010 lähtien. Vain valmistuneet toimeksiannot hyväksytään.

Kohdassa P1 on saanut yhden (1) pisteen, mikäli hyväksytyjä toimeksiantoja on ollut vähintään yksi (1) sekä kolme (3) pistettä, mikäli hyväksytyjä toimeksiantoja on ollut vähintään neljä (4).

Projektipäällikölle 4 on esitetty kohtaan P1 yhteensä viisi (5) toimeksiantoa, joista hankintayksikkö ei ole hyväksynyt yhtäkään (0).

Hankintayksikkö on hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta tarkastanut pisteytyksen ja toteaa, että esitetyt toimeksiannot 1 - 5 eivät niitä koskevien kuvausten perusteella ole kohdassa P1 edellytetyjä selvitys- tai analyysitöitä. Tarjouslomakkeella esitettyjen kuvausten perusteella toimeksiannot ovat olleet kilpailu- ja suunnittelutöitä. Kohdassa P1 on kaikkien saatujen tarjousien osalta hyväksyty vain selvitykset- ja analyysityöt, joiksi on katsottu esimerkiksi kaupunkikuvalliset selvitystyöt, maisema-analyysit ja ominaispiirreselvitykset, joista on laadittu erilliset raportit.

Projektipäällikölle 4 kohdassa P1 esitetyt toimeksiannot eivät täytä pisteiden saamiseksi edellytettyä vähintään yhden (1) hyväksytyn toimeksiannon vähimmäisvaatimusta. Näin ollen hankintayksikkö toteaa, että se on tarkistanut pisteet ja niiden perusteet em. hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta, eikä virhettä ole havaittu osa-alueen 2 projektipäällikön 4 osalta.

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy, osa-alue 2, henkilöryhmän 1 pisteet

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy on vaatinut, että hankintayksikkö tarkistaa osa-alueen 2 pistelaskennan Henkilöryhmä 1: Laadun kokonaispisteet keskiarvo suhteessa Henkilöryhmä 1: Laadun kokonaispisteet.

Tarjouspyynnön liitteen "Yleissuunnittelu OA2 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet" kohdassa "2.2.1. Laadun kokonaispisteiden muo-

dostuminen” on henkilöryhmän 1 projektipäällikkö kohdalla määritelty pisteiden laskentatapa seuraavasti:

- Osa 1, Kokemuksen laadun kokonaispisteet (maksimissaan 12 pistettä): Henkilöryhmään nimettyjen henkilöiden kokemuksen laatu- arvioinnista annettujen yhteenlaskettujen lautupisteiden keskiarvo muodostaa henkilöryhmän kokemuksen laadun kokonaispisteet.
- Osa 2, Henkilöreferenssien kokonaisuuden laadun kokonaispisteet (maksimissaan 20 pistettä): Henkilöryhmään nimettyjen henkilöiden henkilöreferenssien kokonaisuuden laatu- arvioinnista annettujen yhteenlaskettujen lautupisteiden keskiarvo muodostaa henkilöryhmän henkilöreferenssien kokonaisuuden laadun kokonaispisteet.
- Vähimmäismäärän ylittävän projektipäälliköiden henkilömäärän laadun kokonaispisteet (maksimissaan 3 pistettä):
 - Vähimmäismäärä hyväksytyjä projektipäälliköitä kolme (3) henkilöä = 0 laadun kokonaispistettä
 - Hyväksytyjä projektipäälliköitä neljä (4) henkilöä = 3 laadun kokonaispistettä

Edellä mainitun perusteella voidaan todeta, että lautupisteiden keskiarvo muodostaa laadun kokonaispisteet. Näin ollen tilanteessa, jossa tarjoaja ei ole saanut vähimmäismäärän ylittävästä projektipäälliköiden määrästä pisteitä, tulee laadun kokonaispisteiden olla yhtä suuret kuin lautupisteiden keskiarvon.

Keskiarvon laskutapa määrittyy osien 1 ja 2 kohdalla samalla tavalla: Henkilöryhmään nimettyjen henkilöiden saamien yhteenlaskettujen pisteiden keskiarvo. Tällöin keskiarvo saadaan jakamalla henkilöryhmälle annettujen yhteenlaskettujen pisteiden summa nimettyjen henkilöiden lukumäärällä.

Liitteen ”Yleissuunnittelu OA2 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet” mukaan henkilöryhmään 1 nimettävien henkilöiden minimimäärä on kolme (3) ja maksimimäärä neljä (4).

Hankintayksikkö on hankinta- oikaisuvaatimuksen johdosta tarkastanut pisteytyksen ja toteaa Nomaji maisema- arkkitehdit Oy:n pisteiden muodostuvan Henkilöryhmän 1 osalta seuraavasti:

Osa 1, Kokemuksen laadun kokonaispisteet: Henkilöryhmään on nimetty yhteensä neljä (4) projektipäällikköä. Projektipäälliköiden saamat pistemäärät kokemuksen laadun osalta ovat:

- Projektipäällikkö 1, yhteensä 8 pistettä (1 + 3 + 1 + 3)
- Projektipäällikkö 2, yhteensä 6 pistettä (1 + 1 + 1 + 3)
- Projektipäällikkö 3, yhteensä 0 pistettä (0 + 0 + 0 + 0 = hylätty)
- Projektipäällikkö 4, yhteensä 9 pistettä (0 + 3 + 3 + 3)

Nimettyjen projektipäälliköiden yhteenlaskettu pistemäärä on osan 1 osalta 23 pistettä. Keskiarvon laskennassa jakajana käytetään lukua 4 (nimettyjen henkilöiden määrä). Näin ollen kokemuksen laadun pisteiden keskiarvo on 5,750 ($23 / 4 = 5,750$). Koska kokemuksen laadun pisteiden keskiarvo muodostaa kokemuksen laadun kokonaispisteet, on myös osa 1 kokemuksen laadun kokonaispisteet 5,750.

Osa 2, Henkilöreferenssien kokonaisuuden laadun kokonaispisteet: Henkilöryhmään on nimetty yhteensä neljä (4) projektipäällikköä. Projektipäälliköiden saamat pistemäärät henkilöreferenssien laadun osalta ovat:

- Projektipäällikkö 1, yhteensä 13 pistettä ($3 + 4 + 3 + 3$)
- Projektipäällikkö 2, yhteensä 14 pistettä ($4 + 3 + 4 + 3$)
- Projektipäällikkö 3, yhteensä 0 pistettä ($0 + 0 + 0 + 0 =$ hylätty)
- Projektipäällikkö 4, yhteensä 12 pistettä ($3 + 3 + 3 + 3$)

Nimettyjen projektipäälliköiden yhteenlaskettu pistemäärä on osan 2 osalta 39 pistettä. Keskiarvon laskennassa jakajana käytetään lukua 4 (nimettyjen henkilöiden määrä). Näin ollen henkilöreferenssien kokonaisuuden laadun pisteiden keskiarvo on 9,750 ($39 / 4 = 9,750$). Koska henkilöreferenssien kokonaisuuden laadun pisteiden keskiarvo muodostaa henkilöreferenssien kokonaisuuden laadun kokonaispisteet, on myös osa 2 henkilöreferenssien kokonaisuuden laadun kokonaispisteet 9,750.

Vähimmäismäärän ylittävän projektipäälliköiden määrän osalta henkilöryhmässä 1 Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n kolme (3) hyväksyttyä projektipäällikköä ei oikeuttanut kolmeen (3) laadun kokonaispisteeseen, sillä tämä olisi edellyttänyt neljää (4) hyväksyttyä projektipäällikköä.

Yhteenvetona todettakoon, että Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n pistemäärät henkilöryhmän 1 osalta ovat seuraavat:

- Osa 1 pistemäärä on 5,750 pistettä
- Osa 2 pistemäärä on 9,750 pistettä
- Vähimmäismäärän ylittävän projektipäälliköiden määrän pistemäärä on 0 pistettä

Hankintapäätöksessä osa-alueen 2 henkilöryhmän 1 osalta tarjoajille annetut pisteet on merkitty hankintapäätöksen liitteelle 8 ”Yleissuunnittelu_vertailutaulukko OA2”. Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n kohdalla hankintayksikkö on merkinnyt ko. liitteeseen henkilöryhmän 1 laatupisteiden keskiarvot virheellisesti siten, että osa 1 kokemuksen laatupisteiden keskiarvon pistemääräksi on merkitty 7,667 ja osa 2 henkilöreferenssien kokonaisuuden laatupisteiden keskiarvon pistemääräksi on

merkitty 13,000. Virheellisesti merkityt luvut ovat aiheutuneet laskuvirheestä, jossa edellä mainittujen pisteiden keskiarvojen laskennassa on jakajana käytetty lukua kolme (3) (hyväksytyjen henkilöiden määrä) sen sijaan, että olisi käytetty jakajana pisteiden laskutavassa määritellyä lukua neljä (4) (nimettyjen henkilöiden määrä). Hankintayksikkö on kuitenkin merkinnyt ko. liitteeseen Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n henkilöryhmän 1 laadun kokonaispisteet liitteen ”Yleissuunnittelu OA2 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet” määrittämällä tavalla eli oikean laskutavan mukaisesti. Tarjoajien valintaan osaltaan vaikuttavat vertailupisteet on laskettu hyödyntäen laadun kokonaispisteitä, ei laatupisteiden keskiarvoa. Näin ollen liitteen ”Yleissuunnittelu_vertailutaulukko OA2” vertailupisteet on merkitty oikein eikä hankintayksikön virheellä ole ollut vaikutusta tarjoajien vertailuun tai valintaan.

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy on lausunut Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n hankinta- ja vaatimuksesta. Lausunnossaan Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy on todennut osa-alueen 2 osalta, että kaikilla tarjouspyyntöön osallistuneilla on ollut mahdollisuus nimetä tarjouksen osa-alueille kolme tai neljä projektipääallikköä. Nimeämällä osa-alueelle vähimmäisvaatimuksen ylittävän määrän projektipääallikoita tarjoaja on ottanut tietoisesti riskin siitä, että neljännen projektipääallikön mahdollisesti heikommat laatupisteet tai hylkääminen voivat laskea laatupisteiden keskiarvoa jopa merkittävästikin. Lausunnossa on todettu lisäksi, että Nomaji maisema-arkkitehdit Oy on nimennyt yleissuunnittelun osa-alueelle 2 neljä (4) projektipääallikköä. Vertailuperusteiden mukaan laatupisteiden keskiarvo jaetaan tarjoukseen nimettyjen projektipääallikoiden määrällä riippumatta siitä, onko joku nimetyistä projektipääallikoista saanut jostain tarjouksen kohdasta nolla pistettä tai tullut kokonaan hylätyksi.

Nomaji maisema-arkkitehdit on antanut vastaselityksen Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:n antamaan lausuntoon. Vastaselityksessään Nomaji maisema-arkkitehdit Oy toteaa, että he ovat tarjonneet neljää projektipääallikköä, koska katsovat kaikkien neljän tarjotun henkilön täyttävän osa-alueen 2 vaatimukset. Nomaji maisema-arkkitehdit Oy ei katso ottaneensa ”tietoista riskiä” ajatellen, että joku nimetyistä neljästä (4) projektipääallikosta hylättäisiin. Samassa lausunnossa on kuitenkin katsottu, että laadun kokonaispisteet tulisi laskea ilman hylättyä projektipääallikköä, ja että hylättyä henkilöä ei voida nähdä nimetyksi henkilöksi pisteiden laskennassa. Vaatimuksen tueksi on vedottu myös toiseen puitejärjestelyyn ja siinä toteutettuun pisteiden laskentamalliin.

Edellä kohdassa ”Nomaji maisema-arkkitehdit Oy, osa-alue 2, projektipääallikkö 3” on käsitelty perustelut osa-alueen 2 projektipääallikön 3 hylkäämiselle. Hankintayksikön näkemyksen mukaan liitteen ”Yleissuunnittelu OA2 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet” kohdassa

"2.2.1. Laadun kokonaispisteiden muodostuminen" määrittelystä pisteiden laskentatavasta käy yksiselitteisesti ilmi, että keskiarvo lasketaan jakamalla henkilöryhmälle annettujen yhteenlaskettujen pisteiden summa nimettyjen henkilöiden lukumäärällä. Hankintayksikön näkemyksen mukaan on siis selvää, että nimetty henkilö on nimetty riippumatta siitä, hyväksytäänkö vai hylätäänkö henkilö. Hankintayksikkö toteaa, että mikäli jakajana olisi haluttu käyttää vain hyväksytyjä henkilöitä, olisi tämä selkeästi ilmaistu hankinta-asiakirjoissa. Hankintayksikkö ei voi myöskään ottaa huomioon toista hankintaa koskevissa tarjouspyyntömateriaaleissa esitettyjä vaatimuksia tai arviointia tarkastellessaan nyt käsiteltävää hankintapäätöstä koskevaa oikaisuvaatimusta.

Näin ollen hankintayksikkö toteaa, että se on tarkistanut pisteet ja niiden perusteet em. hankinta-oikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta eikä tarjoajien vertailuun tai valintaan vaikuttavaa virhettä ole havaittu osa-alueen 2 henkilöryhmän 1 pisteidenlaskun osalta.

Yhteenveto Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n hankinta-oikaisuvaatimuksesta

Kaiken edellä mainitun johdosta hankintayksikkö katsoo, että hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty suhteellisuusperiaatetta sekä tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatteita noudattaen. Hankintayksikkö on tarkistanut vähimmäisvaatimukset ja referenssitoimeksiannot sekä pisteiden laskun hankinta-oikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta, eikä tarjoajien vertailuun tai valintaan vaikuttavaa virhettä ole havaittu. Hankintayksikkö on toiminut tarjousta arvioidessaan ja pisteitä lasiessaan hankintalain mukaisesti.

B) Ramboll Finland Oy:n hankinta-oikaisuvaatimus

Ramboll Finland Oy, osa-alue 1, asiantuntijoiden pisteytys

Ramboll Finland Oy vaatii hankinta-oikaisuvaatimuksessaan, että hankintayksikkö korjaa virheellisen pisteytyksen osa-alueessa 1. Ramboll Finland Oy katsoo, että kiertotalousasiantuntija on virheellisesti jätetty ilman pisteitä. Ramboll Finland Oy katsoo, että sen asiantuntijaryhmään on nimetty kiertotalousasiantuntija (henkilöryhmä 11), täyttää tarjouspyynnön mukaiset kriteerit.

Hankintayksikkö on tarkistanut pisteytyksen ja sen perusteet hankinta-oikaisuvaatimuksen johdosta.

Tarjouspyynnön liitteen "Yleissuunnittelu OA1 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet" mukaan: Tarjoajan tulee nimetä tarjouksessa osa-alueelle henkilöryhmittäin tarjousvaiheessa nimettävät henkilöt. Liitteen mukaan henkilöryhmät ovat: 1. Projektipäällikkö, 2. Suunnittelija, 3.

Paikkatietoasiantuntija, 4. Biologi, ekologi tai luontoasiantuntija, 5. Liikennesuunnittelija, 6. Hulevesiasiantuntija, 7. Maisemasuunnittelija, 8. Palvelumuotoilija tai vuorovaikutusasiantuntija, 9. Julkisen ulkotilan suunnittelija/muotoilija/arkkitehti, 10. Päästölaskennan asiantuntija, 11. Kiertotalousasiantuntija, 12. Kaupunki- tai suunnittelumaantieteilijä.

Liitteen kohdan 2.2. Laatuvertailu mukaan: Laadun arviointi suoritetaan osa-alueelle nimettyjen vähimmäisvaatimukset täyttävien henkilöiden arvioinnilla. Laatuvertailussa arvioidaan: A. Henkilöryhmään nimettyjen vähimmäisvaatimukset täyttävien henkilöiden osaaminen sekä B. Osa-alueelle nimettyjen vähimmäisvaatimukset täyttävien henkilöiden vähimmäismäärän ylittävä henkilömäärä ja projektiryhmän monipuolisuus. B. osan laadunarviointi on kohdassa avattu seuraavasti:

- Henkilöryhmissä 4 - 12 nimettyjen henkilöiden vähimmäisvaatimukset ylittävä henkilömäärä huomioidaan laatuvertailussa ainoastaan, jos henkilöryhmiin 4 - 12 yhteensä on nimetty vähintään yli neljä (4) henkilöä.
- Henkilöryhmissä 3 - 12 nimetyt henkilöt muodostavat projektiryhmän. Projektiryhmä huomioidaan laatuvertailussa ainoastaan, jos henkilöryhmiin 4 - 12 yhteensä on nimetty vähintään yli neljä (4) henkilöä ja henkilöryhmään 3 yli yksi (1) henkilö.

Liitteen ko. kohdan mukaan osa-alueen 1 laadun vertailupisteet lasketaan seuraavasti: Henkilöryhmälle 1 annetut laadun kokonaispisteet yhteensä + henkilöryhmälle 2 annetut laadun kokonaispisteet yhteensä + henkilömäärästä ja projektiryhmän monipuolisuudesta annetut laadun kokonaispisteet yhteensä.

Tarjoajat ovat tarjouspyyntövaiheessa esittäneet hankintayksikölle kysymyksiä tarjouspyyntömateriaalia koskien. Kysymykset ja niihin annetut vastaukset ovat olleet kaikkien tarjoajien nähtävillä kunkin vastauksen antamisajasta alkaen.

Kysymys 4: Strategiset suunnitelmat ja selvitykset -osa-alue (osa-alue 1): Voiko projektipäällikkö tai suunnittelija olla nimettynä myös asiantuntijaksi, jossa hänellä on erityisosaamista kuten on mainittu tarvittavan? Vastaus (annettu 16.3.2024): Kyllä. Nimettyjen asiantuntijoiden tulee kuitenkin olla keskenään eri henkilöitä (yli 4 eli vähintään 5). Sopimukseen hyväksytyjen henkilöiden kokonaismäärä vaikuttaa konsultin resurssien riittävyteen sopimuskaudella.

Kysymys 8: Tarkoittaako asiantuntijoiden suhteen "yli 4" samaa kuin vähintään 5? Vastaus (annettu 11.3.2024): Kyllä, 5 nimettyä eri henkilöä asiantuntijoina.

Tarjouspyynnön liitteessä "Yleissuunnittelu OA1 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet" on useassa kohdassa korostettu henkilöiden määrän vaikuttavan laadunarviointiin ja pisteytykseen. Liitteessä puhutaan "nimettyjen henkilöiden määrästä" ja "vähimmäismäärän ylittävää henkilömäärästä". Laadun vertailupisteiden kertyminen on sidottu asiantuntijoiden osalta "henkilömäärään ja projektiryhmän monipuolisuuteen". Henkilöiden määrän merkitystä tarjouspyynnön laadunarvioinnissa ja pisteytyksessä korostaa lisäksi esitettyihin kysymyksiin annetut vastaukset. Vastauksissa on selkeästi ilmaistu, että nimettyjen asiantuntijoiden tulee olla keskenään eri henkilöitä.

Näin ollen tarjouspyyntöasiakirjoista ja kysymyksiin annetuista vastauksista ilmenee, että henkilöiden hyväksymisen ja pisteiden saamisen edellytyksenä on, että henkilöryhmään (henkilöryhmät 3 - 12) nimettyjen asiantuntijoiden tulee olla keskenään eri henkilöitä. Tämä tarkoittaa, että hyväksytyksi tulemiseksi ja täten pisteiden saamiseksi yksi henkilö ei ole voinut olla nimettynä useampaan henkilöryhmään (henkilöryhmät 3 - 12).

Ramboll Finland Oy:n henkilöryhmään 10. Päästölaskennan asiantuntija esittämä henkilö ja henkilöryhmään 11. Kiertotalousasiantuntija esittämä henkilö ovat kuitenkin olleet yksi ja sama henkilö.

Tullessaan hyväksytyksi henkilöryhmään 10. Paikkatietoasiantuntija, on kyseinen henkilö tullut kuitenkin edellä selostetuin perustein hylätä henkilöryhmässä 11. Kiertotalousasiantuntija, sillä molemmissa henkilöryhmissä on liitteen "Yleissuunnittelu OA1 Vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet" mukaan ollut kysymys asiantuntijatehtävistä. Edellä esitetyn tavoin asiantuntijoiksi nimettyjen henkilöiden tulee mainituissa kohdissa olla pisteiden saamiseksi keskenään eri henkilöitä.

Hankintayksikkö on tarkistanut pisteiden laskun ja niiden perusteet em. hankinta-ohjelmassa esitettyjen kohtien osalta eikä virhettä pisteytyksessä ole havaittu.

Ramboll Finland Oy, osa-alue 1, projektipäällikkö 2 ja suunnittelija 2

Hankinta-ohjelmassa Ramboll Finland Oy katsoo, että osa-alueen 1 projektipäällikkö 2 ja suunnittelija 2 referenssitoimeksi-antojen pisteytys ei vastaa osiossa P4 tarjouspyynnössä esitettyjä arviointikriteereitä. Ramboll Finland Oy:n mukaan referenssitoimeksiannot vastaavat täsmällisesti tarjouspyynnön mukaisiin arviointikriteereihin. Ramboll Finland Oy katsoo, että teema 2 "Referenssitoimien laaja-alaisuus ja vaihtelevuus" osalta annettu 1 piste on liian alhainen.

Hankintayksikkö on tarkistanut pisteytyksen ja sen perusteet hankinta-ohjelmassa esitettyjen kohtien johdosta.

Kyseinen projektipäällikkö 2 ja suunnittelija 2 ovat sama henkilö samoilla referenssitoimeksiannoilla.

Tarjouspyynnön liitteessä "Yleissuunnittelu OA1 Projektipäällikkö" sekä liitteessä "Yleissuunnittelu OA1 Suunnittelija" on määritelty seuraavasti: "Toimeksiantojen tulee vastata palvelukuvausta ja teemoittain kuvattuja arviointikriteereitä. Jokaiseen teemaan kuvataan samat kolme toimeksiantoa kunkin teeman näkökulmasta. Tilaaja arvioi henkilöreferenssien kokonaisuuden teemoittain."

Kyseisissä liitteissä pisteytys on ilmoitettu seuraavasti Teema 2 osalta:

Teema 2: "Jokainen arviointikriteeri (1 - 4) arvioidaan erikseen ja pisteytetään seuraavasti:

5 pistettä = Referenssien kokonaisuus vastaa erinomaisesti arviointikriteeriä. Referenssien muodostama kokonaisuus vastaa palvelukuvauksen laaja-alaisuutta ja vaihtelevuutta.

0 pistettä = Referenssien kokonaisuus ei vastaa arviointikriteeriä.

Pisteiden laskennassa kunkin arviointikriteerin täyttymisestä voi saada maksimissaan 5 laskennallista pistettä (yhteensä maksimissaan 20 laskennallista pistettä). Arviointikriteereistä saatu laskennallisten pisteiden summa jaetaan neljällä, mistä saadaan lopulliset tästä kohdasta annettavat varsinaiset pisteet (eli 0 - 5 pistettä)."

Arviointikriteerit: "Arviointikriteerit (4 kpl):

1. Referenssien kokonaisuus sisältää aiheeltaan vaihtelevia erilaisten alueiden tarkasteluja, kuten maisemallisia, kaupunkikuvallisia, ekologisia, liikenteellisiä, toiminnallisia tai teemallisia tarkasteluja.
2. Referenssien kokonaisuus osoittaa, että henkilöllä on monipuolista kokemusta monialaisesta suunnittelusta sekä ammatillisesti eritaustaisten työryhmien vaihtelevan suunnitteluosaamisen ja asiantuntemuksen onnistuneesta hyödyntämisestä (esim. Taulukon 1 asiantuntijoiden tieteenalat"
3. Referenssien kokonaisuus osoittaa, että henkilö hallitsee sidosryhmäyhteistyön ja vuorovaikutuksen eri ryhmien kanssa.
4. Referenssien kokonaisuus osoittaa henkilön kykyä huomioida kasvihuonekaasupäästöt ja hiilinielujen merkitys osana kaupunkiympäristöön liittyvää suunnittelua.

Arviointikriteerit (1 - 4) voivat täytyä samassa referenssitoimeksiannossa tai eri referenssitoimeksiannossa"

Näin ollen voidaan todeta, että Teema 2 arviointi on perustunut siihen, kuinka tarkasti esitettyjen referenssien muodostama kokonaisuus on vastannut palvelukuvausta sekä Teema 2 arviointikriteereitä.

Hankintapäätöstä tehdessään hankintayksikkö arvioi em. referenssi-toimeksiannot seuraavasti:

- Toimeksianto 1:n arvioitiin vastaavan palvelukuvausta ja arviointikriteereitä. Työssä on käsitelty suurta osaa arviointikriteerien sisällöstä.
- Toimeksianto 2:ssa arvioitiin, että infran asiakirjatyön näkökulmasta tarkastellut teemat ja toiminnot eivät vastaa sisällöltään riittävästi hyvin palvelukuvausta, jolloin arviointikriteerien toteutumista toimeksiannossa ei voida arvioida riittävällä tasolla. Palvelukuvauksen mukaisten töiden on katsottu olevan luonteeltaan erityyppisiä.
- Toimeksianto 3:n ei arvioitu vastaavan palvelukuvausta laajuudeltaan. Piha-alueet eivät esimerkiksi ole yleisiä alueita, jolloin työ ei vastaa palvelukuvauksessa ja arviointikriteereissä tavoiteltua tarkkuustasoa. Puitesopimuksen palvelukuvauksen mukainen suunnittelukohde tyypillisesti yksittäistä puistoa laajempi; suunnittelualue voi käsittää koko kaupungin tai esimerkiksi yhden suurpiirin, kaupunginosan tai muun aluekokonaisuuden.

Vaikka palvelukuvauksessa ja tarjouslomakkeessa mainittuja teemoja onkin käsitelty, eivät toimeksiantojen 2 ja 3 arvioitu vastaavan palvelukuvausta ja arviointikriteereitä riittävän hyvin joko laajuudeltaan tai sisällöltään. Referenssien kokonaisuuden arvioitiin vastaavan heikosti palvelukuvauksen laaja-alaisuutta ja vaihtelevuutta sekä arviointikriteereitä.

Kaiken edellä mainitun johdosta hankintayksikkö toteaa, että se on tarkistanut pisteiden laskun ja niiden perusteet em. hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta, eikä virhettä pisteytyksessä ole havaittu osa-alueen 1 osalta.

Osa-alue 2, vähimmäisvaatimusten täyttyminen

Ramboll Finland Oy vaatii hankintaoikaisuvaatimuksessaan, että hankintayksikkö otetaan mukaan tarjousvertailuun, sillä Rambollin tarjous on virheellisesti hylätty tarjouspyynnön vastaisena väittäen, että tarjouspyynnön vähimmäisvaatimukset eivät täytyisi tarjouslomakkeessa esitettyjen projektipäälliköiden ja suunnittelijoiden osalta. Hankintaoikaisuvaatimuksen, ja myöhemmin tehdyn täydennyksen, kohteena ovat olleet vähimmäisvaatimukset V6, V7 ja V8, jotka on tarjouspyynnön liitteissä ”Yleissuunnittelu OA2 Projektipäällikkö” ja ”Yleissuunnittelu OA2 Suunnittelija” esitetty seuraavasti:

V6: ”Nimetty henkilö on toiminut projektipäällikkönä tai suunnittelijana maankäytön suunnittelun tueksi tehtävissä yleis- tai ideasuunnittelutoimeksiannoissa, jotka sisältävät alueen kaupunkikuvallista, toiminnallis-

ta ja maisemallista suunnittelua. Todentavia toimeksiantoja tulee esittää kolme (3) kappaletta ja niiden on oltava valmistunut vuodesta 2010 lähtien. Vain valmistuneet toimeksiannot hyväksytään.”

V7: ”Nimetty henkilö on toiminut projektipäällikkönä tai suunnittelijana monialaisissa suunnittelutoimeksiannoissa, joissa vaaditaan eri tekniikka-alojen yhteensovittamista ja kokonaisuuksien hallintaa. Todentavia toimeksiantoja tulee esittää kolme (3) kappaletta ja niiden on oltava valmistunut vuodesta 2010 lähtien. Vain valmistuneet toimeksiannot hyväksytään.”

V8: ”Nimetty henkilö on toiminut projektipäällikkönä tai suunnittelijana konseptointia, ideointia ja innovointia sekä taiteellista näkemystä vaativissa suunnittelutoimeksiannoissa. Todentavia toimeksiantoja tulee esittää kolme (3) kappaletta ja niiden on oltava valmistunut vuodesta 2010 lähtien. Vain valmistuneet toimeksiannot hyväksytään.”

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hylätä hankinnan osa-alueen 2 osalta Ramboll Finland Oy:n tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena. Päätöksessä on ilmoitettu, että tarkemmat perustelut tarjoustensa hylkäämiselle osa-alueittain on esitetty päätöksen liitteillä ”Tarjoustensa tarkastus_OA1-3_tarjoajan nimi”. Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä hankintayksikkö huomasi, että päätöksen liitteenä ollut, Ramboll Finland Oy:lle toimitettu, liite 11 ”Tarjoustensa tarkastus_OA2_Ramboll_Finland_Oy” on ollut osin virheellinen. Ramboll Finland Oy:lle on toimitettu korjattu liite 9.7.2024, jonka johdosta he ovat täydentäneet hankintaoikaisuvaatimuksensa perusteluita.

Liitteestä 11 ilmenee seuraavat perustelut: ”Projektipäällikkö 4:n tarjouslomakkeessa esitetty toimeksianto V7 toimeksianto 2 ei ole palvelukuvauksen mukaista yleissuunnittelua. Suunnittelija 2:n tarjouslomakkeen V6 toimeksianto 2 selvitystyö ei ole asetetun vaatimuksen mukainen idea- tai yleissuunnitelma; V7 toimeksianto 3 selvitystyö ei ole palvelukuvauksen mukainen yleissuunnitelma tai kuvauksen mukaan ei sisällä useita tekniikka-alueita; V8 toimeksianto 1 selvitystyö ei ole palvelukuvauksen mukainen yleissuunnitelma. Suunnittelija 4:n tarjouslomakkeessa esitetty V7 toimeksianto 2 ei ole palvelukuvauksen mukaista yleissuunnittelua. Edellä esitetyn mukaisesti Ramboll Finland Oy:n projektipäällikkö 4 sekä suunnittelijat 2 ja 4 eivät täytä projektipäällikölle ja suunnittelijalle tarjouspyynnössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Tarjouksen osalta ei täyty asetettu vähimmäisvaatimus kolmesta projektipäälliköstä ja kolmesta suunnittelijasta.” Alkuperäisessä, virheellisessä, liitteessä 11 V6 vaatimuksen tilalla oli V7 vaatimus, jolloin asiakirjan ymmärtäminen on ollut haasteellisempaa.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa Ramboll Finland Oy perustelee vaatimustaan seuraavasti:

- V7 toimeksianto 2 vähimmäisvaatimuksissa ei vaadittu, että referenssitoimeksiannon tulisi olla idea- tai yleissuunnitelma. Suunnittelijan 2 osalta V7 toimeksianto 2 täyttää vähimmäisvaatimukset, sillä kyseisessä projektissa suunnittelija 2 on toiminut monialaisessa hankkeessa maiseman projektipäällikkönä ja suunnittelijana. Hankkeeseen on sisältynyt eri tekniikka-alojen yhteensovittamista ja kokonaisuuksien hallintaa toimeksiannon kuvauksessa todetun mukaisesti. V7 toimeksianto 3 vähimmäisvaatimuksissa ei vaadittu, että referenssitoimeksiannon tulisi olla palvelukuvauksen mukaista suunnittelua. Referenssitoimeksianto on sisältänyt ideasuunnitelman ja selvitystyön. Hankkeeseen on sisältynyt eri tekniikka-alojen yhteensovittamista ja kokonaisuuksien hallintaa.
- V8 toimeksianto 1 vähimmäisvaatimuksissa ei vaadittu, että toimeksiannon tulisi olla palvelukuvauksen mukaista suunnittelua. Suunnittelija 2 on toiminut suunnittelijana hankkeessa, joka on sisältänyt konseptointia, ideointia ja innovointia.
- Suunnittelija 4 vähimmäisvaatimuksissa ei vaadittu, että referenssitoimeksiannon tulisi olla palvelukuvauksen mukaista suunnittelua.

Hankintaoikaisuvaatimuksen täydennyksessä Ramboll Finland Oy perustelee vaatimustaan seuraavasti: "Hankintapäätöksen mukaan hylkäysperuste suunnittelija 2:n tarjouslomakkeen V6 toimeksianto 2 selvitystyölle on, että se ei olisi asetetun vaatimuksen mukainen idea- tai yleissuunnitelma. Suunnittelija 2 on toiminut ko. referenssitoimeksiannossa projektipäällikkönä ja suunnittelijana. Referenssin mukainen selvitystyö on sisältänyt maankäytön tueksi tehdyn idea- ja yleissuunnitelman. Hankkeessa tutkittiin biologin, maantieteilijän, maisema-arkkitehdin ja siltasuunnittelijan toimesta mm. alueen ekologiseen toimivuuteen, paikallisiin luontoarvoihin, Espoonjoen vesialueeseen, asutukseen sekä maisema- ja kulttuuriarvoihin liittyviä ekologisia ratkaisuja. Selvitysalueella on merkittäviä maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja, joten maisemallinen suunnittelu otettiin hankkeessa huomioon. Hanke on valmistunut vuoden 2010 jälkeen."

Ramboll Finland Oy on tarjouksen liitteeksi täyttänyt projektipäälliköitä ja suunnittelijoita varten tarkoitetut liitteet "Yleissuunnittelu OA2 Projektipäällikkö" sekä "Yleissuunnittelu OA2 Suunnittelija", joihin viitataan jäljempänä termillä "Tarjouslomake".

Hankintayksikkö on hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta tarkistanut em. hylkäämiset ja niiden perusteet.

Tarjouspyynnön mukaan osa-alueella 2 hankittavat palvelut on kuvattu tarjouspyynnön liitteessä "Yleissuunnittelu_Palvelukuvaus". Tarjouspyynnössä on edellytetty, että "Tarjoajalla tulee olla käytössään tarvittava kokemus, ammattitaito, henkilöstö ja muut tarvittavat resurssit tarjottavan osa-alueen palvelukuvauksen mukaisten toimeksiantojen laadukkaaseen toteuttamiseen".

Tarjoajan on tullut osoittaa tarvittava kokemus, ammattitaito ja henkilöstö esitettyjen projektipäälliköiden ja suunnittelijoiden referenssitoimeksiannoilla. Koska referenssien tarkoituksena on ollut osoittaa tarjoajan tarvittava kokemus, niin referenssejä arvioitaessa on tullut varmistaa, että referenssit osoittavat kokemusta palvelukuvauksen mukaisesta yleissuunnittelusta. Näin ollen hankintayksikkö katsoo, että sen on referenssien arvioinnissa tullut ottaa huomioon kokemus palvelukuvauksen mukaisesta toiminnasta. Hankintayksikkö on hyväksynyt osa-alueen 2 vähimmäisvaatimukseen kaikilta tarjoajilta vain palvelukuvauksen mukaiset referenssitoimeksiannot, joita ovat esimerkiksi julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmat, viheryleissuunnitelmat tai asemakaavataisoiset pihan viitesuunnitelmat.

Ramboll Finland Oy, osa-alue 2, projektipäällikkö 4

Hankintayksikkö on hankintaohjelmavaatimuksen kohteena olevan päätöksen liitteessä 11 katsonut, että projektipäällikölle 4 esitetty V7 toimeksianto 2 ei ole ollut palvelukuvauksen mukaista yleissuunnittelua.

V7 toimeksianto 2 osalta hankintayksikkö toteaa, että tarjouslomakkeen kohteen nimen, suunnitelmatyypin ja kuvauksen mukaan toimeksianton suunnittelun tarkkuustaso on ollut toteutussuunnittelua. Kuvauksessa mainitaan erityisesti, että kohteen rakennusurakan aikana on laadittu tarkasteluja rinteiden stabiliteetin ja tasauksen osalta. Kuvattu toteutussuunnittelu ei vastaa vaadittua suunnittelua, se ei ole palvelukuvauksen mukaista yleissuunnittelua. Toimeksiantoa ei hyväksytä referenssiksi vähimmäisvaatimuksissa.

Ramboll Finland Oy, osa-alue 2, suunnittelija 2

Hankintayksikkö on hankintaohjelmavaatimuksen kohteena olevan päätöksen liitteessä 11 sekä 9.7.2024 Ramboll Finland Oy:lle toimitetussa korjatussa liitteessä katsonut, että "Suunnittelija 2 tarjouslomakkeen V6 toimeksianto 2 selvitystyö ei ole asetetun vaatimuksen mukainen ideat tai yleissuunnitelma; V7 toimeksianto 3 selvitystyö ei ole palvelukuvauksen mukainen yleissuunnitelma tai kuvauksen mukaan ei sisällä useita tekniikka-alueita; V8 toimeksianto 1 selvitystyö ei ole palvelukuvauksen mukainen yleissuunnitelma."

V6 toimeksianto 2 osalta hankintayksikkö toteaa, että tarjouslomakkeen suunnitelmatyypin ja kuvauksen mukaan toimeksianto on ollut selvitystyö maankäytön suunnittelun lähtötiedoksi. Kuvauksesta ei käy ilmi, että selvitystyöksi tyypitetty toimeksianto vastaisi vaadittua suunnittelun tasoa. Näin ollen hankintayksikkö katsoo, että kuvattu selvitystyö ei vastaa vaadittua suunnittelua, eikä se ole palvelukuvauksen mukainen yleissuunnitelma. Toimeksiantoa ei hyväksytä referenssiksi vähimmäisvaatimuksissa.

V7 toimeksianto 3 osalta hankintayksikkö toteaa, että tarjouslomakkeen suunnitelmatyypin ja kuvauksen mukaan toimeksianto on ollut selvitystyö maankäytön suunnittelun lähtötiedoksi. Kuvauksen mukaan se ei sisällä riittävästi tekniikka-alueita, joita ovat esimerkiksi liikenne- ja katusuunnittelu, kunnallistekninen suunnittelu, geotekninen suunnittelu tai siltasuunnittelu. Tarjousten arvioinnissa vähimmäisvaatimuksena monialaiselle hankkeelle pidettiin yhteensä lisäksi vähintään kahden teknisen suunnittelualan mukana olemista maisema-arkkitehtisuunnittelun lisäksi. Teknisistä suunnittelualoista toimeksiannossa 3 on tarjouslomakkeen mukaan ollut maisema-arkkitehtisuunnittelun lisäksi vain siltasuunnittelu. Näin ollen hankintayksikkö katsoo, että kuvattu selvitystyö ei vastaa vaadittua suunnittelua, eikä se ole palvelukuvauksen mukainen yleissuunnitelma. Toimeksiantoa ei hyväksytä referenssiksi vähimmäisvaatimuksissa.

V8 toimeksianto 1 osalta hankintayksikkö toteaa, että tarjouslomakkeen suunnitelmatyypin ja kuvauksen mukaan toimeksianto on ollut selvitystyö maankäytön suunnittelun lähtötiedoksi. Toimeksiannon kuvauksessa, jonka perusteella arviointi on tehty, ei käy ilmi millä tavalla konseptointia, innovointia sekä taiteellista näkemystä on tuotu mukaan toimeksiantoon tai miten sitä on toimitetussa aineistossa esitetty. Toimeksiannon kuvaus jää yleiselle tasolle. Kuvauksessa oli mahdollista selittää vähimmäisvaatimusten täyttymistä tarkasti jopa 100 sanalla, mutta tarjoaja on kuvannut hanketta vain 65 sanalla. Näin ollen hankintayksikkö katsoo, että kuvattu selvitystyö ei vastaa vaadittua suunnittelua, eikä se ole palvelukuvauksen mukainen yleissuunnitelma. Toimeksiantoa ei hyväksytä referenssiksi vähimmäisvaatimuksissa.

Ramboll Finland Oy, osa-alue 2, Suunnittelija 4

Hankintayksikkö on hankinta- ja palvelu- ja vaatimusten kohteena olevan päätöksen liitteessä 11 katsonut, että ”Suunnittelija 4 tarjouslomakkeessa esitetty V7 toimeksianto 2 ei ole palvelukuvauksen mukaista yleissuunnittelua”.

V7 toimeksianto 2 osalta hankintayksikkö toteaa, että tarjouslomakkeen kohteen nimen, suunnitelmatyypin ja kuvauksen mukaan toimeksian-

non suunnittelun tarkkuustaso on ollut toteutussuunnittelua. Kuvauksessa mainitaan erityisesti, että kohteen rakennusurakan aikana on laadittu tarkasteluja rinteiden stabiliteetin ja tasauksen osalta. Kuvattu toteutussuunnittelu ei vastaa vaadittua suunnittelua, se ei ole palvelukuvauksen mukaista yleissuunnittelua. Toimeksiantoa ei hyväksytä referenssiksi vähimmäisvaatimuksissa.

Näin ollen hankintayksikkö toteaa, että se on tarkistanut hylkäämisten perusteet em. hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta, eikä virhettä ole havaittu osa-alueen 2 osalta.

Yhteenveto Ramboll Finland Oy:n hankintaoikaisuvaatimus

Kaiken edellä mainitun johdosta hankintayksikkö katsoo, että hankinta ja tarjousten arviointi on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty suhteellisuusperiaatetta sekä tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatteita noudattaen. Hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta hankintayksikkö on tarkistanut pisteiden laskun ja niiden perusteet sekä hylkäämisten perusteet hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta, eikä virheitä ole havaittu. Hankintayksikkö on toiminut tarjousta ja vähimmäisvaatimuksia arvioidessaan sekä pisteitä laskiessaan hankintalain mukaisesti.

Johtopäätökset

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta noudattaen. Hankintalain 74 § 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa palvelun olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintalain 93 §:n 5 momentin mukaan Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten. Hankintayksikkö on tarkistanut pisteiden laskun hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta, eikä virhettä ole havaittu. Hankintayksikkö on toiminut hankintalain mukaisesti tarjousta arvioidessaan ja pisteitä laskiessaan. Näin ollen edellä esitetyillä perusteilla Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa hankintapäätöstä.

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta noudattaen. Hankintalain 74 § 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa palvelun olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintalain 93 §:n 5 momentin mukaan Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten

vertailua varten. Hankintayksikkö on tarkistanut vähimmäisvaatimukset sekä pisteiden laskun hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen kohtien osalta, eikä virhettä ole havaittu. Hankintayksikkö on toiminut hankintalain mukaisesti tarjoustä arvioidessaan ja pisteitä laskiessaan. Näin ollen edellä esitetyillä perusteilla Ramboll Finland Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaatimus ei anna aiheutta muuttoa oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa hankintapäätöstä.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Kulomäki, lakimies, puhelin: 09 310 52480
maria.kulomaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus Nomaji maisema-arkkitehdit Oy
- 2 Hankintaoikaisuvaatimus Ramboll Finland Oy
- 3 Hankintaoikaisuvaatimuksen täydennys Ramboll Finland Oy
- 4 Lausunto Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy
- 5 Lausunto Ryhmittymä MASU+LASS+AINO
- 6 Lausunto WSP Finland Oy
- 7 Vastaselitys Nomaji maisema-arkkitehdit Oy

Oheismateriaali

- 1 Tarjouspyyntö
- 2 Yleissuunnittelu Palvelukuvaus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Asianosainen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

18

Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 1.8.-7.8.2024 tekemien päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 1.8.-7.8.2024 tekemiä päätöksiä:

Kaupunkiympäristön toimiala

Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tontit, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, asuntotontit, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, toimitilatontit ja kiinteistökehitys, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, yritystilat-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, myynti- ja vuokraustiimi, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, projektitiimi 4, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, infrapäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, projektirakennuttaminen-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, alueellinen rakennuttaminen -yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Asiakkuusjohtaja

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, tapahtumat ja maanvuokraus, tiimi-päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkimittauspalvelut, kaupungingeodeetti

[Päätökset](#)

Kaupunkimittauspalvelut, kartat ja paikkatiedot, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Ympäristöpalvelut, ympäristöseuranta ja valvonta, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasioihin.

Kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijapäätökset julkaistaan kokonaisuudessaan internetissä, siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja tai henkilötietoja, jotka voivat vaarantaa yksityisyyden suojan, osoitteessa:

[Viranhaltijapäätökset / Helsingin kaupunki](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

13.08.2024

Asia/18

Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Nina Crow, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 26317
nina.crow(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano